

A SOPRONI
EVANGÉLIKUS NÉPISKOLA

ÉRTESÍTŐJE

az 1940—41. iskolai évről.

Közli:

POLSTER REZSŐ

igazgató.

JAHRESBERICHT

DER

EVANGELISCHEN VOLKSSCHULE
IN SOPRON

vom Schuljahre 1940—41.

A SOPRONI
EVANGÉLIKUS NÉPISKOLA.

ÉRTESÍTŐJE

az 1940—41. iskolai évről.

Közli:

POLSTER REZSŐ

igazgató.

JAHRESBERICHT

DER

EVANGELISCHEN VOLKSSCHULE
IN SOPRON

vom Schuljahre 1940—41.

A soproni evangélikus népiskolában tartandó osztályvizsgák sorrendje az 1940—41. tanév végén.

Hétfőn, június 9-én:

- $\frac{1}{2}$ 8— $\frac{3}{4}$ 9 II. a. vegyesosztály, osztálytanító: *Polster Rezső* [K]
9— $\frac{1}{4}$ 11 I. b. vegyesosztály, osztálytanító: *Eisele Frigyes*. [K]
 $\frac{1}{2}$ 11—12 V. fiúosztály, osztálytanító: *Feiler Rezső*. [K]
2—3 Kislétszámú osztály, osztálytanító: *Szentmiklóssy Ildikó*. [D]
3—5 Énekvizsga, III.—VI. osztály, énektanító: *Amminger Kálmán*.

Kedden, június 10-én:

- $\frac{1}{2}$ 8—9 VI. leányosztály, osztálytanító: *Hanzmann Stefánia* [D]
 $\frac{1}{4}$ 10— $\frac{1}{2}$ 11 II. a. vegyesosztály, osztálytanító: *Szij Ella*. [D]
 $\frac{3}{4}$ 11—12 II. b. vegyesosztály, osztálytanító: *Lagler József*. [D]
 $\frac{1}{2}$ 3—4 III. leányosztály, osztálytanító: *Ziermann Márta*. [K]
 $\frac{1}{2}$ 5—6 VI. fiúosztály, osztálytanító: *Kastner Samu*. [D]

Szerdán, június 11-én:

- $\frac{1}{2}$ 8—9 IV. fiúosztály, osztálytanító: *Kindler Mihály*. [K]
 $\frac{1}{4}$ 10— $\frac{1}{2}$ 11 I. a. vegyesosztály, osztálytanító: *Dr. Trostl Rezsőné*. [K]
 $\frac{3}{4}$ 11— $\frac{1}{4}$ 1 IV. leányosztály, osztálytanító: *Egész Margit*. [K]
 $\frac{1}{2}$ 3—4 V.—VI. fiúosztály, osztálytanító: *Preidl Lajos*. [K]
 $\frac{1}{2}$ 5—6 IV. leányosztály, osztálytanító: *Nitschinger János*. [D]

Csütörtökön, június 12-én:

- $\frac{1}{2}$ 8—9 III. fiúosztály, osztálytanító: *Gottschling Károly*. [D]
 $\frac{1}{4}$ 10— $\frac{1}{2}$ 11 I. a. vegyesosztály, osztálytanító: *Gats Sándor*. [D]
 $\frac{3}{4}$ 11—12 II. b. vegyesosztály, osztálytanító: *Tompa Géza*. [K]
 $\frac{1}{2}$ 3—4 III. fiúosztály, osztálytanító: *Pantzer Gertrud*. [K]
 $\frac{1}{2}$ 5—6 IV. fi. osztály, osztálytanító: *Friedrich Árpád*. [D]

Pénteken, június 13-án:

- $\frac{1}{2}$ 8—9 V. leányosztály, osztálytanító: *Mühl Alfréd*. [K]
 $\frac{1}{2}$ 10— $\frac{3}{4}$ 11 I. b. vegyesosztály, osztálytanító: *Wallentin Samu*. [D]

Polster László a VII.—VIII. fiúoszt., *Kis Ilona* a VII.—VIII. leányoszt. és *Kastner Samu* a VII. fiúoszt. vizsgáját május 20-án, — *Felkl Irén* a III. a. leányoszt. vizsgáját május 31-én tartotta meg.

Szombaton, június 14-én:

9 órakor: Évzáró istentisztelet, mely alkalommal a gyermekek az evangélikus gyámintézet részére adakoznak.

Ezen vizsgákra, valamint az évzáró istentiszteletre a nagyt. és tek. egyház-tanácsot, az iskolai bizottságot, a szülőket és a tanügy barátait tisztelettel meghívja az

az igazgatóság.

A vizsgákat a vizsgateremben tartjuk meg.

Június hó 16-án és 17-én d. e. 8—12-ig beírások az 1941/42. tanévre.

Észak-Erdély, Délvidék, — Felderül a magyar ég!

A trianoni békeparancs szomorúságba taszította a magyar népet. Egéről eltűnt a napsugár, a derű. Sötét felhők alatt szomorúság ült az arcokon, bizonytalanság és gond a szívekben. Küzdelem és nélkülözés volt népünk osztályrésze a csonka hazában, kegyetlen elnyomatás és szenvedés a megszállott területen. Ezer meg ezer fohász, millió sóhaj szállt nap-nap után az Egek Urához megváltásért, felszabadulásért. Két évtizednél tovább szenvedték véreink a rabság minden bűját, keserűségét. Végre ismét derengeni kezdett egünkön. Meglazultak a trianoni bilincsek. 1938-ban felszabadult a Felvidék, 1939-ben Kárpátalja, ebben a tanévben pedig visszatért Észak-Erdély és a Délvidék.

Felejthetetlen ennek a tanévnek a kezdete! 1940 szeptember 5-én indultunk el tanítványainkkal, hogy az új tanévben birtokba vegyük az elfelejtett, vagy még meg nem szerzett ismereteket, és ugyanezen a napon indultak meg hős honvédeink, hogy ismét birtokba vegyék az elszakított Észak-Erdély vidékét és a Székelyföldet. Az árpádi magyar hon egy értékes része újból visszatért. Boldogság töltötte el szíveinket. A rádióban zengett az induló, az emberek szemében bizakodó fény lobogott, a házakon a nemzeti zászlók raja hirdette örömünket. A magyar hazát fojtogató bilincs ismét tágult és keblünkre ölelhattük 22 évi szenvedés után magyar testvéreinket.

Erdély mindig nagy vonzóerőt gyakorolt egész nemzetünkre. Szeretettel tanultuk történelmét. Ez volt Bocskay, Bethlen és a többi erdélyi fejedelem hazája, kik nem egyszer a Habsburg királyok osztrákosító politikájával szemben is megvédték hazánk függetlenségét. Kolozsvár, Nagyvárad, Nagyszalonta, Marosvásárhely, a székely kézimunka és népszokások mind arra a vidékre fordítják figyelmünket. Nagy kincseket rejtenek hegyei, rónái, — erdei, bányái, — fürdői, vizei, — városai, falvai, de legértékesebb az erdélyi nép testi és lelki kiválósága és törhetetlen ragaszkodása a magyar hazához, me-

lyet a legdurvább elnyomatás kegyetlensége sem tudott lelkéből kiszakítani.

Aki résztvett e vidék felszabadításában és látta azt a megható boldogságot és áhítatos komolyságot, új életet jelentő felszabadulást, — csak annak lehet fogalma, milyen gyötrődés és kínszenvedés volt nekik ez a 20 évi rabság.

Vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzónk mindenütt ott járt fehér lován a felszabadult városokban, szeretettel fogadta a visszatérő testvéreket és megjelenésével hitet-lelket öntött az összesereglett lakosságba.

Ebben a tanévben újból felderült a magyar ég! Húsvét, a feltámadás szent ünnepe volt előttünk. A hatalmas német szövetséges megkezdte leszámolását a félrevezetett Jugoszláviával. A jugoszláv katonaság és komitácsik a Délvidék békés magyar városait is bombázta és lakosainak életét veszélyeztette. Erre Kormányzó Urunk kiadta a parancsot: Előre, dél felé!

Ekkor tűnt fel a magyar katona, hős honvédeink kiválósága. Fényes bizonyosságot tettek a harc minden terén. A gyalogság, a harcikocsik, a páncéltörők, a légvédelem ágyúí, a légi fegyvernem és legújabb harci kötelékünk: a halálfejes ejtőernyősök — szinte versenyeztek a vitézségben, hogy az ellenséget mielőbb kiszorítsák és a lakosságot felszabadítsák. Négy nap alatt felszabadult a Muraköz, a baranyai háromszög és a Bácska. Húsvét volt, új feltámadást ünnepeltünk! Ragyogó szemmel és boldogító tudattal fogadtuk a napi híreket. Visszaszereztünk megint egy darabot ezeréves ősi jussunkból, amit az erőszak, a gyűlölet és a kapzsiság tőlünk elrabolt.

Felszabadult Alföldünk, rónánk népszerű folyója: a „szöke“ Tisza. Hullámai hömpölyögve zúgják: Hazajöttem! Végig magyar vagyok!

A revízió előbbre jutott egy lépéssel. A jó Isten meghallgatta sok ezer gyermekünk naponkénti fohását: Hiszek Magyarország feltámadásában!

Ez a hit vezette seregeinket ősszel kelet felé az ezeréves határokig, ez a hit hozta vissza a búzatermő Bácska napsugaras tájait, és ez a hit önt reményt szíveinkbe, hogy kölcsönös megértéssel, verejttel és bizakodással dolgozzunk egy szebb, békésebb, jobb jövő érdekében. Ezért szálljon a magasba az ősi határok közt minden polgár szívéből a hő ima: Isten, áldd meg a magyart!

Iskolai fenntartónk, hatóságaink.

Schulerhalter, Schulbehörde.

Iskolánk fenntartója a Soproni Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyházközség.

Az iskola feletti közvetlen felügyeletet az iskolaszék (iskolai bizottság), a főfelügyeletet pedig az egyháztanács gyakorolja.

Az állami felügyeletet a kir. tanfelügyelői hivatal gyakorolja. Vezetője: *Jung Miklós* tanügyi tanácsos, kir. tanfelügyelő.

Az iskolai bizottság tagjai:

Elnökség.

Egyházi elnök: *Ziermann Lajos* esperes-lelkész, kormányfőtanácsos.

Világi elnök: *Rimler Pál* másodfelügyelő, gazdasági főtanácsos.

Hivatalból tagok.

Dr. Stráner Gyula tb. felügyelő, egészségügyi főtanácsos, *Prickler János* felügyelő, bankigazgató, *dr. Héring Zoltán* m. felügyelő, ügyvéd, *Hanzmann Károly* lelkész, *Budaker Oszkár* lelkész, *Graf Samu* ehk. jegyző, nyug. népiskolai igazgató, *Polster Rezső* népiskolai igazgató, *Kindler Mihály* népisk. ig. h., *Mühl Alfréd* biz. jegyző, *Wojtech Vilmos* konventi ellenőr, *Mühl Nándor* konventi pénztáros, *Becska Béla* ép. gondnok, *dr. Ruhmann Jenő* reálgimnáziumi igazgató, *Rozsondai Károly* tanítóképző-intézeti igazgató, *dr. Bácskai János* és *dr. Kamondy Zoltán*, az evang. reálgimnáziumi tanári kar képviselői, *Wallentin Sámú* és *Gottschling Károly* a tanítói kar képviselői, *dr. Patthy Imre* iskolaorvos, *Huber Aladár* püb. elnök és *Rätz Egon* templ. gondnok.

Választott tagok.

Dr. Brunner Emil városi tisztii főügyész, *Bognár Károly* nyug. tanítóképzőintézeti tanár, *Hamar Gyula* tanügyi főtaná-

Sorszám	A tanító neve	Hány éve tanító		Melyik osztályt tanította?
		összesen	iskolánk-nál	
R e n d e s				
1	Polster Rezső	37	12	II. a) vegyesoszt.
2	Amminger Kálmán	18	16	énektanító
3	Egész Margit	28	28	IV. a) leányoszt.
4	Eisele Frigyes	29	21 ^{1/2}	I. b) vegyesoszt.
5	Feiler Rezső	16	9 ^{1/2}	V. fiúosztály
6	Felkl Irén	29	29	III. a) leányoszt.
7	Friedrich Árpád	7	6 ^{1/2}	IV. b) fiúosztály
8	Gats Sándor	32	16	I. a) vegyesoszt.
9	Gottschling Károly	16	11	III. a) fiúosztály
10	Hanzmann Stefánia	2	2	VI. leányosztály
11	Kastner Samu	17	15	VI.—VII. fiúoszt.
12	Kindler Mihály	35	28	IV. a) fiúosztály
13	Lagler József	23	15	II. b) vegyesoszt.
14	Mühl Alfréd	19	19	V. leányosztály
15	Nitschinger János	27	8	IV. b) leányoszt.
16	Polster László	7	1 ^{1/2}	VII.—VIII. fiúoszt.
17	Preidl Lajos	4	4	V.—VI. fiúosztály
18	Szij Ella	29	29	II. a) vegyesoszt.
19	Tompa Géza	23	17	II. b) vegyesoszt.
20	Dr. Trosztl Rezsőné	29	29	I. a) vegyesoszt.
21	Wallentin Sámuel	18	14	II. b) vegyesoszt.
22	Ziermann Márta	12	12	III. b) leányoszt.

Megbizott tanító: Gayer Anna, aki a lefolyt tanévben ideiglenes kiegészítő volt: Kis Ilona,

Iskolaszolgák: Tschürtz Kálmán a Színház-utcai iskolában 2 éve, Templom-utcai iskola-

Heti óra-szám	Melyik iskolaépületben tanított?	A tanító egyéb iskolai elfoglaltsága
---------------	----------------------------------	--------------------------------------

t a n í t ó k

16	Színház-u. 27	Népiskolánk igazgatója.
16	Központi és Deáktéri iskola	A gyermekkar vezetője.
28	Templom-u. 10	
26	Színház-u. 27	A II. a) vegyesosztályban tanít német olvasást heti két órában.
29	"	A továbbképző-iskolában tanít.
28	Deák-tér 53	Címz. igazgató. A pedagógiai lapok rendezője a Deáktéri iskolában.
27	"	
26	"	A tanítói könyvtár őre. A III. a) és VI. a) leányosztályokban tanít rajtot.
28	"	A cserkészcsapat vezetője. A szlőjdтанfolyam I. csoportjának vezetője. Tanít tornát a III. leányosztályban.
29	"	Tanítótestületi jegyző.
29	"	A továbbképző-iskolában tanít. A Deáktéri iskola szertárának őre.
28	Színház-u. 27	Címz. igazgató. Az igazgató helyettese a Közp. iskolában.
25	Deák-tér 53	A továbbképző-iskolában tanít. Az ifjúsági könyvtár őre.
30	Templom-u. 10	A II. a) vegyesoszt. és III. b) egységes osztályban tanítja a rajtot, vezeti a német tanfolyamot.
28	Deák-tér 53	A ref. templomban orgonista.
29	Színház-u. 27	A Központi iskolában a népkönyha vezetője.
26	"	A szertár őre. A Diákaptár vezetője.
29	Deák-tér 53	A kölcsönkönyvtár kezelője. Tanít kézimunkát a IV. leányoszt. és II. a) vegyesosztályban. Az Ifj. Vöröskereszt. Egy. II. csoportjának vezetője.
25	Színház-u. 27	Tanít a továbbképző-iskolában és a II. a) vegyesosztályban magyar olvasást.
26	Templom-u. 10.	Az iskolai leltár és kölcsönkönyvtár kezelője. Kézimunkát tanít az V. leányoszt.-ban és fogalmazást a II. a) vegyesosztályban. Az Ifjúsági Vöröskereszt Egylet I. csoportjának vezetője.
26	Deák-tér 53	Tanít tornát a II. a) vegyesoszt.-ban és kézimunkát a VII.—VIII. oszt.-ban. A szlőjdтанf. II. csoportjának vezetője.
30	Templom-u. 10.	A pedagógiai lapok rendezője a Közp. iskolában.

megbízást kapott a kislétszámú osztály vezetésére és aki a tanév kezdete óta helyettesített iskolánkban.

Báthge János a Deáktéri iskolánál 9½ éve szolgál, Karner Gottlieb a épületben kiségitő szolgál.

csos, nyug. tanítóképzőintézeti igazgató, *dr. Heimler Károly* nyug. városi főjegyző, *dr. Horváth Dezső* tiszti főorvos, *Karner Lajos* kereskedő, *Kiss József* nyug. c. népiskolai igazgató, az óvodabizottság elnöke, *Lomniczy Géza* vallásnár, *Neubauer János* c. népiskolai igazgató, *dr. Poszvék Gyula* orvos, *D. dr. Pröhle Károly* egyetemi tanár, *Pum Géza* kereskedő, *Reisch Samú* gazdapolgár, *dr. Schreiner Kálmán* ügyvéd, *dr. Walter Károly* orvos, *Weber Samú*, *dr. Zergényi Tibor* kórházi főorvos.

A tanítói kar tagjainak az egyházban és társadalomban viselt tisztségei.

Amminger Kálmán egyházkerületi orgonista és gyülekezeti karnagy, hivatalból a konvent és egyháztanács tagja.

Eisele Frigyes. A Soproni Felső Evang. Egyházmegyei Tanítóegyesület pénztárosa, a Sopronmegyei Általános és a Dunántúli Egyházkerületi Tanítóegyesület ellenőre, az Ifj. Egyesület és a D. T. E. háznagya, konventtag.

Gats Sándor. Konventtag, a Szépítő Egyesület választmányi tagja.

Gottschling Károly. A Soproni Tornaegylet és a Dunántúli Turista Egylet választmányi tagja, a 368. cserkészcsapat öreg-cserkészrajának vezetője, Sopron város cserkészszerv. legölt. és férfi cserkészügyek előadója, tanít a gyakorlóiskolában német társalgást.

Kastner Samú. A Gazdapolgárok Férfidalegyesületének karnagya. Az állami felső kereskedelmi iskola énekkarának karnagya.

Kindler Mihály. A Gazdapolgárok Férfidalegyesületének tb. karnagya, az egyháztanács és konvent tagja.

Lagler József. A Nemzeti Sportújság tudósítója, a „18-as Bajtársi Kör” főtítkára, a soproni ev. tanítóképző vizsgálóbizottságának tagja.

Mühl Alfréd. A Képzőművészeti Kör, a Zeneegyesület és a Fotóegyesület választmányi és működő tagja, a Fotóegyesület zsűrijének tagja.

Nitschinger János írt az Ev. Népiskolába, konventtag.

Polster Rezső az egyházkerületi törvényszék, az egyházmegyei népiskolai és iskolalátogatási bizottság, a soproni evang. egyházközség egyháztanácsának, konventjének, bizottságainak és a vármegyei népnevelési bizottság tagja. A soproni ev. tanítóképző tanképesítő vizsgálóbizottságának tagja, a Sop-

roni Felső Evang. Egyházmegyei Tanítóegyesület és a Segélyegyesület elnöke. Írt az Ev. Népiskolába, az Evang. iskolai és a Wehr und Waffe naptárába.

Tompa Géza. A D. T. E. főtitkára, a Segélyegyesület pénztárosa, cserkészcsapat szervezőbizottsági és konventtag.

A legtöbb tanító ezenfelül tagja a templomi énekkarnak és jegyzője valamely konventi bizottságnak.

Jelentés az 1940—41. tanévről.

Beiratások. A beiratásokat az 1940—41. tanévre június 15- és 17-én, a pótbeiratásokat pedig szeptember 2-án és 3-án tartottuk meg. Beiratkozott a mindennapi iskolába a tanév elején 1047, évközben 7, összesen 1054 tanuló, és pedig 568 fiú és 486 leány. Évközben elköltözött vagy más iskolába lépett át 23 tanuló. Haláleset 1 volt. Maradt a tanév végén 1030 nyilvános tanuló, és pedig 561 fiú és 469 leány és 2 magántanuló.

Az évközben kimaradt tanulók nagyrésze szüleikkel Németországba költözött.

A továbbképző (ismétlő-) iskolába beiratkozott 215 tanuló, és pedig 103 fiú és 112 leány. Haláleset itt nem volt.

A tanulók névsora ezen jelentés után, a tanulók statisztikai kimutatása az értesítő utolsó lapján található.

A tanév megnyitása. A tanévet szeptember 4-én nyitottuk meg gyermekistentisztelettel. A rendes tanítást szeptember 5-én kezdtük meg.

A tanulóifjúság iskolánkénti elhelyezése. Egyházunk két iskolát tart fenn: a Központi iskolát, mely a diplomaszomszédságában áll és a Deáktéri iskolát, Deáktér 53. szám alatt. A Központi iskolában 13, a Deáktéri iskolában 11 osztály nyert elhelyezést.

A Központi iskolában volt két I. és két II. vegyesosztály, egy III. fiú- és egy III. leányosztály, egy IV. fiú- és egy IV. leányosztály, egy V. fiú- és egy V. leányosztály, egy V.—VI. fiúosztály, egy VII.—VIII. fiú- és egy VII.—VIII. leányosztály. A Deáktéri iskolában elhelyeztünk két I. és két II. vegyesosztályt, egy-egy III., IV. és VI.—VII. fiú- és egy-egy III., IV. és VI. leányosztályt és a kiegészítő (kislétszámú) osztályt.

A Központi iskolába 612, a Deáktéri iskolába 442 tanuló járt. A továbbképző iskola mind a négy osztályát — a II. és III. fiú- és II. és III. leányosztályt — a Központi iskola színház-utcai épületében helyeztük el. Ugyanitt van az igazgatói iroda is. Hivatalos órák mindennap 12—1-ig.

A tanulóifjúság osztályonkénti elhelyezése. A mindennapi iskolába beírt 1054 tanuló közül 168 az I., 151 a II., 190 a III., 175 a IV., 148 az V., 103 a VI., 93 a VII. és 26 a VIII. osztályba járt. A lefolyt tanévben volt 4 első, 4 második, 4 harmadik, 4 negyedik, 2 ötödik, 1 ötödik-hatodik, 1 hatodik, 1 hatodik-hetedik, 2 hetedik-nyolcadik és 1 kiegészítő osztályunk, összesen 24 osztályunk. Az átlagos tanulólétszám — a kiegészítő osztálytól eltekintve — 46.

Változások a tanítói karban. A mult évi értesítőben megemlékeztünk *Frühwirth Margit* tanítónő és *Neubauer János* c. igazgató nyugalomba vonulásáról. A két megüresedett állást az egyházközség szept. 22-én töltötte be. Megválasztották *Hanzmann Stefánia* és *Preidl Lajos* eddigi kiegészítő tanítókat. Mindkettő fiatalon került nagymultú iskolánkhoz, ami eddig kevés tanítónak sikerült. Testvéri együttérzéssel azt a kérést és kívánságot intézem hozzájuk innen is: törekedjenek igazolni a beléjük helyezett kitüntető bizalmat azzal, hogy a jövőben is mindig szorgalommal és szeretettel dolgozzanak pályájukon és vessék szeretett egyházunk és drága hazánk iránti hűség magvát tanulóink szívébe. — A kislétszámú osztály ideiglenes vezetésével megbíztuk *Gayer Anna* okl. tanítónőt. Áldás kísérje munkáját! — *Tasch Pál* tanító november 3-án lemondott itteni állásáról és Pécsre távozott. Állásának betöltésére megtörtént minden intézkedés. Tanítóválasztásra június havában kerül sor.

Személyi ügyek. Az elmúlt évben nagy öröm érte hitközségünket. Egyházközségünk felügyelőjét: *Prickler János* bankigazgatót a magas kormány kormányfőtanácsosi rangra emelte. Aki ismeri felügyelőnk életét és fáradhatatlan buzgalmát egyházközségünk érdekében, tudja, mennyire méltó e kitüntetésre. Nincs gyülekezetünkben gyűlés, értekezlet, tanácskozás, fontosabb intézkedés, hol *Prickler János* irányító szelleme nem volna érezhető. Biztos kézzel, a jövőbe tekintő óvatos meggondoltsággal vezeti egyházközségünk hajóját. Bölcs mérséklettel igyekszik létesíteni, alkotni, amit a helyzet megkíván és az adottság megenged, de távolba néző tekintete gondosan ügyel arra, hogy az egyházközség vagyonát csorbíthatatlanul átmentse a jövő nem-

zedéknek. Az egész gyülekezet bizalomteljes megnyugvással tekint e sorsdöntő időben nagyrabecsült felügyelőjére, mert tudja, hogy az fáradhatatlan önzetlenséggel, kiváló rátermettséggel és elismert szaktudással átvezeti a gyülekezetet a mostani veszélyes idők zátonyai közt. Július 7-én, a kitüntetés utáni díszközgyűlésen elsőnek *Högyész Pál* főispán üdvözölte Sopron városa nevében. Vázolta a kitüntetett széleskörű tevékenységét a város érdekében. Utána *Ziermann Lajos* esp. lelkész a hitközség nevében ecsetelte közismert munkálkodását, majd népiskolánk igazgatója és *Legány Dezső*, a kereskedelmi iskola igazgatója köszöntötték meleg elismerő szavakkal.

Prickler János felügyelő meghatottan mondott köszönetet. Szerényen elhárította magától az érdemeket. Karácsonyfához hasonlította magát, melyre mások aggatták az értékeket. Ígérte, hogy a jövőben folytatni kívánja lankadatlan kitartással megkezdett munkáját, melyhez a jó Isten segítségét és az egész gyülekezet támogató bizalmát kéri.

Nekünk csak az a kérésünk: legyen és maradjon a jövőben is népiskolánknak, az egyház veteményes kertjének karácsonyfája, juttasson ezentúl is népiskolánknak és különösen szegénységgel küzdő tanulóinknak megértő melegséget és áldozatkész segítséget, mellyel lehetővé teszi, hogy nélkülöző tanulóink eleget tehessenek tankötelezettségüknek és megszerezhessék az élet harcához oly nélkülözhetetlen elemi ismereteket. Népiskolánk hálája és szeretete kéri a Mindenhatót, áldja meg egyházközségi felügyelőnket nehéz munkájában egészséggel és kitartással.

Még egy örvendetes hírről kell beszámolnom. *Graf Samu*, népiskolánk sokévi tanítója és jólismert nyug. igazgatója, kormányzói kitüntetésben részesült hosszú, érdemekben gazdag működéséért, amelyről a tavalyi értesítőben emlékeztem meg. Az ő öröme a mi örömünk. Szerezen lelkiismeretének jóleső megnyugtató érzést, ahányszor erre az okmányra tekint. A kitüntetés átadása most van folyamatban.

Ezen kellemes hírek mellett a múlt és a mostani tanévről van még sok jelentenivalója a krónikásnak. Bizonytalanság, bevonulások, elsötétítés, háborús hangulat jellemzik a múlt tanév végét. Feszült, lázas várakozásban teltek a napok, a hetek. Még be sem fejeztük a múlt évben a tanítási időt, midőn 1940 május 25-én a katonaság foglalta le Deáktéri iskolánkat. *Friedrich Árpád* 1940 március 13-a, *Preidl Lajos* pedig május 14-e óta

teljesített hazafias szolgálatot, május 27-én pedig behívták *Lagler Lajos* tanítót. Erre az összes osztályokat a Központi iskolában tanítottuk — összevonva vagy felváltva — a délelőtti vagy délutáni órákban. A vizsgák után június 22-én a katonaság a Központi iskolát is igénybe vette. Végre július 3-án felszabadult mindkét intézetünk. Akkor távozott a katonaság iskolánkból. Örömmel jelentem, hogy a katonaság ittlétekor iskolánkban rend és fegyelem uralkodott és semmi kellemetlenség sem merült fel. — A tanév befejezésekor behívták *Kindler Mihály* h. ig. tanítót, a szünidő kezdetekor *Nitschinger János*, *Gats Sándor*, *Polster László*, *Tasch Pál*, majd *Tompa Géza* tanítókat is katonai szolgálatra. Ezek közül később felmentették *Kindler* és *Nitschinger* tanítókat, akik még a mostani tanév kezdete előtt leszereltek. A többi nyolc tanító csak október közepén tért vissza csendes munkakörébe. Így az új tanévet 6 helyettessel kezdtük, 2 osztályban pedig osztályösszevonással segítettünk. Kiegészítő helyettesek voltak: *Kiss Ilona*, *Hanzmann Stefánia*, *Gayer Anna*, *Wischy Irén*, *Pantzer Gertrud* okl. tanítónők és *Völgyes Mihály* okl. tanító. Utóbbit szeptember 14-én felvették a budapesti németnyelvű továbbképző tanfolyamra, ennél fogva osztályát *Prinner Pál* okl. tanítónak adta át. Ezek látták el a tanítást az osztályokban, míg az osztálytanítók október közepén leszereltek és átvették osztályaikat. — November 3-án *Tasch Pál* tanító lemondott itteni állásáról és Pécsre távozott. Osztályát, a III. fiúosztályt először *Unger Gusztáv* okl. tanító, majd 1 hónap múlva, bevonulása miatt, *Lehelvári Vilmos* okl. tanító vezette. Utóbbi március végén szintén árván hagyta ezt az osztályt, mert ekkor kinevezték Pápára áll. iskolához. Az oly sokszor megbolygatott osztályt áprilistól *Pantzer Gertrud* okl. tanítónő vezette. *Gayer Anna*, a kislétszámú osztály ezévi ideiglenes vezetője, aki szeptember óta oly jóindulattal és gondjai tevékenykedett ebben a különös türelmet igénylő osztályban, március 19-én beteg lett és kórházi kezelésre szorult. Sajnálattal kerestünk osztályának más vezetőt. *Szentmiklóssy Ildikó*, okl. tanítónő, vállalta március utolsó harmadában a helyettesítést. Mivel *Gayer Anna* egészségi állapota nem javult, *Szentmiklóssy Ildikó* pedig jóindulatú türelemmel működött, az egyházközségi elnökség őt bízta meg a kislétszámú osztály további ideiglenes vezetésével. — A III. leányosztályban *Felkl Irén* osztálytanító 4 hetes betegsége alatt volt kartársnőnk, *Karner Károlyné* öméltósága és *Wischy Irén* helyettesítettek nagy sze-

retettel. A népszámlálás idejében igénybevett 8 tanító osztályában a már említett kisegítő okl. tanítónőkön kívül *Patzer Emilia* és *Hackstock Irén* okl. tanítónők, valamint *Rozsondai Károly* evang. tanítóképző intézeti igazgató jóindulatú engedélyével V. és IV. osztályos tanítójelöltek segítségével láttuk el a tanítást. Így biztosítottuk minden osztályban a rendes, megszakítás nélküli tanítást. E helyen is az összes helyetteseknek szolgálatkész támogatásukért köszönetet mondok.

Kindler Mihály h. igazgatót a Vkm. úr kinevezte a VII fiz. osztályba.

Felkl Irén c. igazgató a magyar nyelv sikeres tanításáért a Julián Egyesülettől elismerő oklevelet nyert. Osztozunk örömeinkben.

A tantestület tagjainak továbbképzése. A mostani bizonytalan háborús és súlyos gazdasági viszonyok mellett külföldi tanulmányútra gondolni sem lehetett.

Egész Margit, *Ziermann Márta*, *Wallentin Sámuel* és *Hanzmann Stefánia* résztvett június végén Miskolcon egy hétig tartó pedagógus evangélizáción, melyet *Turóczy Zoltán* püspök vezetett.

Gottschling Károly és *Polster László* június végén Fonyód-Bélatelepre kéthetes ifj. egyesületi vezetőképző tanfolyamra mentek. *Polster László* sajnos július 3-án behívót kapott s ezért kénytelen volt a tanfolyamot megszakítani és hazafias szolgálatra jelentkezni. — *Nitschinger János* hasonló törekvése sem sikerült. Jelentkezett a ceglédi orsz. evang. belmissziói gyűlésre. Közvetlenül elutazása előtt kézbesítették neki a behívót, amely a haza iránti kötelességének teljesítésére készítette.

Mühl Alfréd hónapokon át készült németnyelvű gyakorlóiskolai vizsgára. Február havában Budapesten is járt, hogy illetékes bizottság előtt megszerezze ezt a képesítést, de félreértések folytán vizsga és eredmény nélkül volt kénytelen visszatérni.

A tantestület tagjai minden alkalmat megragadtak, hogy gyarapítsák ismereteiket. Az önművelés és továbbképzés eszközeivel törekedtek a tanügy terén felvetett eszméket átgondolni, megérteni, és ami üdvösnek tűnt, azt a gyakorlatban megvalósítani. Rendes havi és rendkívüli értekezleteinken nemcsak napi kérdésekkel, felsőbb hatóságoktól érkezett körlevelekkel, leiratokkal és rendeletekkel foglalkoztunk, hanem ismertettük a hazai tanügyi lapokat, különös figyelemmel a Néptanítók Lap-

jában megjelent cikkeket, elgondolásokat és gyakorlati tanításokat.

D. Kapi Béla püspök úr Önagyméltósága a lefolyt tanévben szokásos körzeti konferenciáját családi körülményeire való hivatkozással kénytelen volt elhalasztani.

Iskolavizsgálat. **Hospitálás.** *Jung Miklós*, tan. tanácsos, kir. tanfelügyelő *dr. Imre József* fogalmazó kíséretében február 25-én, 27-én és március 12-én a Központi, március 22-én és 24-én a Deáktéri iskola minden osztályát látogatta meg, és az utána tartott értekezleten közölte megjegyzéseit a tanítótestülettel. Az egyházmegyei iskolavizsgáló bizottság április 21-én, 22-én és 23-án tartotta meg rendes évi iskolavizsgálatát. Úgy a kir. tanfelügyelő, mint az egyházmegyei iskolavizsgáló bizottság az iskolai belső és külső rendről és az osztályokban folyó munkáról, valamint a tapasztalt eredményről meglelégedéssel és elismeréssel nyilatkoztak ott. — Az igazgató kétszer látogatta meg az osztályokat, átnézte a füzeteket, naplókat, figyelte és irányította az ott folyó munkát.

A soproni evang. tanítóképző-intézet növendékei, akik német képesítést szándékoznak elnyerni, ebben az iskolaévben is meglátogatták iskolánk egységes típusú (vegyes nyelvű) osztályait, hogy betekintést nyerjenek intézetünk munkájába. Hiszszük, hogy a látottak és tapasztaltak is hozzájárultak a majdan kisebbségi vidéken tanítójelöltek gyakorlati irányú kiképzéséhez.

Egészségi állapot. A tanulók egészségi állapota kielégítő volt. Járvány nem fordult elő és így a tanításban szünet nem állott be. A szokatlan kemény és hosszú tél folyamán betegség aránylag ritkán gátolta ifjúságunkat az iskola rendes látogatásában. Szórványosan, kisebb mértékben egész éven át voltak ugyan, főleg tavasszal, kanyaró- és vörhenymegbetegedések. — Bizakodva reméljük, hogy iskolai fürdőknek a jövő tanévtől kezdődő rendszeres használata szintén előmozdítja tanulóifjúságunk egészségét.

A városi tisztiorvosok megtartották ősszel a szokásos szemvizsgálatot, télen a diftéria elleni oltásokat és tavasszal a himlő elleni újraoltást.

Tanulóinkból a leggyengébb szervezetűeket és leginkább rászorulókat az erdei iskolába ajánlottuk. Sajnos, sok volna odavaló, de kevés a hely!

A tanulók egészségét szolgálja az állami ingyencukorsegély, melyben 45 vérszegény tanulónk időszakonként részesült.

Tanácsos, sőt szükséges volna, ezt a segílyt háromszor annyi gyermeknek juttatni és pontosan havonta kiutalni. Sok szegény gyermek egészségét lehetne így feljavítani!

Gyermekeink egészségének védelmében vagy esetleges betegségeik leküzdésében hathatós segítségünkre volt iskolaorvosunk *dr. Patthy Imre*, aki lelkiismeretesen örködött tanulóink egészségére. Osztályról osztályra haladva, alaposan megvizsgálta tanulóinkat és kutatta családi és társadalmi körülményeiket. Minden tanulóról egészségügyi törzslapot állított ki, melyet évről-évre bővíteni fog. A beteg vagy gyanús gyermek szüleit meghívta és orvosi tanáccsal látta el. Egyházközségünk jóindulata és áldozatkészsége folytán a Központi iskolában az úgynevezett régi irodát átalakítottuk orvosi rendelőnek. Az ablakokat, ajtókat, falakat világosra festettük, elláttuk vízvezetékekkel, fehér izléses bútorzattal és minden egyéb szükségessel. Így csendes, megnyerő otthont teremtettünk, melyet márciusban átadtunk iskolaorvosunknak, aki ott zavartalanul, szeretettel és gonddal foglalkozik gyermekeink egészségével. A jövő évben a szülőkkel rendes heti megbeszélést tervez, hogy beteg, vagy orvosi kezelésre szoruló gyermekük gyógyításában segítségükre legyen.

A tantestület egészségi állapota az elmúlt tanévben nem mondható kielégítőnek. Igen sok tanító volt kénytelen rövidebb vagy hosszabb ideig betegsége miatt osztályát másra bízni. Egyesek komoly, huzamosabb betegsége néhányszor aggodalomra is adott okot. De a pihenés, a gondos ápolás és a szervezet ellenállóképessége ismét helyreállította és munkaképessé tette tantestületünk minden tagját.

Egy hétnél rövidebb ideig tartó betegségen ment keresztül a tanév folyamán: *Tompa Géza* (2 nap), *Lehelvári Vilmos* (2), *Kastner Samu* (3), *Feiler Rezső* (4), *Kis Ilona* (4) és *Lagler József* (4). Hosszabb betegszabadságot igényelt: *Preidl Lajos* 1 hétig hülés miatt, *Gottschling Károly* torokbaja miatt 8 napot, *Friedrich Árpád* spanyolnátha miatt 13 napot mulasztott. *Aminger Kálmán* hülékes betegsége miatt 2 hétig nem tarthatott énekórákat. *Ziermann Márta* több esetben mulasztott összesen 19 napot csúzos fájdalmai miatt. Húsvét előtt orvosi tanácsra kivételte manduláit és a húsvéti szünetet felépülésre fordította. Azóta közérzése jó. *Felkl Irén* szervezetét november 26-án oly nagyfokú idegbántalmak támadták meg, hogy csak a munkától való teljes kikapcsolódás, a legodaadóbb ápolás és erőtadó pihenés

adta vissza egészségét. Felgyógyulása után újévkor vette át megint osztályát. A tanév végén, június 2-án kórházi gyógykezelésre szorult, amiért vizsgáját kivételesen május 31-én tartotta meg. Aggodalmat keltett *Hanzmann Stefánia* betegsége is, 4½ hétig tartó spanyolnátha miatt tétlenségre volt kényszerítve. Csak lassan fejlődött vissza láza és nyerte vissza munkaképességét. *Gayer Anna* március 19-én vízfelszívódás folytán kényszerült arra, hogy az iskolát a kórházzal felcserélje, hogy egészségét ismét talpraállítsa. Miután ez hosszabb időt igényelt, osztályának más kiegészítőt kellett keresni. Innen is a legjobb kívánságainkkal felkeressük, hogy mielőbb újból jó egészségnek örvendhessen. *Gats Sándor* február havában orvosi utasításra 10 napot mulasztott, mert fia vörhenyben betegedett meg. Máj. 31-én pedig hastifusz támadta meg szervezetét és ágyhoz láncolta. E helyről is mielőbbi gyógyulást kívánunk neki.

Az iskolai mulasztások száma a lefolyt tanévben elég nagy volt. Ennek oka a tanulóifjúság egészségének nem kielégítő voltában, valamint cipő- és ruhahiányban keresendő. Nagyon kívánatos volna, ha a város illetékes hatóságai a városi ínségesek gyermekeinek a cipőt és ruhát nem december végén, hanem a hideg idő beálltával osztanák ki. A novemberi és decemberi iskolamulasztások jórészének ezzel elejét lehetne venni.

Több szegény napszámos- vagy munkásszülő azért nem küldte nagyobb gyermekét rendszeren iskolába, mert mindkét szülő gyárba járt, s addig a nagyobb iskolásgyermek köteles volt kisebb testvéreire vigyázni. A családfenntartó gondja és a kisebb gyermekekérti szülői aggodalom szinte kényszerítette ezeket a szülőket ilyen eljárásra. Ennek leküzdésére az illetékes tényezőknek oda kellene hatni, hogy a gyárak és nagyobb üzemek gondoskodjanak napközi otthonról, hol a gyári munkában elfoglalt szülők kisebb gyermekei felügyelet alatt volnának.

Igazolatlan mulasztás nem volt sok, a mindennapi iskola alsó osztályaiban úgyszólván nincs is. Számottevő igazolatlan iskolai mulasztás csak a továbbképző iskolában van. Itt több esetben feljelentéssel is kellett élni.

Vallásos nevelés.

A mai felzaklatott világ egyik legerősebb, sziklaszilárd pillére: a hit. Nincs sajnálatraméltóbb, szegényebb ember a mostani elszegényedett, minden földi hatalmat porba sujtó világ-

ban — annál, kinek nincs hite. Reménytelenül, közömbösen vagy kétségbeesetten áll a háborúszülte nélkülözések közt, és nem talál reménysugarat, vigaszt, mely a jelenlegi lemondás és nehézségek elleni életküzdlemben bizakodó hittel felvértezte. Iskolánknak is feladata, hogy e küzdelmes időkben a gyermekek útján a családok lelkületét is megnyugtassa a hit erejével. Ezt célozza vallásos nevelésünk.

Iskolánk evangélikus iskola. Külsőleg is, szellemében is. Az épületek homlokfalán tábla vagy felirat jelzi iskolánk evangélikus jellegét. A tantermekben a legelőkelőbb helyen ott díszel a kereszt, mely némán és mégis beszédesen figyelmeztet nyugtalan életünk legmegbízhatóbb vezetőjére: Krisztusra és legnagyobb parancsolatára: Szeresd felebarátodat, mint te magadat! Ott találjuk minden osztályban a Szent Bibliát, az énekeskönyvet, Luther arcképét, bibliai vagy egyéb egyházi vonatkozású képeket. A tanítói szobában olvashatjuk a legjobb hazai evangélikus és protestáns szaklapokat, melyek az iskolával, az ifjúsággal, a neveléssel kapcsolatba hozhatók. Minden osztályban ott van a tanító asztalán az Evangélikus iskolai naptár, melyből minden reggel tanítás előtt meghallgatjuk az aznapi áhítatot, hogy Isten közelsége és áldása vezéreljen napi munkánkban.

De iskolánk belsőleg, lényegében is evangélikus. Minden törekvésünk oda irányul, hogy a vallásos érzést ápoljuk és mélyítsük, hogy az egyházunkhoz való ragaszkodás, a felebaráti szeretet és a Mindenhatóban való bizakodás magvait hintsük gyermekeink szívébe. Erre törekszünk nemcsak vallásóráinkban, hanem ez a vezérelv szövi át minden tanításunkat.

Erről tanuskodnak fogalmazásaink, rajzaink is, melyek bővelkednek egyházi vonatkozású anyaggal. Gyermekeink gazdag egyházi énekkincse szintén a vallásos nevelés elmélyítését szolgálja. Vasárnapokon a IV.—VIII. osztályok tanulói tanítóik felügyelete alatt résztvesznek a rendes istentiszteleteken, az V. és VI. osztályok tanulói pedig felváltva a gyermekistentiszteleteken is. A III. osztályok tanulói vasárnaponként a teológiai fakultáson rendezett gyermekistentiszteleteken vesznek részt.

Lényeges segítséget nyújt az Istenben bízó lelkület megalapozásában az „*Iskolai Gyermekegyülekezet*“ intézménye, melyet néhány évvel ezelőtt Dunántúl főpásztora, *D. Kapi Béla* püspök, az egyházmegeye veteményes kertjével is melegen foglalkozó figyelme hívott életre. Célja, hogy evangélikus tanulóink,

a „Gyermekgyülekezet“ tagjai, megismerkedjenek a gyülekezeti élettel, maguk is gyakorolják társaik közt a „Gyermekgyülekezetben“ a felebaráti szeretetet, a készséges támogatást, a kölcsönös megbecsülést, szóval, hogy szinte belenőjjenek a gyülekezeti életbe.

E téren nagy segítségünkre van az „Iskolai Naptár“, mely templommá avatja iskolánkat, hol Isten ígéjével és annak gyermekies kifejtésével bensőséges, meleg hangulatot teremtünk gyermekeink szívében. Tanácsos volna fenti naptár magyarázatait lehetőleg egyszerű nyelvezettel és az életből vett példákkal az összes gyermekeknek érthetőbbé tenni, hogy az alsó osztályokban és kétnyelvű iskolákban is termő talajra találjon magvetése. A „Gyermekgyülekezet“-et munkájában a „Gyermekgyülekezet“ című lap is támogatja, mely segít, irányít, lelket ad a betűnek. Tanításszerű cikkei, hozzászólásai nagyon tanulságosak.

Minden osztályunkban serényen folyik a szeretetközösségre való nevelés. Néhány példa: Tanulóink segítik egymást régi ruhával, használt cipővel, tanszerrel; a tízóraiból adnak a szegényeknek, filmelőadásra befizetik társaikat, beteg társuknak küldenek virágot, narancsot, pénzt gyűjtenek nélkülöző osztálytársaiknak az évvégi kiránduláshoz, támogatják egymást az intézeti ruha beszerzésében és elkészítésében, gyűjtünk szegény gyülekezetek, vakok, siketek, a Horthy Miklós repülőalap részére stb. Ilyen és hasonló esetek a gyakorlati vallásoktatás termékei, ezek a lélekbe vésődnek és jó gyümölcsöt teremnek.

Hazafias nevelés.

Ez különösen fontos hazánkban, ahol különféle vallású és nyelvű polgárok vannak. Ezeket a haza, a nemzet egyesíti egy táborba, hogy egymást szeressék, megbecsüljék és segítsék. A hazafias érzés ébresztésére és fejlesztésére legalkalmasabb a történelem, földrajz és polgári jogok és kötelességek anyaga. Van-e még nép, mely annyi vért áldozott a szabadságért, mely annyit küzdött a törökkel, tatárral a keresztyénség megvédésében, melynek annyi hőse, vértanuja van, mint ennek a maroknyi magyar nemzetnek! Vérszerződés indította a honfoglaló Árpádot, és a legdrágább honfiúi vér áztatta hazánk minden talpalatnyi földjét védelmezésében. Nem kell külföldre mennünk hősi példákért, minden időben akadtak bátor hősök, akik „életüket és

vérüket" adták a hazáért. E hazában minden polgár egyenrangú és a legmagasabb állást elérheti. Akármilyen történelmi eseményt vagy hőstettet tárgyalunk is, kellő készültséggel, hazafias lelkesedéssel, olyan hangulatot teremthetünk tanulóink szívében, hogy bátorság, tettekészség, hősiesség utáni vágy tölti el lelkeiket. Lángol a szemük, élénkebben dobban a szívük és mélyen bevésődik lelkükbe a hazafiak, a hősök példája, mely hasonló tette serkenti őket. Bizonyoságot tettek erről újból katonáink, kik Észak-Erdély, a Székelyföld és a Délvidék visszacszerzésében ország-világ előtt bebizonyították, hogy a katonai erényekben őseink méltó utódai.

Határszélen, hazánk egyik végvárában működünk. Itt mindig laktak magyarok és németek. Évszázadokon át testvériesen megfértek jó és balsorsban egyaránt. Szinte versenyeztek a haza szeretetében, a haza iránti hűségben. Őseink példája nekünk irányt szab. Ne engedjük, hogy éket verjenek békés, józan lakosságunk közé! Ne hallgassunk azokra, kik gyűlöletet hirdetnek embertársaink ellen csak azért, mert más az anyanyelvük! Érdekeink közösek, akár magyarul, akár németül beszélünk. Mindenki úgy beszél, ahogy az édesanyjától tanulta és az életben gyakorolta. Az anyanyelvhez való jogot senki sem vitatja. E téren nálunk nincs és nem lehet panasz. Segítsük egymást békés megértéssel és dolgozzunk becsületesen, akkor mi is jól érezzük magunkat e hazában, mint őseink, kik mindig a magyar hazáért éltek-haltak.

Az elmúlt tanév több alkalmat nyújtott a nemzetnevelés magasztos feladatához. A tanév megnyitásakor Észak-Erdély és a Székelyföld megszállását ünnepeltük az egész országgal. A városi moziban is megnéztük az eseményeket képekben és jóleső boldogsággal üdvözlöttük a felszabadult területek sokat szenvedett népét. Ezek az események annyira megragadták *Szombat Margit* VIII. oszt. tanulónk lelkét, aki németajkú anyja és magyarnyelvű atya leánya, hogy lelkesedő felbuzdulásában a következő verset írta, melyet a vizsgán bátran és hazafias érzéssel a hallgatóság örömeire elszavalt:

Visszatért Délvidékünk!

Újra boldog napra ébredtünk,
Mert visszajött a Délvidékünk.
Felragyogott a viszontlátás szép csillaga
S az édes szabadság réges-rég várt napja.

Huszoney évig tartott e nehéz rabság,
 Huszonegy évig szállt égre az imádság.
 Hisszük, hogy nemsokáig tart a további rabság;
 Meri lesz még a magyarnak is boldog feltámadás.

Visszakaptuk a Bácskát és a Bánátot,
 Most rebeghet ajkunk hálaimádságot.
 Visszakaptuk acélbúzát termő magyar földet,
 Amelyet sok jó magyar dolgos kéz művelt.

Mienk lett a föld, amelyet magyar vér öntözött,
 Melyet évszázadokon át magyar könny áztatott.
 Most végre visszajött az anyaországhoz,
 Az édesanya ölelő karjaihoz.

Vidáman csicsereg a kismadár az ágon,
 Vidáman döngöcsél a kis méh' a virágon.
 Hirdeti Istennek eme nagy igazságát
 És dicsőíti annak végtelen jóságát.

Továbbra is buzgón imádkozzunk
 S mindig a jó Istenben bizzunk!
 Nem sokáig lesz már csonka Magyarország,
 Mert feltámadunk s lesz nagy Magyarország.

Kérünk téged jó Istenünk,
 Hallgasd meg szerény kérésünk:
 Oh! add, hogy a szabadság ragyogó csillaga
 Ne nyugodjon le a magyar felett! Nem, nem, soha!

December 14-én a soproni népszavazás emlékét idéztük, mikor magyar és német lakosságunk szeretett hazánk iránti hűségéről tett tanuságot. Április havában megemlékeztünk a szerencsétlen mohi csatáról, amely 700 éves távlatból intő példa arra, hogy csak a közös összetartás és egyetértés óvhatja hazánk lakosságát bármely ellenséggel szemben. Április 4-én szomorúsággal és benső meghatottsággal emlékeztünk meg arról a nagy gyászról, mely egész hazánkat *gróf Teleki Pál* miniszterelnök tragikus hirtelenséggel bekövetkezett halálával érte. Húsvétkor igazi feltámadást ünnepeltünk a Délvidék visszaszerzésével.

Ezen nagy eseményeken kívül a vallásos és hazafias nevelés szolgálatában álltak még az egyéb iskolai ünnepségek, a színelőadások, a gyermekkar, az ifjúsági vöröskereszt, a jótékonyági gyűjtések, a különféle rendezések, mint p. o. az Anyák napja, a Madarak és fák napja, a Hősök napja, a hulladékanyag-gyűjtés stb.

Hulladékanyag gyűjtése. A hulladékanyag gyűjtését már az elmúlt tanévben megkezdjük. Ebben a gyűjtésben résztvettek az V.—VIII. oszt. tanulói. A gyűjtés eredménye az 1940—41. i iskolaév végén: 570 kg nehéz vas, 189 kg könnyű vas, 200 kg öntött vas, 395 kg bádóg, 13 kg textílnemű, 3'3 kg ólom, 1'2 kg sárgaréz, 4 kg csont és 2 kg egyéb. Ezt a folyó tanév végén értékesítettük, melyért 47'33 P folyt be. Ezt az összeget kiosztottuk a gyűjtőknek, kik tornacipőt, pamutot és egyéb szükséges holmikát vásároltak érte. Diákkaptárunk vezetője *Preidl Lajos*.

Iskolai ünnepélyek és rendezések. Szeptember 15-én hazafias ünnepélyt rendeztünk szépszámú közönség jelenlétében a Deáktéri tornateremben Észak-Erdély és a Székelyföld visszatérése és vitéz *nagybányai Horthy Miklós* kormányzónk kolozsvári bevonulásának emlékére. Az ünnepély műsora: 1. Hiszek-egy. 2. Pösa Lajos: Feltámadás Szavalta: Varga Mária. 3. Igazgató ünnepi megemlékezése. 4. v. Somogyvári Gy.: Erdélyi induló. Szavalta: Komjáthy Emilia. 5. Az ifjúság elénekelt az Erdélyi indulót. 6. Petőfi: Két ország ölelkezése. Szavalta: Arnold Katalin. 7. Himnusz. — Október 6-án a felsőbb osztályok tanulói a gyászistentiszttelen vettek részt. — Október 31-én, a reformáció emléknapján, a tanulóifjúság részére gyermekistentisztelet volt. A soproni evang. temetőben a tanítóirokat és a gondjainkra bízott 51 hősi sírt a sopronbánfalvi katonai temetőben októberben rendbe hoztuk és virágokkal díszítettük. — December 6-án, a Kormányzó Úr Öfóméltóságának névnapján szünetelt a tanítás. Előző este az Ifjúsági Vöröskereszt Egyesület műsoros ünnepélyt rendezett. — December 15-én a jótékony nőegyletek által rendezett „Nagykarácsony Éccakája” című karácsonytáji népszokások bemutatásánál népiskolánk is sikeresen vett részt. — December 15-én a városházán rendezett népszavazási emlékünnepen jelentünk meg. — December 21-én délután 2 órakor tartotta meg karácsonyfaünnepélyét az Evangélikus Nőegylet a templomban, utána pedig kiosztást a vizsgáteremben. — December 23-án a Berzsényi Dániel Cserkészapródcsapat és az Ifjúsági Vöröskereszt Egyesület rendezte karácsonyfaünnepélyét a Deáktéri iskola tornacsarnokában. — December 22-én és 26-án a tanulóifjúság karácsonyi szindarabot adott elő a Protestáns Egyesületben. Főrendező ebben az évben *Preidl Lajos* volt. — Március 15-én hazafias ünnepélyt rendeztünk, az ünnepi beszédet *Polster László* tanító tartotta. — Május 10-én iskolánkból 140 tanuló szerepelt *Amminger Kálmán*

vezetése mellett a Városi Színházban rendezett „Éneklő ifjúság” nevű dalosversenyen, ahol a mi csoportunk tetszést aratott. — Május 18-án megtartottuk az Anyák napját, mely alkalommal *Mühl Alfréd* tartotta az ünnepi beszédet. — Május 24-én virágokkal díszítettük a hősök sírjait. — Május 31-én tartottuk a Madarak és fák napját. — Június 4-én megemlékeztünk az áldatlan trianoni békeparancsról.

A Missziói Gyermekszövetség munkájával arra törekszik, hogy a gyermekek számára az evangélium ne legyen megúnt tantárgy, hanem életet adó örömhír, melynek befogadása a gyülekezet győzelmes életmódját eredményezheti. Tavalyi felhívásunkhoz hasonlóan hangsúlyozzuk, hogy a gyermekevangélizáció munkájában nemcsak okleveles, hivatásos egyének vehetnek részt, hanem bármelyik gyülekezeti tag, akinek van mit tovább adnia apró hittestvérei számára. A tanítók semmiképp nem győzhetik azt a sokoldalú gyermekmentő tevékenységet, amit a M. Gy. Sz. programjában felölel az énekevangélizációtól kezdve a nincstelen gyermekek önellátó munkáltatásáig. Külmisszióra a gyermekek 5'84 P-t gyűjtöttek. Terjesztették a „Weite Fahrt” c. lapot. A szövetség vezetője *Nitschinger János*.

Az Ifjúsági Vöröskereszt Egylet csoportjának az 1940—41. tanévben 71 tagja volt. Összejöveleteit hetenként egyszer, kedden délután tartotta két csoportban *dr. Trosztl Rezsőné* és *Szij Ella* tanítónők vezetése alatt. Jó időben séták és torna gyakorlatok volt a délutánok programja. Később kézimunkával, olvasással és társasjátékkal foglalkoztak a tagok. November hónapban előkészületek folytak a Mikulás-ünnepélyre, amelyet december 5-én tartottak meg. A tiszta jövedelmet szegény tanulók felruházására fordították. December 23-án volt a karácsonyi ünnepély, mely alkalommal 15 tanulót ajándékoztak meg ruháimmal. A csoport megünnepelte március 15-ét. Május 18-án megtartotta az Anyák napját műsor keretében. Az egylet működését május végén kirándulással kapcsolatban fejezte be.

A tanulóifjúság a jótékonyosság szolgálatában. Egyes jótékonyági és emberbaráti intézmények gyámolításában tanulóifjúságunk is segítségünkre volt. A karácsonyi gyermekszínelőadás tiszta jövedelmét következőképpen osztottuk meg: Ínséges tanulók alapjának 20 P, Segélyegyesületnek 20 P, Rendezési alapra 46'43 P. A novemberi iskolai gyűjtés eredménye 439'48 P. Ebből az ínségalapnak jutott 230 P, Segélyegyesületünknek 170 P, az Orsz. Siketnéma Otthonnak 8 P, tanszerekre 31'48 P.

A május havi gyűjtés eredménye 621'64 P. Ebből kapott az Ínségalap 391'64 P, a Segélyegylet 100 P, a Horthy Miklós Repülőalap 80 P, Egyhm. Gyámint. 8 P, az Orsz. Siketnéma Otthon 6 P, a Rendelkezési alap 20 P, irodaképre 16 P. Itt megemlítem, hogy a tantestület az árvízkárosultak megsegítésére az idén 102'26 P-t adott, ami a fizetés 2%-a és a férfitanítók beléptek a Soproni Levente Egyesületbe évi 2 P, legtöbben még beléptek az Orsz. Vöröskereszt Egyesületbe évi 1 P tagsági díjjal.

A tanulóifjúság nagy segítségére volt a tanítótestületnek használt cipők és ruhák gyűjtésénél, amivel sok szegény tanulóknak lehetővé tettük az iskolabajárást. Erről részletesen „Szegény tanulók segélyezése” című fejezetben számolunk be. Sokan megosztották tízórai és ozsonnakenyerüket szegény tanuló társaikkal.

A Soproni Magyar Férfidalkör is támogatott minket erkölcsi és hazafias nevelői munkánkban, midőn az általa létesített dr. Thurner Mihály-alapból az idén is 10 német anyanyelvű tanulónak adott jutalomkönyvet a magyar nyelvben tanúsított szép előmenetelükért. A jutalomkönyveket dr. Sopronyi-Thurner Mihály polgármester a december hó 15-én a városháza nagytermében tartott népszavazási ünnepen adta át a kitüntetett tanulóknak szép beszéd kíséretében.

A jutalomkönyvekkel kitüntetett tanulók a következők: Kampits Viktor, Szombat Ernő, Bernhardt Erzsébet, Unger Paula V. oszt.; Trackl Pál, Unger Mihály, Bernhardt Teréz, Göttl Erzsébet VI. oszt.; Brujmann Margit VII. oszt.; Lehelvári Pál VIII. oszt. tanulók.

Értelmi nevelés.

A vallásos és hazafias nevelés mellett az értelmi nevelés képezi a népiskola főfeladatát. Azt mondja a Tanterv: Neveljünk olyan polgárokat, kik a műveltség alapelemeit jól elsajátították. Ezt a célt a hatosztályú népiskola nem tudta teljesen elérni. Illetékes körök már a jelenlegi tanév előtti hónapokban úgy rendelkeztek, hogy azon községekben, hol a lehetőség megvan, ott a VII. osztály e tanévben felállítandó. Sajnos, a végrehajtási utasítás nem volt ilyen határozott. Mikor e sorokat írom, új miniszteri rendelet látott napvilágot, mely szerint több

mint 5000 népiskola köteles 1941/42-ben a VII. osztályt, a következő tanévben a VIII. osztályt felállítani.

Ezzel végre elérkeztünk a régen kívánt nyolcosztályos népiskola kötelező megszervezéséhez, melyért a tanítóság már oly régen szállt sikra. Örömmel és büszkeséggel tölt el, hogy iskolánk e téren is vezető helyen áll. Városunkban sok szülő eddig is belátta, hogy a VII. és VIII. osztály elvégzése sokkal nagyobb értéket jelent gyermekének, mintha a továbbképző iskolába jár. Eddig is voltak tanulóink, kik önként a VII., sőt a VIII. osztályba is jártak. De egyházközségünk megértő vezetősége konventi határozat alakjában kimondotta, hogy ifjúságunk egységes továbbképzése céljából megszünteti a továbbképző iskola I. osztályát és helyébe kötelező erővel megszervezi a VII. fiú- és VII. leányosztályokat, ahová minden tanuló a VI. osztályból — kivétel nélkül — beirandó. Ez megtörtént a mostani tanévben. Gondoskodtunk tanteremről, felszerelésről és az egyházközségi vezetőség a VII. leányosztály vezetésére az egyházközség terhére kísérítő tanerőt alkalmazott. A következő 1941/42-iki tanévben megszűnik a továbbképző II. osztálya és helyébe lép kötelező erővel a VIII. fiú- és VIII. leányosztály. Így népiskolánk a jövő tanévben mint teljesen kiépített nyolcosztályos népiskola kezdi munkáját, üzemét. Köszönetet mondok az elnökségnek, az iskolabizottságnak és a konvent minden tagjának a megértésért, mellyel népiskolánk történelmi fejlődésének új alapját rakták le és szegényebb családaink gyermekeinek, kik középiskolába nem járhatnak, a mai létérti küzdelemhez szükséges nagyobb műveltség elsajátítását lehetővé tették.

Az értelmi nevelés terén főleg a kétnyelvűség nehezíti meg munkánkat. Amint az értesítő végén levő statisztikai kimutatásból látható, iskolánkknak a tanév végén 1030 tanulója volt. Ezek között 161 magyar anyanyelvű, ami a tanulók 16%-ának felel meg. A tanulók 84%-a német anyanyelvű. Ez azonban csak úgy felel meg a valóságnak, ha csak az édesanya nyelvét nézzük. Sok németnyelvű anya gyermeke a házban, az utcán, magyar környezettel való érintkezésben úgy elsajátítja a magyar nyelvet, hogy az iskolában már jobban és szívesebben beszél magyarul, mint németül. Ha ezt vesszük zsinórmértéknek, akkor a magyar anyanyelvűek száma legalább 30—35%-ra tehető. Sopron lakosságának több mint 50%-a magyar. Így érthető, hogy nálunk a németnyelvűek megtanulnak magyarul,

a magyarok pedig németül. És ez helyén is van. Minden gyermek két nyelvet tanul, ami előny mindkét félre. Itt a határ szélén mindkét nyelvre szükség van. Az egyikre épúgy, mint a másokra. Ezért előnyös németajkú tanulóinknak az iskolánkban bevezetett egységes típus szerinti tanítás, ahol mindkét nyelvet egyformán gyakoroljuk.

Az egységes osztályok mellett azonban vannak magyar tannyelvű osztályok is a magyar anyanyelvű gyermekek részére. Nem magyar anyanyelvű tanulókat ezekbe az osztályokba csak akkor veszünk fel, ha a szülők ezt a beiratáskor határozottan kívánják és az illetékes tanítók meggyőződtek arról, hogy az illető gyermek tényleg jól tud magyarul. Viszont magyar anyanyelvű gyermekeket az egységes típusú osztályokba szintén csakis a szülők határozott kívánságára veszünk fel, amennyiben az illető gyermek jól bírja a német nyelvet is. A különleges soproni viszonyokra való tekintettel azonban a magyar tannyelvű osztályokban is tanítjuk a német nyelvet mint tantárgyat és pedig már az I. osztálytól fogva a beszéd- és értelemgyakorlatok keretében, a II. osztálytól fogva a német írást és olvasást is.

Hogy ennek eleget tehesünk, és hogy mindkét nyelvben biztosabb alapot rakhassunk le, az alsó osztályokban nagyobb heti óraszámmal dolgozunk. Így az I. osztályban heti 21 óra helyett 24, a II. osztályban 23 óra helyett 26, a III.-ban 25 óra helyett 28, és a IV.-ben 27 óra helyett heti 30 órát tartunk. Tehát többet az előírt óraszámnál!

Iskolánk 24 osztálya közül a lefolyt tanévben 16 egységes típusú és 8 magyar tannyelvű volt.

Az értelmes nevelés szolgálatában áll a **továbbképző iskola**, mely az idén 2 fiú- és 2 leányosztályból állt. A fiúosztályokban Tompa Géza és Kastner Samu, a leányosztályokban Lagler József és Feiler Rezső tanítottak.

Ezt a célt szolgálta a **kislétszámú (kisegítő) osztály** is, amely a lefolyt tanévben megint rendesen működött. Az igazgató a tanítói kar javaslatára az első évfolyamba 8 (7 fiú, 1 leány), a másodikba 6 fiút, összesen 14 gyöngé tehetségű tanulót utalt át. Ezek közül kimarad 2, normális osztályba visszahelyezhető 4. A kisegítő osztály vezetője Gayer Anna ideiglenes kisegítő tanítónő, majd betegsége idején április óta Szentmiklóssy Ildikó okl. tanítónő.

Nyelvtanfolyam. A múlt iskolaévben szép eredménnyel zárult németnyelvű tanfolyamot az idén is megszerveztük. A veze-

tést ismét Mühl Alfréd vette át. A tanfolyamon 15—20 magyar anyanyelvű, a német nyelvben járatlan gyermek vett részt, heti 4 órában. A gyermekek a folyó tanévben is örömmel látogatták a német órákat, melyeken játszva sajátították el a „Der, die, das“ nehéz tudományát.

Iskolakert. Felső osztályaink tanulói az őszi és tavaszi hónapokban az iskolakertben nyertek gyakorlati gazdasági képzést. Gyakorlótérnek ezentúl felhasználjuk néhai Schranz Mihály nyug. igazgató-tanító lövérkertjének egy részét, aki ezt a szépfekvésű, 1 katasztrális hold nagyságú kertet az egyház-községnek hagyományozta iskolai célokra. Itt zöldség-, virágtermelés, egyéb kerti munkákra, valamint faápolásra oktadjuk tanítványainkat. A lefolyt tanévben, főleg most tavasszal, az időjárás oly kedvezőtlen volt, hogy az iskolakerti munkák elvégzése a tanulók egészségének veszélyeztetése nélkül nem volt lehetséges. Így a tervbe vett iskolakerti munkák nagy része elmaradt.

Tanítói és ifjúsági könyvtár. Tanszergyűjtemény. A tanítói könyvtárt a lefolyt tanévben is Gats Sándor, az ifjúsági könyvtárt pedig Lagler József kezelte. Az ifjúsági könyvtárban jelenleg 729 magyar és 792 német, összesen 1521 kötet van. A tanulóifjúság ezt a könyvtárt a IV. osztálytól felfelé szorgalmasan használja. A tanítói könyvtár állománya 1475 kötet. Ebből van 592 pedagógiai, 512 egyéb tudományos és 371 szépirodalmi mű. Multévi szaporulat 13 kötet. A Schranz-féle könyvtárban van 531 kötet, és pedig 141 pedagógiai, 390 egyéb tudományos és 27 évfolyam Kosmos folyóirat, valamint 86 drb különféle tankönyv. Könyvtárunkat gyarapították: Kheim Samu ny. főtanácsos, Knaurs: Weltgeschichte c. művet, dr. Traeger Ernő min. oszt. főnök 3 drb. Gömbös Gyula élete és politikája c. könyvet ajándékozott. Conrad Oszkár, Csengeri-u. 12. 76 könyvet, 39 füzetet adott könyvtárunk számára. Úgy ezek, mint Krúg Lajos ny. igazgató ajándékából és néhai Altdörfer Viktor hagyatékából származó könyvek most vannak rendezés alatt.

A nemesszívű adakozóknak itt is őszinte köszönetet mondunk. Kérjük iskolánk barátait, hogy könyvtárunkat ajándékönyvekkel gyarapítani szíveskedjenek.

A lefolyt tanévben a következő folyóiratokat járattuk: Evangélikus Népiskola, Evangélikus Élet, Keresztyén Igazság, Református Tanítók Lapja, Harangszó, Kis Harangszó, Protestánsok Lapja, Hivatalos Közlöny, Néptanítók Lapja, Növény-

védelem, Magyarosan, Soproni Szemle, A Népiskola Ünnepei, Magyar Szárnyak.

Az iskola leltára. Vétel útján szereztünk 1 Horthy arcképet, 1 Pintér Ernő: Magyar nyelvvédő könyv, 1 Bene Lajos: Magyar Tanítók Évkönyve, 4 Dr. Tesléry K.: Fogalmazási eredmények, 2 Vezérfonal és még 6 pedagógiai könyvet. A gyűlekezet vásárolt iskolánk részére 1 új harmóniumot, minden osztály számára 1—1 keresztet, 2 teremben csináltatott új parkett-padlót, 2 termet ellátott új kétülékes padokkal és 1 osztályt felszerelt az evangélikus líceumtól vásárolt, átalakított, modernizált padokkal. Ezen áldozatkésztségért innen is köszönetet mondok.

A leltári tárgyak száma a Központi iskolában (a tanítói, ifjúsági és kölcsönkönyvtárt nem számítva) 6511, értéke 17.986 pengő; a Deáktéri iskolában (a tornacsarnokot is beleszámítva) 7.149, értéke 15.237 P; összesen 13.660 darab 33.223 P értékben.

Esztétikai nevelés.

Az esztétikai nevelés eszközei. A népiskolában rendszeres esztétikai nevelésről és tanításról természetesen nem lehet szó, hanem — amint a vallási, erkölcsi és hazafias elveket minden tantárgy keretébe beleillesztjük — úgy a szép, a művészet szeretetét is észrevétlenül kell gyermekeink szívébe csepegtetni. Célja: a gyermek izlését fejleszteni. Nem akarunk művészeket nevelni, de a gyermek vegye észre a szépet és találjon örömet benne. Az új tanterv, nagyon helyesen, az esztétikai nevelés fontos eszközének tartja az iskolaépület, az udvar, az iskolakert és a tantermek tisztántartását csinosítását és díszítését, valamint a tanulók munkáinak rendjét és csinoságát. Ezekre nagy súlyt helyeztünk az idén is és különösen Deáktéri iskolánk és annak környéke alkalmas arra, hogy esztétikai érzéseket fakasszon tanulóink szívében.

A tantermeket élő virágokkal, továbbá a szemléltető- és egyéb képek izléses elrendezése által akarjuk barátságossá tenni, hogy tanító és tanuló jól érezze magát ott és hogy a tanulók példát lássanak, hogy lehet egy különben rideg termet kevés költséggel kedvessé, barátságossá tenni.

A szépírási és rajzórák különösen alkalmasak a szép iránti érzék fejlesztésére és fontos eszközei az esztétikai nevelésnek. A szépíráásra mindig nagy súlyt helyeztünk. A rajztanítást pe-

dig több osztályban azon tanítók vállalták, kiknek erre különös képességük van. Így a Központi iskolában Mühl Alfréd, a Deák-terti iskolában Gats Sándor tanítja több osztályban a rajzot.

Kézimunkatanfolyam. A törvényileg előírt kézimunkatanításban iskolánk minden tanulója részesül. Emellett az idén is volt külön kézimunkatanfolyam azok részére, akik a kézimunkában tovább akarják magukat képezni. A külön női kézimunkatanfolyamot Stráner Mária kézimunkatanítónő vezeti.

Gyermekkar. Amminger Kálmán énektanító az iskola jó-hallású és jóhangú gyermekeiből a lefolyt tanévben is gyermekkart állított össze, amely úgy a templomban, mint különféle iskolai ünnepélyeken sikerrel szerepelt.

Slőjdtanfolyamok. A Deákterti iskolának egyik termét slőjdiskolának rendeztük be. A berendezés legnagyobb része volt kartársunk, néhai Schranz Mihály, nyug. igazgató-tanító ajándéka.

Az ő áldozatkészsége tette lehetővé ezen tanfolyamok felállítását. Alapítványának kamataiból díjazhatjuk a tanfolyamok vezetőit és beszerezhetjük a legszükségesebb anyagot és eszközöket.

A tanfolyam november havában nyílt meg. Olyan fiúk nyernek ott oktatást fafaragásban, faeszközök készítésében, kiknek eziránt különös tehetségük és kedvük van.

Sajnos, újabb politikai áramlatok terjesztői tanítványaink egy részét évközben elcsábították, amiért slőjdtanfolyamunk ez évben nem volt teljes. A tanulók favágókéssel gyakorolták a hegyezést, hossz- és keresztvágást, élek levágását, domborító- és síkvágást. A különböző fanemek megismertetését nagyban elősegítette a Gottschling Károly által előkészített és a slőjdtanteremben elhelyezett erdei- és gyümölcsfagyűjtemény.

A slőjdtanfolyam vezetői Wallentin Sámuel és Gottschling Károly.

Testnevelés.

A tervszerű és rendszeres testnevelés a gyermek egészséges fejlődését előmozdítja, erejét és ügyességét fejleszti. Emellett még nagy etikai értéke van: szilárdítja a jellemet és acélozza az akaratot, tehát növeli az ember értékét. Ezért fordítottunk nagy gondot a testnevelésre.

A testnevelés legfontosabb eszközei a testgyakorlás, a já-

tékok, versenyek, menetelések, a cserkészlet, mely természetesen az erkölcsi nevelés szolgálatában is áll és a nagyobb kirándulások.

Testgyakorlás. A rendszeres testgyakorlásra megfelelő tornaterem áll rendelkezésünkre. Sajnos, a tetemes távolság miatt a Központi iskola osztályai különösen kedvezőtlen idő esetén, amilyen az idei hosszú, szigorú tél folyamán volt, a Deákteri iskola pompás tornatermét nem vehetik mindig igénybe. Tornatermünk ellen már évek óta az volt a panasz, hogy nagyon porzik. Idén a mennyezet réseit lécekkal, a padló hézagait pedig modern dán rendszerű tömitőeljárással portalanítottuk. Most padlója szinte tükörsíma és pormentes. Tanulóink nevében hálásan köszönöm az egyházközség nemesszívű áldozatkészségét, hogy tornatermünket nagy költséggel mintaszerűen elkészítette, ahol újból örömmel foglalkozunk ifjúságunk testi erejének fejlesztésével, edzésével.

Iskolafürdő. Tavaly létesült. A fürdőhelyiségbe szereztünk kazánt 500 l víztartalommal, elláttuk 5 zuhannyal, meleg vízzel és minden zuhany mellé 1—1 csapot hideg vízzel. A kazánt léckerítéssel vettük körül, hogy minden esetleges bajt megelőzzünk.

A mellette levő helyiség az öltöző. Ez új padlóval, padokkal és fogasokkal van felszerelve. Itt vetkőznek, törülköznek, öltözködnek és felmelegednek a fürdőző tanulók. Télen jól át-fűtöttük ezt a szobát, hogy tanítványaink meg ne fázzanak és jól érezzék magukat. A nagy szénhiány és a szokatlan nagy hideg miatt a téli hónapokban nem fürödtünk. De mihelyt az időjárás megjavult és a helyiségek némileg felmelegedtek, ismét megkezdtük az iskolai fürdést. Ekkor sok gyermek köhögött, náthás volt, vagy gyengélkedett. Ezeket nem engedjük fürödni. Akik pedig otthon rendes fürdésben részesültek, nem is jelentkeztek fürdéshez. Annál nagyobb volt az öröm azoknál, akiknek szűkös viszonyai nem engedték, hogy télen is élvezzék a fürdés áldását. Ezek kitoró jókedvvel és boldogsággal vették ki részüket a fürdés élvezetéből. Vígan folyt a szappanozás, tusozás — a fejre, mellre, a hátra — a jó meleg vízzel. Szinte versenyeztek, ki tudja testét jobban tisztítani, masszírozni, tornáztatni. Bizony, az örömkítőrésektől hangos volt a fürdőhelyiség! Egyes csoportok el sem akartak jönni a zuhany alól. Pedig adtunk időt eleget, hogy ne legyen hajsza, hanem egészségápolás és élvezet. Nagy jótétemény ez a szegényebb osztály gyermekeinek. És

mégis, ép a legszűkösebb és legmostohább viszonyok közt élő családok részéről nem részesült fürdők kellő méltánylásban. Olyan családok, ahol egész télen át alig rendelkeznek meleg vízzel, hol nem fürödhetnek, testi ápolásuk tehát hiányos, ilyenek megtiltották gyermekeiknek a közös fürdőben való részvételt. Érthetetlen ezeknek előítélete iskolai fürdők iránt. De erős a bizodalunk, hogy a résztvevő gyermekek öröme, a felvilágosítás, hogy itt veszély nem fenyegeti a gyermekek egészségét, sőt ellenállóbbá tesszük a fürdőzők szervezetét, fokozatosan megszünteti ezt az ellenszenvet. Az a meggyőződésünk, hogy rövidesen ezek is örömmel és hálával fogadják ezt az időszerű üdvös intézményt. Reméljük, hogy a fürdőzők ezévi 50%-os létszáma a jövő tanévben eléri a 80%-ot. Akkor tanulóink minden rászoruló tagja élvezné a jötevő fürdés áldását.

Játékok, kirándulások. A gyermek legtermészetesebb és legkedvesebb testgyakorlása és egyszersmind szórakozása a játék. Az iskola komoly munkája mellett nagyon szépen megfér a játék is. Sőt arra van hivatva, hogy a rendszeres, testet, lelket igénybe vevő iskolai munkába minél több derűt, változatos-ságot és szellemi pihenést hozzon. Az óráközti szünetek legnagyobb része játékkal telik el, de még a séták és kirándulások fénypontja is a játék szokott lenni. Mind a két iskola udvara akkora, hogy a tanulók kedvük szerint játszhatnak, a Központi iskola osztályainak kedves játszóhelye ezenkívül a Bécsi-domb.

Minden osztálytanító köteles tanítványait hetenként legalább egyszer a délutáni órákban sétára vagy kirándulásra vinni. Ezenkívül a felsőbb osztályok évenként legalább egyszer egésznapos kirándulást is szoktak rendezni Sopron szép környékére. Nagyobb tanulmányi kiránduláson volt a IV. a. fiúosztály, mely Győr és Gönyű között hajókiránduláson vett részt, és az V.—VI. fiúosztály, mely az Irottkő vidékét járta be.

383. Berzsenyi Dániel cserkészcsapat. 1940. nyarán több egésznapos kiránduláson voltunk. Szeptember első hetében köszöntöttük az újoncokat. Majd együtt örvendtünk az egész magyarsággal Erdély hazatérésének. Erdélyi jelvény eladása akciónál ezernél több jelvényt adtunk el. Ünnepeles összejövetel a reformáció, Baden Powelről és a soproni népszavazásról való megemlékezéskor volt. December 14-én megkoszorúztuk Petőfi emléktábláját és őrségen álltunk a hűségzászlónál. December 23-án felavattuk 11 újoncunkat és karácsonyfaünnepély keretében megajándékoztunk 24 szegénysorsú iskolatársat. Az er-

délyi cserkészgyűjtésre is juttattunk. Január és február havában mesemondó versenyt rendeztünk, március 15-én résztvettünk az iskolai ünnepélyen. Április havában a Soproni Vöröskereszt Egyesületnek tettünk szolgálatot. Májusi összejöveteleinket az erdőben tartottuk meg. Megemlékeztünk az édesanyáról és a világháború hőseiről. Minden összejövetelen minden cserkész 1—1 fillért áldoz a cserkésztelepítésre. Mese, játék, dal minden összejövetelen volt. Parancsnok: Gottschling Károly.

Szegény tanulók segítése.

Evangélikus Nőegylet. Az iskola jótévi között az elsők között az Evangélikus Nőegyletet kell említenünk. A december hó 21-én tartott karácsonyfaünnepélyen kiosztott 13 pár új cipőt, 14 fiúnadrágot, 15 szvettert, 39 leánykaruhát és 50 csomag süteményt. Ezen természetbeni adományok értéke 700 P. Szegény konfirmandusoknak 341 P-ért vett cipőt és ruhát és így összesen 1041 P-t fordított szegény tanulók segélyezésére. Ehhez adományaikkal hozzájárultak: Rajcsányiné 10 P, Reisch Erzsébet 5 P, Polster Rezsőné és Roth Gyuláné 1—1 pár használt cipővel.

A helyi Gyámintézeti Nőegylet szegény konfirmandusoknak adott 77 újtestamentumot és 5 magyar énekeskönyvet 76'40 P értékben.

Intézeti leányegyenruha beszerzésében segítették szegény tanulóinkat: Ziermann Lajos 5 P, Ziermann Márta 5 P, Rätz Egon 3 P, Széki Jánosné 2 P, dr. Deák Jánosné 10 P, Prickler János 10 P, Pesti Magyar Keresk. Bank 10 P, Soproni Takarékpénztár 10 P, Kestler András 5 P, Magyar Ált. Hitelbank fiókja 10 P, Kiss József 3 P, Kiss István 3 P, Polster Rezső 5 P, Rauner Mihály 5 P, N. N. 6 P, dr. Héring Zoltán 5 P és Huber Aladár 5 P.

Az evang. Leányegylet juttatott szegény tanulóknak 31 új leányruhát és több használt ruhafélét, valamint cipőt 200 P értékben.

Sopron szab. kir. város közönsége a szegénygondozó hivatal útján szegény tanulóinknak adott 61 pár cipőt, 68 fiúöltönyt és 68 leányöltönyt. December 9-től március 15-ig 219 tanuló kapott reggelinek 2 drb. zsemlyét és népkonyhai ebédet, amelyet a lefolyt évben tanítók felügyelete alatt iskolánkban osztottunk ki a Napközi Otthon helyiségeiben. Kiosztásra került a fentjelzett

idő alatt 32.850 zsemlye 1.314 P és 15.549 ebéd 3.887'25 P értékben. A város által nyújtott segélyek pénzbeli értéke 7.945'25 P.

A magyar kir. belügyminiszter úr a soproni m. kir. tisztí főorvosi hivatal útján a téli és tavaszi hónapokban 45 szegény és gyengeszervezetű tanulónknak engedélyezett havi 1—1 kg ingyencukrot 194'60 P értékben.

Az Evangélikus Ifjúsági Egyesület legidősebb csoportja 21 tanulónak adott karácsonyi csomagot 120 P értékben.

Ifjúsági Vöröskereszt Egyletünk karácsonykor 15 tanulót ajándékozott meg kis karácsonyfával, ruhával és szeretetcsomaggal 140 P értékben.

Cserkészapródcapatunk 24 tanulónak adott ruhaneműt 134'88 P értékben. A gyűjtött adományok kimutatását lásd „A tanulóifjúság gyűjtése” című fejezetben.

Dr. Sopronyi-Thurner Mihályné polgármesterné Öméltósága „Mindenki karácsonyfájából” száz tanulónk részesült ajándékban 50 P értékben.

A Tüzérek Bajtársi Körétől karácsonykor 10 gyermek kapott szeretetcsomagot 20 P értékben.

Népiskolai inségalap. I. Természetbeni adományok: Stauffer Sándornétől utalvány 2 pár új cipőre, 2 sapka, 2 pár kesztyű és 2 pár szokni 50 P értékben; Gross Mihály cipész, Szt. Mihály-utca 33. használt leányruha 8 P értékben. — II. Készpénz adományok: Fritz Matild 3 P, Strassner Samu, Pozsony, bizonyítványért 4'60 P, Kovács Endréné, Alsólövére-u. 65. 50 P, Kheim Samuné, Esterházy-u. 3 P, „Nagy Karácsony Éccakája” jövedelméből 25 P, a Soproni Hangya Szövetkezettől 20 P, népiskolai gyűjtés 230 P, Hamar Gyula és neje 10 P, karácsonyi színelőadás tiszta jövedelméből 20 P, népiskolai gyűjtés 391'64 P, Grawatsch Ágostonné özv. 6 P, Gergely István 5 P, Eszler Jánosné 3 P, Schranz Mihály alapból 349'20 P. Hozzáadva 232'69 P készpénzmaradványt az 1939—40. tanévről, rendelkezésünkre állott összesen 1.353'13 P. Ezen összegből a tanév folyamán kiadtunk cipőtalpalásra, talpbőrre, cipőkre, ruhafélékre, irkákra, írószerekre, élelmiszerekre stb.-re 952'02 P-t. Készpénzmaradvány 1941 június 9-én 401'11 P. (A részletes elszámolást lásd a konventi pénztárban.)

A tanulóifjúság gyűjtése. A tanítói kar a tanulóifjúság útján felhívást bocsátott ki a jobbmódú szülőkhöz, az iskola és a tanulóifjúság barátaihoz, hogy szegénysorsú tanulók nyomorának enyhítésére használt cipőt, ruha- és fehérneműt adomá-

nyozzanak. A felhívásra a gyermekek az itt felsorolt természetbeni adományokat hozták:

Központi iskola.

I. a) vegyesosztály. Pieler Erzsébet: szoknya, kalap, sapka, kötény; Patzer Teréz: két kötény; Schneeberger Adolf: kesztyű, sál, zokni, kalap, ing; Schranz Károly: 2 pár cipő; Satory Éva: télikabát; Szabó Ilona: ruha, sapka.

II. a) vegyesosztály. Steiner Károly: 1 pár javított jó cipő; Kövesdi János: 2 pár használt cipő.

II. b) vegyesosztály. Wendelin Károly: 1 pár cipő; Hotz Károly: 1 pár cipő.

III. fiúosztály. Hohlweg János: 1 télikabát.

III. leányosztály. Adományok nincsenek. Az intézeti ruhák hímzésénél segédkezett: Fliegenschnee Gyuláné, Fükö Lászlóné, Hollós Lujza, Stráner Márta, özv. Wagner Ferencné, Ziermann Lajosné és Schrödl Pálné.

IV. fiúosztály. Fiedler Pál: 1 nadrág, 1 kötött kabát, 1 kiskabát; Haramia István: 1 pár szandál, 1 pár nadrágtartó, 2 sapka, 2 kiskabát, 1 nadrág; Hoffer Ottó: 6 pár harisnya, 1 pár kesztyű, 1 nadrág, 2 pár cipő; Kindler Mihályné: 2 pár cipő, 2 pár harisnya; Feimann György: 1 pár harisnya; Biró Győző: 1 pár cipő, 1 kabát; Haffner Zoltán: 1 pár harisnya; Peischl Ferenc: 2 P; Hammer Péter: 2 P; Morvay Károly: 10 P kirándulásra.

IV. leányosztály. Dávidházy Erzsébet: 1 pár cipő, 1 pár harisnya; Hartmann Zsuzsanna: 1 pár félcipő, 1 pár tornacipő, 1 sapka, 1 pár harisnya, használt fehérenemű, 1 pár kesztyű; Kummert Erika: 1 pár cipő; Krausz Marika: 1 pár meleg kesztyű és egy télisapka; Pogány Judit: 1 télruha, 1 pár cipő talpaltatása, 1 kötény, 1 pár kesztyű, sapka.

V. leányosztály. 15 P készpénz, melyért 2 ruhára való anyagot vettünk, 2 télikabát, 3 ruha, 3 pár cipő, több kötény, sapka, sál és szvetter.

Deákteri iskola.

I. a) vegyesosztály. Gats Sándorné: 1 nadrág, 1 kabát, 1 cipő.

II. a) vegyesosztály. Csóka Ida: ruha; Horváth Sári: 2 pár harisnya; Mayer Nóra: ruha, kötény; Marx Paula: cipő, ruha; Pálfi Teréz: ruha; Strassner Irén: ruha, harisnya; Borsos Tamás: ing; Prickler János: 2 pár harisnya.

II. b) vegyesosztály. Dankovszky Katalin: 5 pár harisnya, 3 pár zokni, 2 pár cipő, 1 pár hócipő, 1 blúz, 2 sapka, 1 trikó, 1 ing, 1 nadrág, 1 pár kesztyű. Dankovszky Jánosné 1 hónapon át ebédet adott egy szegény gyermeknek, ezenkívül egész éven át két gyermeknek naponként reggelit (kávé zsemlyével).

III. fiúosztály. Andrásfalvy Bertalan: 3 kiskabát, 1 nadrág, 4 pár cipő; Csokonyai Tibor: 1 pár cipő; Diboky Miklós: 1 pár cipő; Drescher Károly: 1 pár cipő; Halwax György: 1 pár cipő. Az osztály közösen gyűjtött és kiosztott 12 ceruzát, 14 füzetet és 20 tollat.

III. leányosztály. Bakk Anna: 1 irkatartó; Birnbaum Lujza: 1 pár cipő, 1 kötény; Bratl Vilma: 1 pár cipő; Dahner Paula: 1 pár cipő; Exler Mária:

1 pár cipő; Hegedüs Piroska: 1 tolltartó; Holzmann Erzsébet: 1 tolltartó; Hauer Terézia: 1 pár cipő; Molnár Aranka: 1 pár cipő, 3 pár harisnya; Peischl Erzsébet: 1 pár cipő, 1 pár harisnya, 1 pár tornapapucs, 1 szvetter, 1 ruha, 1 kötény; Seidl Edit: 3 pár cipő; Trogmayer Erzsébet: 1 ruha, 1 pár harisnya; Tschürzl Lujza: 1 pár cipő; Veiland Grtrud (polgári) 1 kabát, 1 szvetter; Zehner Zsuzsanna: 1 szvetter, 3 pár harisnya, 1 pár kesztyű, 1 pár tornapapucs. — Kézpénzadományok a formaruhára: Dr. Schumann Kurtné 10 P, Stauffer Sándorné 10 P. Az osztály gyűjtése 14 P. Bratl Vilma 50 f, Dorn Terézia 20 f, Hegedüs Piroska 1 P, Karner Ilona 2 P, Peischl Erzsébet 20 f, Pekovits Éva 50 f, Rozmán Márta 23 f, Seidl Edit 1 P, Trogmayer Erzsébet 1 P 50 f, Zergényi Erzsébet 9 P 20 f.

IV. fiúosztály. Fröhwrth Károlyné: 2 fiúnadrág, 2 ing, 2 zsebkendő, 3 pár harisnya; Csizmadia Miklós: 1 fiúruha, 1 pár cipő, 1 sapka; Leitner Tóbiás: 1 pár cipő.

IV. leányosztály. Gallai Zsuzsanna: 1 pár használt cipő, ozsonna; Wolfbeisz Mária: szappan, sapka, sál, kesztyű, ozsonna; Schranz Karolin: szappan; Schneeberger Erzsébet: 2 sapka, tanszerek; Malzl Mária: 1 szvetter, harisnya, szappan; Bschaden Irén: 1 sapka; Feigl Irma: 1 pár cipő; Wahlen Johanna: 2 sapka; Deákkuti Teréz: 1 pizzsama, 1 ing; Schey Margit: 1 ruha, 1 pár cipő, 1 szappan; Friedl Mária: 1 pár harisnya; Kastner Teréz: ozsonna.

VI. leányosztály. Balogh Irén: 1 télikabát; Ernst Margit: 1 ruha, 1 mellény, 1 sál, 1 sapka; Gosztola Margit: 1 kabát; Mulzer Karolin: 2 ruha, 1 zsebkendő; Sieger Teréz: 1 ruha.

VI.—VII. fiúosztály. Lagler Sándor: 2 pár cipő.

Cserkészek gyűjtöttek.

Biró Dénes: 2 nadrág, 1 pár cipő; Csizmadia Miklós: 1 pár cipő, 1 pár hócipő, 1 pár harisnya, 1 sapka; Friedrich Árpád 2 nadrág, kiskabát, 2 alsónadrág, 1 ing; Kastner Endre: 1 kiskabát, sál; Haffner Tamás: 1 pár cipő, kiskabát, 3 pár harisnya, 2 alsónadrág, kiskabát, 2 nadrág; Magassy Sándor: 1 sapka; Posch Helmut: 2 szvetter, 1 sál, sapka, 1 kiskabát, nagykabát; Lagler József: 1 nadrág. — Kiosztottunk még: 5 cserkészuhat, 24 pár új harisnyát, 8 új inget, 16 új zsebkendőt.

Bírságpénzekből a lefolyt tanévben április hó 1-ig befolyt 60'40 P, maradvány a mult tanévről 24'74 P, összesen 85'14 P. A bírságpénzekből tanszereket és cipőt veszünk a szegény tanulóknak és a tanév végén a közigazgatási bizottságnak számolunk el.

A kölcsönkönyvtár állományából a tanév elején 181 darabot kellett selejtezni. Beszereztünk a tanév folyamán 326 könyvet, úgyhogy a könyvtár jelenleg 2.578 kötetből áll és a lefolyt tanévben 416 tanulót láttunk el ingyenkönyvekkel. A lefolyt évben 1.214 P értékben vettünk ingyenkönyveket. A kölcsönkönyvtár könyveinek értéke 4.800 P.

A Dr. Zergényi Jenő-alapítvány kamataiból 4 jómagavise-

letű és jóelőmenetelű szegény tanuló kap a tanév végén egyenként 15 P-t. Az osztóbizottság folyó évi május hó 3-án tartott ülésén az 1940/41. tanévre ezen alap kamatait (60 P-t) Schmickl Irma VI., Joó István VII., Wohlmuth János V. és Köppel Erzsébet V. osztályú tanulóknak ítélte oda.

A 18-as Honvédek Bajtársi Köre a vitéz Takách Jenő-alapítvány kamataiból 16.66 P-t Rosenmayer Vilmos VII. oszt. tanulónak juttatott.

Az inséges tanulók segélyezésére fordított természetbeni adományok értéke a segélyezés céljaira befolyt készpénzzel együtt a fenti kimutatás szerint tehát 11.187'95 pengő.

Nehéz idöket élünk. Mindenki érzi a mostani évek súlyát. Legsúlyosabb a helyzet mégis azoknál a családoknál, hol kevés a kereset és sok a gyermek. Sok ilyen anya önfeláldozó küzdelmet fejt ki, hogy szeretteinek legalább a mindennapi kenyeret biztosítsa. Sok száj sokat fogyaszt, több családtag több ruhát, cipőt, alsónemüt igényel. Munkaalkalom nincs mindig, az éhes gyomor meg rossz tanácsadó, a hideg pedig fáj. Erre vagyok bátor felhívni minden jobb módban élő családot, minden melegszívű családayát; gondoljanak nélkülözö családaink iskolásgyermekeire. Segítsük öket tehetségünkhöz képest, hogy iskolai kötelezettségüknek eleget tehessenek, hogy ne legyenek majdan a hitetlenség, a kommunizmus terjesztöi. A jövő gyülekezet sorsát építjük, ha szükségben lévő gyermekeinket segítjük. Legyenek buzdítóink azok a nemesszívü adakozók, kik eddig is évröl-évre segítették iskolánk szegényeit. A sok jótékony egylet és nemesszívü adományozó mellett itt van Kovács Endréné magasztos példája, ki ezen az álnéven 50 P-t adományozott szegény iskolás gyermekeink megsegítésére. A nemes tett magában hordja jutalmát. A jó Isten áldja meg a krisztusi szeretet ápolóit.

Ezen szavakkal mondok köszönetet az itt kimutatott adományokért és kérem iskolánk barátait, hogy a jövőben is anyai szeretettel támogassák szegénysorsú tanulóinkat.

Jelentésem végéhez értem. Háborús, izgalmas évünk volt, tele gonddal, küzdelemmel. De a Mindenható megövtá iskolánkat és annak tanítóit és tanulóit. Hála és dicsöség Néki!

Meleg köszönetet mondok még mindazoknak, kik iskolánkat és a tanítóit kart nehéz munkájában támogatták és kérem öket, legyenek a jövőben is népiskolánk jóindulatú pártfogói és önzetlen támogatói.

Sopron, 1941 június 14-én.

Polster Rezsö

igazgató.

Tájékoztató az 1941—42. iskolai évre.

A jövő tanévre a beiratásokat június 16-án és 17-én délelőtt 8—12-ig, a pótbeiratásokat pedig szeptember 1-én és 2-án délelőtt 8—12-ig tartjuk a vizsgateremben. Szeptember 3-án délelőtt 9 órakor ünnepélyes évnyitó gyermekistentisztelet lesz offertóriummal az Evangélikus Gyámintézet javára. A rendes oktatás szeptember 4-én kezdődik.

Tanköteles minden 6—15 éves gyermek. Az I. osztályba a törvény értelmében csak azokat vesszük fel, kik ez év szeptember 15-ig töltik be 6. életévüket. Ezek kötelesek a beiratásnál himnlőoltási bizonyítványt felmutatni; az anyakönyvi kivonatot az anyakönyvi hivatal már kiadta az igazgatóságnak. Akik nem Sopronban születtek, kötelesek anyakönyvi kivonatot hozni, melyet az áll. anyakönyvi hivatal állít ki díjmentesen. Kívánatos, hogy a beiratásokra a szülő, vagy gondviselő kísérje el gyermekét és közölje a gyermekére vonatkozó tapasztalatait az iskolával.

A jelen tanév végén megjelent 57.000/1941. sz. Vkm. rendelet alapján összes tanköteles gyermekeink kötelesek 14 éves korukig a nyolcosztályos népiskolába járni. Ezért felhívjuk az összes tanköteleseket, hogy fenti beiratások alkalmával okvetlenül jelentkezzenek.

Tandíjat csak idegenek és másvallású gyermekek fizetnek. Ez jelenleg 10 pengő egy évre.

A beiratások alkalmával minden gyermek beiratási díj címén 1 P-t, könyvtárjárulék címén szintén 1 P-t fizet. Ezen díjak fizetése alól csak azon tanulók menthetők fel, akik szegénységi bizonyítványt tudnak felmutatni. Ezekon kívül minden tanköteles 50 fillért fizet értesítőre.

Más iskolából jövő, avagy magántanulók csak hiteles bizonyítvány, vagy „Értesítő könyvecske” bemutatása mellett írhatók be. Ennek hiányában felvételi, ill. magánvizsgát kötelesek tenni, melynek díja 15 pengő.

A pótbeiratás a továbbképző iskolába folyó évi szeptember

hó 7-én történik. A továbbképző iskolába kötelesek járni a 13. évet betöltött gyermekek 15 éves korukig, amennyiben más tanintézetbe nem járnak. Beíratási díj címén 50 fillért fizetnek, ha szegénységi bizonyítványt nem tudnak felmutatni. A beíratási kötelezettség a magántanulókra is kiterjed.

A tanulók névsora. Namensverzeichnis der Schüler.

Jelmaғыаразат: elk. = elköltözött .
k. = konfirmálkodott.
kim. = kimaradt.
fm. = felmentve.
† = meghalt.
* = ingyen könyveket kapott.

A) Központi iskola.

I. a) vegyesosztály: 33 tanuló.

Osztálytanító: *dr. Trostl Rezsőné.*

<p><i>Fiúk: 13.</i> Becska Rezső Boór Sándor Drescher Ottó Fiedler Károly 5. Patzer Lajos Reiszner Henrik Schneeberger Adolf Schranz Károly Varga Ernő 10. Varsányi Lajos Wolfbeisz Lajos</p>	<p>Wolfbeisz Róbert Zahoránszky József</p> <p style="text-align: center;"><i>Lányok: 20.</i></p> <p>Drescher Erzsébet Felber Éva Haas Karolina Kalbantner Hedvig 5. Kiss Ilona Kiss Julianna elk. Kurz Irma Lichtl Zsófia</p>	<p>Patzer Teréz fm. 10. Pfandler Paula Pieler Erzsébet Pohl Teréz Reisch Paula Rinhofer Erzsébet 15. Scharfy Mária Sátory Éva Somogyi Karolina Stuiber Erzsébet Szabó Ilona 20. Tompa Lujza</p>
---	---	---

I. b) vegyesosztály: 50 tanuló.

Osztálytanító: *Eisele Frigyes.*

<p><i>Fiúk: 34.</i> Baán Imre Birnbaum György</p>	<p>Brinner Mihály elk. Dorn Mihály 5. Felix Pál fm.</p>	<p>Fleischhacker András Fleischhacker Mihály* Gazda Ede</p>
---	---	---

Holzmann Lajos	Schranz Ferenc*	Grafl Zsuzsanna
10. Kappel Nándor	25 Schranz Nándor	Halwax Erzsébet
Kheim Tófor	Steiner Pál	5. Holzmann Ilona
Köppel János	Stubenvoll János	Holzmann Zsuzsanna
Lichtl György*	Trackl Károly	Knabel Gertrud
Limberger Károly	Tschürtz Károly	Ivánschitz Hermina
15. Mahr Vilmos	30. Wolfbeisz Lajos	Jung Margit
Preidl Gyula	Wolfbeisz Mihály	10. Marx Margit
Ringhofer Károly*	Zeberer Mihály	Princess Zsófia*
Rosenmayer Nándor*	Zergényi József	Scharfy Teréz fm.
Scheibel Rudolf	Zergényi Győző	Schottner Erzsébet
20. Schey Ottó		Schranz Katalin
Schirk Vilmos elk.	<i>Leányok: 16.</i>	15. Tremmel Mária
Schneider Imre	Artner Katalin*	Weiszbeck Margit
Schottner Lajos	Grai Margit	

II. a) vegyesosztály: 33 tanuló.

Osztálytanító: *Polster Rezső.*

<i>Fiúk: 17.</i>	Schmidt András	5. Göschl Teréz
Ádám József	Simon Ottó	Hegedüs Eleonóra
Baán Tibor	Steiner Károly	Huber Teréz*
Balogh János	15. Szanyi Ferenc*	Kheim Margit
Bauer Frigyes*	Tremmel Károly	Kocsis Katalin*
5. Csányi Ernő	Wolfbeisz Károly	10. Lant Emilia
Dömötöri János*		Pék Magdolna
Graf Alfréd*	<i>Leányok: 16.</i>	Reisch Katalin*
Kövesdy János	Brieber Katalin	Salamon Erzsébet
Kraxner Ernő	Darabos Vilma	Tremmel Teréz*
10. Patzer Károly*	Fiedler Róza	15. Wendelin Katalin
Salamon Alfréd	Gmeiner Mária	Wolfbeisz Katalin

II. b) vegyesosztály: 42 tanuló.

Osztálytanító: *Tompa Géza.*

<i>Fiúk: 27.</i>	15. Nagy Ottó	Fürst Karolina
Boór Vilmos	Preidl Nándor	Gottschling Anna
Bruckner Pál	Prinner Lajos	Holzmann Gabriella
Eszler Sándor	Ritter Imre	5. Kretschmayer Gertrud
Flieger Pál	Sárfy Gusztáv*	Krug Teréz
5. Göltl György*	20. Schneider Tófor	Lichtl Irma
Grosz Károly	Schranz Nándor	Salamon Karolina
Hackstock Hermann	Stubenvoll Lajos*	Sefcsik Magdolna
Hotz Károly	Stubenvoll Nándor	10. Schranz Teréz
Kastner Nándor a)	Stuiber Samu*	Schuh Teréz
10. Kastner Nándor b)*	25. Weiszbeck Lajos	Szántó Margit
Köppel Tófor	Wendelin Károly	Szukits Erzsébet
Kovács Endre	Zenger András	Tiefbrunner Lujza
Kranixfeld Rezső	<i>Leányok: 15.</i>	15. Tschürtz Katalin
Müllner Mihály	Eszler Paula	

III. fiúosztály: 50 tanuló.

Osztálytanító: *Pantzer Gertrud.*

Artner Nándor	Heuwald Nándor	35. Rosenmayer Károly*
Balaskó Ferenc*	Hohlweg (Boór) János*	Salamon György
Boór József*	20. Hohlweg János*	Salamon Pál
Böhm János	Holndonner János*	Simon Ede*
5. Bruckner Nándor*	Holzmann Lajos	Szukits Lajos*
Feldinger Lajos*	Holzmann Miklós	40. Schárfy Ferenc*
Fleischhacker József*	Kóth József*	Schey György
Fleischhacker Károly*	25. Köppel Tófor	Schey Károly*
Göttl Károly*	Kreisz Lajos	Steege Mihály
10. Griechisch Vilmos	Kremser Róbert †	Steiner Samu*
Grosz Nándor*	Kurtz Mihály*	45. Taschner Ferenc
Hainer Ernő*	Lagler Nándor*	Weissbeck Frigyes*
Hainer Vilmos*	30. Lerner Győző†	Weisz Károly*
Hammerl Lajos*	Moderer Kristóf	Wolfbeisz Pál*
15. Handler Lajos	Nagy Sándor*	Zeberer Mihály*
Handler Nándor	Payer Ottó	50. Zethner Lajos*
Heissenberger Lajos	Ráth Ferenc*	

III. leányosztály: 46 tanuló.

Osztálytanító: *Ziermann Márta.*

Bierbaum Terézia	Jung Janka*	Schmidshofer Éva
Brand Éva	Kasztner Zsófia*	Schranz Borbála*
Brand Gertrud	Kheim Erzsébet	Schrödl Erika
Brand Olga	Kerling Emilia*	35. Schrödl Terézia
5. Feichtinger Katalin	20. Knabel Edit	Sommer Terézia
Felix Rozália	Kröller Terézia* k.	Tirnitz Margit*
Fiedler Mária	Leitner Terézia	Tschürtz Mária
Gabriel Katalin*	Lichtl Erzsébet*	Tschürtz Zsuzsanna*
Göttl Erzsébet	Lichtl Vilma	40. Unger Margit*
10. Göschl Terézia	25. Limberger Erzsébet*	Weiland Anna
Göschl Zsófia	Moderer Erzsébet*	Wabel Edeltrud
Hammerl Gertrud	Nehrer Erzsébet*	Weissbeck Erzs. kim
Hohlweg Zsófia	Pfandler Hermina	Wurm Erzsébet
Holndonner Mária*	Pieler Irma	45. Zax Irma
15. Horváth Margit	30. Rath Terézia	Zeitn Anna*
	Salamon Katalin	

IV. fiúosztály: 41 tanuló.

Osztálytanító: *Kindler Mihály.*

Adám Zoltán	Göttl Lajos*	Herbich Ervin
Baán László	Haffner Tamás	Heuwald Károly
Bíró Győző	Hammer Péter	Hoffer Egon
Feimann György	Hauer Gyula	Horváth János
5. Fiedler Pál	10. Haramia Sándor	15. Holzmann Lajos

Illés Gyula	25. Moderer Károly	Schárffy Károly*
KastnerAndrás	Nitsch László	35. Schranz Károly*
Kastner Károly*	Papp László	Sipos István*
Kiss Sándor	Patzer András*	Szanyi György*
20. Kneffel Pál	Peischl János	Stieger Károly
Lang Gusztáv*	30. Peischl Ferenc	Tiefbrunner Jenő
Langyel István	Prattinger Mihály	40. Varga Tibor
Marx András*	Ritter Ottó	Völgyes Alfréd*
Max András	Salamon Rudolf*	

IV. leányosztály: 49 tanuló.

Osztálytanító: *Egész Margit.*

Arthofer Anna*	Heuwald Katalin	35. Pogány Judit
Balogh Klára	Huber Zsófia*	Reisner Erzsébet*
Bauer Lujza	20. Iby Hermina	Reisch Erzsébet
Binder Borbála*	Jung Mária	Reisch Terézia
5. Binder Mária*	Karner Margit*	Ringhofer Mária*
Bratl Paula	Kern Anna	40. Rosenmayer Margit*
Dávidházy Erzsébet	Klausz Mária	Schmidshofer Éva
Deimel Karolina	25. Kocsis Terézia	Steeg Katalin
Dorn Zsófia	Komjáthy Ida	Szemző Róza
10. Farkas Ibolyka	Kraxner Erzsébet	Szívós Friderika
Feiler Zsuzsanna	Kummert Erika	45. Varga Erzsébet
Fiedler Irma	Lagler Alojzia	Varga Mária kim.
Fischl Gabriella	30. Lichtl Mária*	Wolfbeisz Erzsébet
Fleischhacker Terézia	Lovas Elza	Zettl Ida*
15. Galambos Ibolyka*	Max Erzsébet*	Zügn Irma*
Handler Terézia	Marx Margit	
Hartmann Zsuzsanna	Perédi Margit elk.	

V. fiúosztály: 56 tanuló.

Osztálytanító: *Feiler Rezső.*

Bauer Nándor a)*	15. Karner Vilmos*	Ratz Lajos*
Bauer Nándor b)	Kerling Gusztáv	30. Reisner Nándor
Bierbaum János*	Kern Rezső*	Ringhofer János
Brand Frigyes	Koth Vilmos*	Salamon Károly
5. Bscheiden Samu k.	Lang János	Sommer János
Drescher János*	20. László Károly	Somogyi Jenő*
Göttl Lajos k.	Leitner Károly* a)	35. Schmidt Ferenc*
Göttl Tófor*	Leitner Károly* b)	Schottner Nándor
Graf Károly*	Ley Imre	Schranz Lajos* k.
10. Graf Lajos*	Moderer Samu	Schöll Béla* k.
Heindl János* k.	25. Pántis József*	Steiner Pál*
Heinz János	Polák Dezső*	40. Szukits Károly
Hohlweg Ferenc* k.	Posch Pál	Szukits Ede*
Jung Károly*	Puskás Sándor*	Szombath Ernő*

Takács Gyula	Varga Gábor	Wolfbeisz Károly*
Trackl Gyula	Weissbeck Samu*	Wolfbeisz Mihály
45. Tremmel Lajos*	50. Wolf István*	55. Wölfl Pál elk.
Tremmel Nándor*	Wolf Samu	Zeberer Viktor*
Tschürtz Nándor	Wohlmuth János*	

V. leányosztály: 67 tanuló.

Osztálytanító: *Mühi Alfréd.*

Arthofer Paula*	Illés Lenke	Preidl Lujza*
Balogh Mária	25. Karner Margit*	Reisch Karolin*
Bauer Augusztia k.	Karner Zsuzsanna	Röck Emilia
Bernhardt Erzsébet	Kappel Katalin*	50. Schelly Lujza
5 Binder Róza*	Kastner Terézia	Schmidt Mária
Birnbaum Margit*	Kerling Terézia* k.	Solymári Matild
Birnbaum Róza*	30. Kogler Paula	Steiner Lujza.
Csányi Olga	Kogler Terézia*	Steinhofer Irén
Dorn Terézia*	Komjáthy Emilia	55. Schranz Hildeg.* kim.
10. Eszler Margit	Köppel Erzsébet*	Tschürtz Zsófia
Fickert Margit	Kövesdi Margit	Tschürtz Zsuzsanna
Fiedler Terézia	35. Lackner Margit k.	Tremmel Katalin
Fleischhacker Anna*k.	Lenk Emilia*	Tremmel Zsuzsanna
Fleischhacker Teréz k.	Lichtl Ilona	60. Unger Paula
15. Finsinger Frida	Marton Margit	Weisz Lujza
Foki Ilona	Marx Irén	Wolfbeisz Erzsébet
Graf Karolin	40. Marx Zsófia k.	Zethner Gizella
Grosz Terézia*	Motzer Róza	Zethner Zsófia
Grosz Zsófia	Mulzer Katalin*	65. Zeberer Zsófia*
20. Hammel Karolin k.	Obis Piroska kim.	Ziller Erzsébet* k.
Handler Erzsébet	Pfeiffer Hedvig k.	Ziller Margit*
Hauer Katalin	45. Pohl Éva	
Heissenberger Irma	Pohl Irma	

V.—VI. fiúosztály: 51 tanuló + 1 magántanuló.

Osztálytanító: *Preidl Lajos.*

V. osztály: 25 tanuló.	Kastner Lajos	VI. osztály: 26 tanuló.
Binder Kálmán	Motzer Károly	Bierbaum Károly k.
Bierbaum Lajos*	15. Motzer Nándor	Essler Ottó
Boór Ferenc*	Piller Mihály	Fekete István* k.
Fiedler Gyula	Reisch Henrik* k.	Feldinger Tófor
5. Finsinger István	Reisner Lajos	5. Finsinger Károly k.
Graf Károly*	Reisner Vilmos*	Györkös Sándor*
Gross Gyula	20. Scharly Lajos	Herczeg Sándor
Haretter Nándor	Stegg Richárd	Holndonner Lajos*
Holndonner Hermann	Wendelin Lajos	Holzmann Róbert k.
10. Huber Nándor*	Wolfbeisz Samu	10. König Ferenz k.
Kampits Viktor	Wurm Gottlieb	Leitner Lajos
Kastner Károly	25. Zergényi Pál	Lichtl Károly*

Lörinc István	Scharfy Ede	25. Warschilka Ödön k.
Max Mihály	20. Scharfy Mihály* k.	Winter Lajos
15. Motzer Tófor k.	Schranz György k.	<i>Magántanuló:</i>
Patzer Sándor	Strassner Lajos k.	Kremszner Henrik
Reisner Nándor*	Trackl Pál	
Ringhofer Mihály	Völker Mihály* k.	

VII.—VIII. fiúosztály: 58 tanuló.

Osztálytanító: *Polster László.*

<i>VII. osztály: 36 tanuló.</i>		
Arthofer Antal*	Király Ferenc*	Fiedler Samu*
Asbóth László* k.	Lagler Róbert*	Fickert Károly*
Bauer Károly*	Lenk Károly*	5. Graf Mihály*
Bauer Nándor* k.	Lerner Nándor*	Hammel Vilmos*
5. Binder Károly*	25. Mulzer János*	Kató Ede*
Bierbaum Lajos* k.	Rosenmayer Vilmos*	Kogler Vilmos*
Bruckner Samu*	Röck Samu* k.	Krug Nándor*
Feigl Károly*	Schranz Mihály*	10. Lang Lajos*
Fleck János*	Schuh Pál*	Lang Samu*
10. Fiedler Nándor*	20. Salamon Mihály*	Lagler Károly*
Fiedler Pál* k.	Seidl Károly*	Lehelvári Pál* k.
Götl Károly*	Stubenvoll Péter*	Marx Henrik*
Graf Lajos* k.	Steeg Tóbiás	15. Moderer Nándor*
Hammel Lajos*	Wollner János* k.	Müllner Mátyás*
15. Hammerl Henrik*	35. Zwaller György*	Scheller Máté Vilmos*
Holzmann Tófor*	<i>Magánvizsgát tett:</i>	Papp János*
Joó István*	Prujmann Tófor	Sieger Pál*
Kampics Gusztáv*	<i>VIII. osztály: 22 tanuló.</i>	20. Steinhofer Gusztáv* k.
Kerling Mihály*	Artner Károly*	Tschurl Pál*
20. Kertai Lajos* k.	Deimei Lajos*	Ziegler Mihály*

VII.—VIII. leányosztály: 36 tanuló.

Osztálytanító: *Kiss Ilona.*

<i>VII. osztály: 33 tanuló.</i>		
Bauer Terézia* k.	Reisner Gizella* k.	Stubenvoll Terézia* k.
Binder Ilona* k.	Ringhofer Vilma* k.	Schwenk Margit elk. k.
Bruckner Katalin* k.	15. Röck Irma* k.	Tama Éva elk. k.
Brujmann Margit* k.	Salamon Karolin* k.	Weiszbeck Józsa* k.
5. Bschaden Katalin* k.	Salamon Terézia* k.	30. Wolf Irma* k.
Deimel Margit* k.	Schneemann Mária* k.	Wolfbeisz Terézia* k.
Edlinger Katalin* k.	Schotter Zsófia* k.	Zeberer Erzsébet* k.
Eszler Ilona* k.	20. Schranz Erzsébet* k.	Zethner Terézia* k.
Holzmann Margit* k.	Schranz Terézia* k.	
10. Moderer Zsófia* k.	Steiner Emilia* k.	<i>VIII. osztály: 3 tanuló.</i>
Nagy Terézia* k.	Strassner Terézia* k.	Göschl Zsófia* k.
Pfandler Emilia* k.	25. Szukits Anna* k.	Haas Margit* k.
		Szombat Margit*

B) Deáktéri iskola.

I. a) vegyesosztály: 30 tanuló.

Osztálytanító: *Gats Sándor.*

<i>Fiúk: 10.</i>	<i>Leányok: 20.</i>	Motzer Irén elk.
Dávid Aurél	Dahner Margit	Püller Jolán
Glatz János	Fodor Piroska	Ratz Teréz
Horváth János	Grill Margit	Ratz Vilma
Horváth József	Karner Anikó	15. Sárosy Róza
5. Kappel Henrik*	5. Koch Emilia	Schárffy Mária elk.
Kanitsch Károly	Kovács Katalin elk.	Sebestyén Erzsébet
Lajosi Károly	Kovács Magdolna	Strassner Erzsébet*
Oberholzer János	Mahr Margit	Timár Éva
Ritter Béla	May Mária	20. Wojtech Ilona
10. Szántó János	10. Miletits Judit	

I. b) vegyesosztály: 46 tanuló.

Osztálytanító: *Wallentin Sámuel.*

<i>Fiúk: 28.</i>	Reinecker Ferenc	Braun Erika
Bierbaum János	Sax Mihály	5. Frenet Mária
Bierbaum Károly	Schaller János	Göschl Zsófia
Fickert Erik	20. Schmidt Ferenc	Hainer Emilia
Fiedler Nándor	Steiner Lajos	Hammerl Gizella
5. Fleischhacker Rezső	TirnitzNándor	Huber Terézia
Graf József	Tschürtz Lajos	10. Kappel Margit
Halecska Frigyes	Völker Adolf	Kogler Margit
Hammer Kurt	25. Wehofer József	Leitner Erzsébet
Holzmann Miklós	Weisz Ottó	Pfandler Mária
10. Kastner Samu	Weiszbeck Ede	Rath Ottilia
Kerling Nándor	Wolfbeisz Adolf	15. Schöll Erzsébet
Kheim Nándor		Schranz Mária
Lux Róbert	<i>Leányok: 18.</i>	Zeberer Mária
Mangold János	Ádler Hildegárd	Zenger Mária.
15. Nehrer János	Boór Róza	
Patzer Ernő	Bruckner Emilia	

Kislétszámú osztály: 14 tanuló.

Osztálytanító: *Gayer Anna.*

Április óta *Szentmiklóssy Ildikó.*

<i>I. osztály: 8 tanuló.</i>	Strassner Mihály*	Kerling Gyula* k.
Bierbaum András*	Theuerweckel András	Kovács József* k.
Gross Mihály*	Feick Irma	Lichtl János*
Kerling Mihály*		5. Schwenk Jenő*
Maxl Ferenc	<i>II. osztály: 6 tanuló.</i>	Vig Ferenc
5. Strassner Gyula*	Bierbaum Nándor*	

II. a) vegyesosztály: 32 tanuló.

Osztálytanító: *Szij Ella.*

<i>Fiúk: 12.</i>	Tremmel Pál*	10. Marx Paula
Bella Géza		Mayer Nóra
Borsos Tamás	<i>Leányok: 20.</i>	Miletits Éva
Gáncs Sándor	Bauer Erna	Mühl Margit
Graf András*	Böndicz Terézia*	Pálfi Terézia
5. Hencz Károly	Csóka Ida	15. Poszel Ilona
Horváth Jenő	Fleischhacker Mária*	Soós Judit
Lang Gyula elk.	5. Fövényi Ilona	Strassner Irén
Németh Gábor	Göttl Katalin	Szalay Lenke
Prickler János	Heindl Margit. erd.isk.	Tompos Gabriella
10. Ravasz Gábor	Horváth Sarolta	20. Zwaller Mária*
Tóth János	Marx Erzsébet*	

II. b) vegyesosztály: 38 tanuló.

Osztálytanító: *Lagler József.*

<i>Fiúk: 21.</i>	Molnár Mihály	5. Gmeiner Emma elk.
Bierbaum Károly*	15. Reisch Károly	Graf Katalin*
Bierbaum Mihály	Schwenk Alfréd	Graf Vilma
Dahner Lajos*	Schöll Károly*	Hauer Hedvig
Fleischhacker Károly	Szántó Lajos	Kastner Erzsébet*
5. Fleischhacker Nándor	Tremmel Vilmos	10. Pfandler Erzsébet
Friedl Nándor*	20. Tschürtz Alfred	Rath Hermina*
Fodor Nándor	Tschürtz Nándor	Simon Lujza
Gallai Károly	<i>Leányok: 17.</i>	Steiner Antónia
Graf Károly	Csizmazia Anna*	Unger Margit
10. Hauer Nándor	Dahner Irén*	15. Trackl Katalin
Hohlweg Walter	Dankovszky Katalin	Weihnacht Erzsébet
Huber Theofil*	Fleischhacker Zsófia*	Weihnacht Karolin
Kalbantner Hermann		

III. fiúosztály: 48 tanuló.

Osztálytanító: *Gottschling Károly.*

Andrásfalvy Bertalan	Gellért Ferenc*	Kovács István*
Bartha Zsigmond*	Grosz Gyula	Köppel Lajos
Biró Dénes	Halwax György	25. Lux Tóbiás*
Brenner Mihály	15. Handler Mihály	Magassy Sándor
5. Bruckner Károly	Heindl Samu*	Nagy József
Csányi Ferenc	Holzmann Lajos*	Nehrer László*
Csokonyai Tibor	Karner Lajos*	Paszler János*
Diboky Miklós	Karner Nándor*	30. Pfandler Károly
Drescher Károly	10. Kiss Vilmos*	Puskás Lajos
10. Feiler József	Kogler Lajos*	Rath Mihály
Gats Sándor	Kogler Vilmos*	Rätz Nándor

Reinecker Alajos*	Schmidt Antal	Tiefbrunner Kálmán
35. Ringhofer Adolf	40. Schneemann Ferenc*	45. Timár Oszkár
Ringhofer Alfréd	Schranz Mihály*	Tóth László
Ringhofer Ferenc*	Schwenk István*	Tremmel Gyula
Schaul István*	Strassner Károly*	Tschürtz Pál

III. leányosztály: 46 tanuló.

Osztálytanító: *Felkl Irén.*

Bakk Anna	Joó Jolán*	Poszel Piroska*
Becze Ilona	Juhász Gizella*	Rieger Eleonóra
Bierbaum Lujza	Karner Gertrud	35. Rozmán Márta
Böhm Etelka	20. Karner Ilona	Sárosi Mária*
5. Bratl Vilma	Karner Terézia	Schranz Katalin*
Dahner Paula	Lackner Terézia*	Seidl Edit
Dorn Terézia	Leyrer Erzsébet	Sieger Margit
Exler Mária	May Gertrud	40. Stalovits Mária
Feldinger Erzsébet	25. Milley Judit	Steiger Margit elk.
10. Graf Hermina	Molnár Aranka	Strassner Vilma*
Györkös Margit*	Molnár Etelka	Trogmayer Erzsébet
Hainer Margit*	Muhr Margit	Tschürtz Lujza
Hammel Mária*	Pántis Olga*	45. Zergényi Erzsébet
Hauer Terézia	30. Peischl Erzsébet	Zehtner Zsuzsanna
15. Hegedüs Piroska	Pekovits Éva	
Holzmann Erzsébet	Polstermüller Erzsébet	

IV. fiúosztály: 37 tanuló.

Osztálytanító: *Friedrich Árpád.*

Bauer János*	Holzmann Samu*	Sefcsik István*
Bauer Nándor*	15. Karner Lajos*	Somogyi Sándor*
Bernhardt Lajos*	Knabel Henrik*	Schöll András*
Binder Jenő*	Kröllér Henrik*	30. Schöll Ignác*
5. Cszimadia Miklós*	Krug Róbert*	Schranz Mihály*
Dahner Lajos*	Kurtz József*	Schranz Nándor*
Fekete János*	20. Leitner Mihály*	Steiner Károly*
Fickert Károly*	Leitner Tóbiás*	Tschürtz Antal*
Fruhmann József*	Lichtl Mihály*	35. Wolfbeisz Gyula*
10. Göttl Nándor*	Linzer Nándor*	Wödl Jenő*
Göschl György*	May Rezső*	Zenger Adolf*
Hammerl Richárd	25. Posch Helmut*	
Holzmann Ede	Rosenmayer Pál*	

IV. leányosztály: 48 tanuló.

Osztálytanító: *Niischinger János.*

Ballada Katalin*	Bierbaum Katalin*	Bierbaum Terézia
Bauer Anna*	5. Bierbaum Margit a)*	Böndicz Erzsébet*
Bauer Lujza*	Bierbaum Margit b)*	Bruckner Lujza

10. Bschaden Irén	Gritsch Katalin	Schneeberger Erzs.*
Dahner Vilma*	Halicska Karolin*	Schranz Karolin*
Deákkúti Terézia	25. Holzmann Margit a)*	Steiner Erzsébet*
Feigl Irma	Holzmann Margit b)*	Steinhofer Irma*
Feldinger Karolin	Huber Terézia*	40. Stubenvoll Terézia*
15. Fiedler Erzsébet	Kastner Terézia*	Tremmel Terézia*
Fiedler Lujza	Krenn Terézia*	Völker Erzsébet*
Fiedler Mária*	30. Lagler Lujza*	Wahlen Johanna*
Fleischhacker Márta*	Malzl Mária*	Wahlen Trude*
Friedl Mária	Pastler Frida	45. Weisz Katalin*
20. Gallai Zsuzsanna*	Polstermüller Anna	Weiszbeck Irén*
Gmeiner Gizella*	Reisinger Terézia	Wolfbeisz Mária*
Göttl Lujza*	35. Schey Margit	Zeberer Vilma*

VI. leányosztály: 50 tanuló.

Osztálytanító: *Hanzmann Stefánia.*

Arnhold Katalin k.	Kertai Anna	35. Salamon Lujza k.
Balogh Irén k.	Knabel Elizza	Schmickl Irma*
Bauer Erzsébet k.	20. Knabel Paula k.	Schneemann Zsófia k.
Bernhardt Terézia k.	Koth Mária*	Schöll Katalin k.
5. Bierbaum Hedwig	Leyrer Katalin k.	Schöll Lujza k.
Böndicz Anna*	Lichtenecker Karolin	40. Sieger Teréz k.
Dahner Karolin*	Lichtl Karolin k.	Steeg Katalin k.
Dorner Mária k.	25. Lichtl Terézia k.	Steiger Paula k.
Ernst Margit k.	Mattauch Ibolya k.	Steiner Vilma k.
10. Gosztola Margit	Motzer Erzsébet k.	Stubenvoll Kar. k.kim.
Göttl Erzsébet k.	Mulzer Karolin	45. Stubenvoll Lujza k.
Göttl Teréz k.	Pintér Anna k.	Temesi Margit
Grichisch Mária k.	30. Poszel Katalin kim.	Tschürtz Terézia k.
Holzmann Etelka k.	Puskás Éva	Zámori Paula
15. Holzmann Terézia* k.	Rosenmayer Hedvig	Zeberer Lujza k.
Horváth Erzsébet k.	Rosenmayer Terézia*	50. Zwaller Terézia k.
Kappel Ilona* k.	Salamon Erzsébet k.	

VI.—VII. fiúosztály: 53 tanuló.

Osztálytanító: *Kastner Samu.*

<i>VI. osztály: 27 tanuló.</i>	Karner János* k.	Schmidt Károly k.
Bruckner Lipót	Kastner Károly	Schmidt Mihály*
Bruckner Mihály	Krausz Mihály k.	Schuh Mihály k.
Drescher Tófor k.	Lagler Sándor k.	25. Schwarz Ottó
Fiedler Vilmos* k.	15. Ley Ferenc*	Tiefbrunner Gyula k.
5. Fleischhacker Kár.*k.	Moderer András	Unger Mihály
Geeb Nándor k.	Patzer Károly	
Grosz Mihály k.	Preisinger Samu	<i>VII. osztály: 26 tanuló.</i>
Herczegh Ottó	Reisner Tóbiás	Feldinger Nándor k.
Heuwald Károly	20. Salamon Károly k.	Finsinger Károly
10. Holzmann Mihály*	Scharfy Lajos	Fleischhacker Lajos

Fürst János	Kastner Károly	20. Schranz Róbert
5. Gmeiner Lajos	Köppel Frigyes	Sieger Alfréd
Györkös Iván*	Ley Károly	Stalovitz Róbert
Halwax János	15. Marx Károly*	Theuerweckl Mátyás
Herbich Alfréd	Moderer Nándor	Tschürtz Gyula
Hotz Lajos	Mulzer József	25. Wiesinger Pál k.
10. Kalbantner Mihály	Pöhl Kurt	Zeberer Lipót
Karner Károly	Schmickl Márton* k.	

A továbbképző iskola II. fiúosztálya: 53 tanuló.

Osztálytanító: *Tompa Géza.*

Birnbaum Mihály	Kappel János	Rath Lajos a)
Birnbaum Nándor	20. Kara József elk.	Rath Lajos b)
Csokonai Gyula	Kheim Lajos elk.	Ringhofer Károly
Domnanovits Ferenc	Koth Ferenc	40. Rosenmayer Ferenc
5. Fiedler Frigyes	Krausz János kim.	Salamon Ferenc
Fiedler Károly	Kronixfeld Alfréd	Sárfy Károly
Fleischhacker Richard	25. Lagler Gyula	Schranz Lajos
Fleischhacker Tófor	Lang Rezső	Schranz Lipót
Franck András	Lang Ottó	45. Stubenvoll Nándor
10. Grosz Lajos	Lerner Henrik	Szigethy Zoltán
Grosz Mihály	Lerner Mihály	Tschürtz Mihály
Göttl Gusztáv	30. Ley Lajos	Weissbeck József
Handler Károly	Leyrer Mihály	Wolfbeisz Nándor
Hajner József	Lichtl Nándor	50. Zeberer Lajos
15. Hauer Károly	Moderer Samu	Zenger György
Holzmann Mihály	Pfandler Lajos	Zettl János
Jakál István	35. Preidl Mihály	Zergényi János
Kappel Ferenc	Rath Károly	

A továbbképző iskola II. leányosztálya: 54 tanuló.

Osztálytanító: *Lagler József.*

Arnhold Karolin	Frank Alojzia	Hohlweg Mária
Balaskó Mária	Göttl Ilona	Joó Zsuzsanna
Balogh Margit	Göttl Terézia	Jung Mária
Bierbaum Lujza	Gallai Katalin	Kasper Terézia
5. Bierbaum Teréz	20. Göschl Vilma	35. Kheim Katalin
Brujmann Lujza	Graf Zsófia	Kerling Katalin
Dahner Zsuzsanna	Haas Lujza	Kastner Katalin
Dorn Karolin	Halwax Margit	Köppel Mária
Dorn Katalin	Holndonner Teréz	Krenn Mária
10. Drescher Janka	25. Holzmann Mária	40. Kappel Margit
Ernst Lujza	Holzmann Anna	Limberger Emma
Fleischhacker Margit	Huber Erzsébet a)	Max Katalin
Fleischhacker Mária	Huber Erzsébet b)	Marx Zsófia
Feigl Teréz	Heissenberger Gabr.	Preisinger Margit
15. Félix Paula elk.	30. Heissenberger Kat.	45. Röck Katalin

Schmidt Zsófia a)	Scheiber Terézia	Unger Lujza
Schmidt Zsófia b)	50. Schárfy Erzsébet	Wilfing Zsófia
Steiner Katalin	Schwenk Margit	Wurm Anna

A továbbképző iskola III. fiúosztálya: 50 tanuló.

Osztálytanító: *Kastner Samu.*

Arthofer János	Kánai László	35. Schöll Vilmos
Bierbaum Lajos	Kappel Vilmos	Schranz Alfréd
Binder András	20. Karner Frigyes	Schranz György
Boór Károly	Kastner Lipót	Schranz Gyula
5. Bruckner Nándor	Kastner Rezső	Stagl Károly
Dahner Lajos	Kerling Károly	40. Tscheki Nándor
Dahner Samu	Kerling Nándor	Tschürtz Pál
Deiső Mihály	25. König József	Tschürtz Tóbiás
Dorn Károly	Kremsner Ernő	Völker István
10. Erősvári Mátyás	Lichtl Gottlieb	Wéber István
Göschl Gyula	Marton Róbert	45. Wöfl Mihály
Graf Lipót	Patzer Károly	Wurm Mihály
Grosz Gyula	30. Rath Márton	Wurm Pál
Grosz Pál	Reisner Rezső	Zeberer Gyula
15. Hammel Károly	Ringhofer Nándor	Zenger Nándor
Hohlweg Nándor	Scharfy Samu	50. Zethner András
Holzmann Károly	Schiller Nándor	

A továbbképző iskola III. leányosztálya: 58 tanuló.

Osztálytanító: *Feiler Rezső.*

Bartha Teréz	20. Lichtl Teréz elk.	40. Rath Emma
Bauer Katalin	Mulzer Teréz	Rátz Mariska
Baán Margit kim.	Mahr Margit	Szigethy Róza
Boros Irén	Moderer Zsuzsánna	Tieibrunner Margit
5. Bruckner Erzsébet	Pfandler Teréz	Taschner Teréz
Bruckner Paula	25. Pohl Gertrud	45. Tschürtz Katalin
Banemann Edit kim.	Patzer Margit	Tieibrunner Paula
Domnánovits Hilda	Peischl Margit	Tama Ilona
Dahner Teréz	Schranz Mária	Jung Irma
10. Fleck Lujza	Scharfy Lujza	Wendelin Lujza
Edlinger Erzsébet	30. Schöll Margit	40. Varga Vilma
Göttl Erzsébet	Schneeberger Katalin	Wolfbeisz Erzsébet
Holzmann Erzsébet	Schranz Teréz	Unger Erzsébet
Holzmann Lujza	Steiner Teréz	Unger Karolin
15. Handler Katalin	Steinhofer Anna	Zettl Teréz
Hammel Margit	35. Strassner Teréz	55. Zügn Katalin
Hammer Teréz	Strassner Mária	Zeberer Zsuzsanna
Knabel Margit	Schöll Hilda	Zeberer Paula
Kerling Ilona	Reisner Gizella	Zwaller Teréz
	Reisner Lujza	

Herzlich Willkommen!

Diese innigen Begrüßungsworte entströmen unseren Herzen, wenn wir an die Rückkehr jener Gebiete und deren Bewohner denken, die im Laufe dieses Schuljahres aus Ost und Süd wieder heimkehrten in ihr einstiges ungarisches Vaterland. Jubelnd rufen wir ihnen entgegen: Seid herzlich willkommen in der alten Heimat, wo Euch alle Herzen in brüderlicher Liebe und Treue entgegenschlagen!

Wie wunderbar war unser altes, tausendjähriges Vaterland zu einem einheitlichem Ganzen geschaffen! Ein mächtiger Kranz der Karpathen schützte es wie ein fester Wall gegen alle Feinde. Wie die Kinder zur Mutter, so eilten alle Flüsse dem Inneren des Landes, dem Donaubecken zu. Fruchtbare Fluren wechselten mit prächtigen Wiesen und Wäldern. Reiche Schätze lockten fleißige Hände in unterirdische Räume, um Erze, Metalle, Kohlen, Öle den Einwohnern zur Verfügung zu stellen. Kraftspendende Quellen, Heilbäder, herrliche Gegenden stärkten Leib und Seele. Im schönsten Einvernehmen lebten hier alle Einwohner. Gleiche Rechte gab es für Alle. Jeder konnte den höchsten Posten erreichen.

Da kam Trianon. Wie ein Blitz aus heiterem Himmel. Mit roher Hand wurde unser schönes Vaterland zertrümmert. Gebiete wurden entrissen, die mit blutigen Opfern erobert und erhalten und gegen den Willen der Bewohner unseren habgierigen Nachbarn zugeteilt wurden. Ungarn wurde geschwächt, geschändet. Unsagbares Leid und Elend folgte in Rumpfungarn. unmenschliche Unterdrückung und Verfolgung in den besetzten Gebieten, Jahre der bittersten Not und des stummen Duldens lösten einander ab. Aus blutenden Herzen stiegen Seufzer und heiße Gebete von Tausenden zum Allmächtigen empor. So mancher tapfere Mann im besetzten Gebiete opferte Gut und Blut. Mit hohen Steuern und grausamen Quälereien verfolgt, in Kerkern unmenschlich behandelt verlor so mancher frühzeitig Gesundheit und Leben. Aus den Jahren wurden Jahrzehnte.

Überall sehnte man sich nach Erlölung und Befreiung vom schweren Joche.

Und Gottes Mühlen mahlen langsam. Zuerst wurde die Macht der Tschechen gebrochen. Er kehrte Oberungarn und das Karpathenland zurück; in diesem Schuljahre aber Nordsiebenbürgen mit dem Széklerland und Südungarn.

Unvergeßlich ist es uns der Beginn des verfloßenen Schuljahres. Am 5. September 1940 traten wir unsere Arbeit an, daß wir vergessene oder noch nicht erworbene Kenntnisse in Besitz nehmen und eben an diesem Tage begannen unsere heldenmütigen Truppen die Rücknahme der östlichen Landesteile: Nordsiebenbürgens und des Széklerlandes.

Wieder wurden die Ketten von Trianon gelockert und wertvolle Gebiete kehrten zurück in die alte Heimat. Freude erfüllte unsere Herzen, beglückende Zuversicht strahlte aus den Augen. Nationalfahnen flatterten von den Dächern und begeistert sprach man überall von der Rückkehr unserer Brüder im Osten. Und das ist auch zu verstehen! Siebenbürgen übte immer große Anziehungskraft auf alle Bewohner Ungarns. Denken wir nun an Báthory, Bocskay, Bethlen und an ihre Kämpfe für die Unabhängigkeit Ungarns und für die Religionsfreiheit. Bocskays Truppen standen ja auch auf unserem Krutzenberge, und Gabriel Bethlen, Fürst von Siebenbürgen, erschien an der Spitze seiner Truppen als Beschützer der Protestanten auch in unserer Stadt an der Seite der großen Bürgermeisters Kristof Lackner. Die Städte Kolozsvár, Nagyvárad, Marosvásárhely, das Széklerland mit seinen berühmten Handarbeiten und schönen Volksbräuchen und Volkstrachten bildeten oft den Stoff unserer Gespräche und Studien. Die vielen Schätze in Bergen und Tälern, auf Wiesen und in Wäldern, auf Fluren und Feldern, aber vor allen der gesunde, fleißige Menschenschlag dieser Gebiete erweckte immer wieder unser aufrichtiges Sehnen nach ihrer Heimkehr. Ihre unerschütterliche Anhängigkeit zur Heimat konnte auch mit den härtesten Gewaltmaßregeln nicht erschüttert werden. Nur wer die Befreiung dieser Gegend miterlebt und die rührende Freude und tiefernste Ergriffenheit der Bewohner sah, als unsere Söhne als Erlöser einmarschierten, nur der kann sich eine Vorstellung machen von dem Dulden und Schmachten der Unterdrückung in 22 Jahren. Mit Frohlocken und Freudentränen empfing man überall unseren Reichsverweser, der mit seinem Erscheinen Ver-

trauen und Zuversicht in die Herzen der Bevölkerung streute.

Und noch einmal durchleuchteten in diesem Schuljahre Freudenstrahlen die dunklen Wolken über unserem Vaterlande. Es war zu Ostern. Wir wollten eben das Fest der Auferstehung begehen. Unerwartet wurde in der Stillen Woche unsere Schule für Militär auf 5—6 Tage in Anspruch genommen. Unser mächtiger Verbündeter: Deutschland begann seine Abrechnung mit dem verleiteten Jugoslawien. Nachdem jugoslawisches Militär auch friedliche Städte in der Batschka mit Bomben belegte und das Leben der ungarischen und deutschen Bevölkerung daselbst gefährdete, gab unser Reichsverweser den Befehl, Südungarn zu besetzen.

Da zeigte ich wieder die militärische Tüchtigkeit unserer braven Truppen. Auf allen Gebieten des Kampfes leisteten sie Hervorragendes. Infanterie, motorisierte Verbände, Abwehrgeschütze, Flieger und die neueste Kampf Abteilung: die Fallschirmjäger wetteiferten in der Tapferkeit, um den heimtückischen Feind hinauszudrängen und um die Einwohnerschaft dieser Landstriche zu befreien. In 4 Tagen war die Murinsel, das südliche Baranya und die Batschka besetzt. Freudevoll und dankerfüllt lauschten wir auf die Tagesberichte aus dem Süden. Wieder kehrte ein Glied aus dem tausendjährigen Ungarn zurück, das uns durch Gewalt, Haß und Habgier entrissen wurde. Es war Ostern, wir erlebten eine neue Auferstehung. Das reiche Südungarn, mit seinen wogenden Weizenfeldern und großen Kukuruztafeln, mit seinen großartigen Reis- und Hanfanlagen, ist mit seiner arbeitsamen Einwohnerschaft wieder bei uns. Nach langer, dunkler Nacht folgte auch hier ein freudiges Erwachen. Dem Allmächtigen sei Dank dafür!

So wurden Gebiete aus dem kalten östlichen Gebirgsgegenden und aus dem sonnigen südlichen Tieflande wieder mit ihrem Vaterlande vereinigt. Wir haben eine Zeit schwerer Prüfung hinter uns. Gott gebe, daß nach diesen bitteren Erfahrungen nun alle Einwohner unseres Vaterlandes in Friede und Einigkeit zusammenwirken und einander brüderlich beistehen in Freud und Leid. Im schönen Ungarn, wo jedermann seine Sprache frei benützen und pflegen kann, soll jeder Bürger dieses Landes von dem Geist beseelt sein: Mit geerbter Treue und allen Kräften für das Wohlergehen Ungarns mitzuwirken. Nur wenn wir allen Streit und Hader meiden, und einander jederzeit beistehen, ob wir deutsch, ungarisch oder anders sprechen,

nur diese Einigkeit und solches Zusammenwirken kann uns eine schönere Zukunft erschließen. Gott gebe seinen Segen zum Gelingen!

Geschichte des Schuljahres 1940—41.

Einschreibungen. Die Einschreibungen für das jetzt abgelaufene Schuljahr wurden am 15. und 17. Juni, die Nacheinschreibungen am 2. und 3. September abgehalten. Es wurden in die Alltagsschule zu Beginn des Schuljahres 1047, während des Schuljahres 7, zusammen also 1054 Kinder eingeschrieben. Während des Schuljahres traten 23 Kinder aus, 1 Schüler starb und so betrug die Schülerzahl am Ende des Schuljahres 1030, u. zw. 563 Knaben und 469 Mädchen und 2 Privatschüler.

In der Wiederholungsschule wurden 215 Schüler eingeschrieben, u. zw. 103 Knaben und 112 Mädchen. Das Namensverzeichnis der Schüler ist nach der Geschichte des Schuljahres, der statistische Ausweis aber auf der letzten Seite dieses Jahresberichtes zu finden.

Eröffnung des Schuljahres. Das Schuljahr wurde am 4. September mit einem feierlichen Kindergottesdienst eröffnet. Der regelmäßige Unterricht begann am 5. September.

Einschulung der Kinder. Unsere Kirchengemeinde hat zwei Schulen: die innere Stadtschule (Zentralschule), die aus dem Hauptgebäude in der Theatergasse und aus dem Schulhaus Kirchgasse Nr. 10 besteht und die Schule am Deákplatz. In ersterer sind 13, in letzterer 11 Klassen untergebracht. In die innere Stadtschule gingen 612, in die Schule am Deákplatz 442 Kinder. Die 4 Klassen der Fortbildungsschule (Wiederholungsschule) wurden in der inneren Stadtschule untergebracht. Hier ist auch die Kanzlei des Direktors, u. zw. im Schulgebäude Theatergasse 27. I. Stock. Amtsstunden täglich von 12—1 Uhr.

Klasseneinteilung. Von den 1054 Schülern der Alltagsschule gingen 168 in die erste, 151 in die zweite, 190 in dritte, 175 in die vierte, 148 in die fünfte, 103 in die sechste, 93 in die siebente und 26 in die achte Klasse.

Wir hatten 4 erste, 4 zweite, 4 dritte, 4 vierte, 2 fünfte, 1 fünfte-sechste, 1 sechste, 1 sechste-siebente, 2 siebente-achte und 1 Aushilfsklasse, zusammen 24 Klassen. Im Durchschnitt kommen 46 Kinder auf eine Klasse, abgesehen von der Aushilfsklasse, wo nur 14 Kinder sind.

Veränderungen im Lehrkörper. In meinem vorjährigen Jahresberichte gedachte ich schon der Pensionierung der Lehrerin *Margarete Frühwirth* und des Tit. Direktors *Johann Neubauer*. Die zwei vakant gewordenen Stellen wurden gelegentlich in der am 22. September abgehaltenen Konventsitzung besetzt. Da wurden die beiden Aushilfslehrer *Stefanie Hanzmann* und *Ludwig Preidl* zu ordentlichen Lehrern gewählt. Wohl sehr selten gelang es noch bisher, so jung als Lehrer in unsere allgemein geachtete Schule zu kommen. In kollegialer Liebe begrüße ich auch an dieser Stelle die beiden Neugewählten mit der Bitte und dem Wunsche: Mögen sie das Vertrauen, mit welchem die Gemeinde ihrer zukünftigen Wirksamkeit entgegenseht, mit liebevoller Hingabe und eisernem Fleiß rechtfertigen zum Segen unserer Kirche und zum Wohle unseres geliebten Vaterlandes. Mit der Leitung der Aushilfsklasse wurde die dipl. Lehrerin *Anna Gayer* provisorisch betraut. Gottes reicher Segen ruhe auf dieser Arbeit! Am 3. November dankte Lehrer *Paul Tasch* von seiner hiesigen Stelle ab, nachdem er nach Pécs (Fünfkirchen) übersiedelte. Für die Neubesetzung seiner Stelle — die voraussichtlich im Monat Juni stattfinden wird — sind alle Vorkehrungen getroffen worden.

Personalangelegenheiten. Im vergangenen Jahre erfüllte Freudenstimmung die Herzen unserer Gemeindemitglieder. Unser allseits geschätzter Kircheninspektor, Bankdirektor *Johann Prikl* wurde seitens der königl. ung. Regierung mit dem Titel eines Oberregierungsrates ausgezeichnet. Wer Johann Priklers Leben und seine unermüdliche Wirksamkeit im Dienste unserer Gemeinde kennt, der weiß diese Auszeichnung erst so recht zu würdigen. Seine Persönlichkeit, seine Ratschläge sind bei jeder Sitzung, Beratung oder Versammlung ausschlaggebend und es kam wohl äußerst selten vor, daß wir seine wertvolle geistige Führung bei den verschiedenen Veranstaltungen und Sitzungen vermissen mußten. Mit der sicheren Hand eines verantwortlichen Leiters führt er die oft schwierigen Agenden unserer Gemeinde und mit dem in die Zukunft gerichteten Blick eines Steuerannes lenkt er mit sicherer Hand die Geschicke unserer Gemeinde. In weiser Mäßigkeit schafft und wirkt er, soweit es ihm die Möglichkeiten gestatten und sein Augenmerk ist stets auf die Erhaltung und Bewahrung der derzeitigen Güter der Gemeinde bedacht. Im aufrichtigen Vertrauen blickt die Gemeinde in diesen schicksalsschweren Tagen auf seinen Inspektor in der gewissen

Zuversicht, den rechten Mann am rechten Ort zu haben. Einen Mann, dem sie die Verwaltung, Überwachung und Sicherung des Gemeindevermögens für die Zukunft ruhig und getrost anvertrauen kann.

Im Rahmen einer Festversammlung begrüßte Obergespan *Paul v. Högyész* unseren Inspektor im Namen der Stadtgemeinde Sopron. In seiner Ansprache umriß er die umfassende Wirksamkeit des Gefeierten und übermittelte ihm den Dank der Bürgerschaft Soprons. Nachher ergriff Senior *Ludwig Ziermann* das Wort und schilderte in beschwingten und gerührten Worten jene unermüdliche Tätigkeit des Gefeierten, mit der er jederzeit die Angelegenheiten der Gemeinde leitet. Hernach begrüßte ihn der Direktor unserer Schule, wobei er auf die großen Verdienste unseres Inspektors im Bezug auf unsere Schule hinwies. Den Gratulanten schloß sich auch Oberstudienrat *Desiderius Legány* an.

Ergriffen dankte Johann Prikler für die Glückwünsche, mit welchen die einzelnen Redner ihn begrüßten und wies all die ihm zugesprochenen Verdienste bescheiden zurück. Er verglich seine Wirksamkeit und die daraus erzielten Resultate mit einem Christbaum, den andere Hände mit edlen Gaben geschmückt haben. In die Zukunft blickend versprach er, auch weiterhin in unerschütterlichem Eifer für das weitere Wohlergehen der Gemeinde zu wirken und zu arbeiten. Zu diesem seinem Vorhaben erfleht er Gottes Segen und den wohlwollenden Beistand der Gemeinde.

Unsere Bitte ist und kann nur die sein: Möge unser Herr Inspektor auch in Zukunft der treue Freund und Beschützer unseren Kleinen bleiben, als den wir ihn bisher gekannt haben, möge er — wie er sich in seinen Dankesworten ausdrückte — auch fernerhin der Christbaum bleiben, der vielen unserer Kinder Freude, Trost und Hilfe bringt. Dank, Liebe und freudige Mitarbeit seitens unserer Schule begleitet ihn auch fernerhin bei seiner hehren Arbeit. Der Allmächtige aber möge ihm Kraft und Gesundheit zu seiner segensreichen, schweren Tätigkeit verleihen.

Über noch eine freudige Mitteilung muß ich Bericht erstatten. Am Ende dieses Schuljahres wurde unserem pensioniertem Kollegen und allbekannten Direktor *Samuel Graf* von Seiten des Reichsverwesers die allerhöchste Anerkennung ausgesprochen, über seine langjährige, erfolgreiche Wirksamkeit, die ich im vorjährigen Jahresberichte schilderte. Seine Freude ist auch

unsere Freude. Wir wünschen ihm aus aufrichtigem Herzen, dieses Anerkennungsschreiben erfülle ihn mit wohlthuender Zufriedenheit und sende ihm Sonnenschein auf seine stille Lebensbahn.

Neben diesen freudigen Begebenheiten hat die Chronik des verflossenen Jahres noch manches zu melden. Unsicherheit, militärische Einrückungen, Verfinsterungen in der Stadt und Kriegsstimmung kennzeichneten das verflossene Schuljahr. In gespannter, fieberhafter Erwartung strich eine Woche nach der andern dahin. Noch war das vergangene Schuljahr nicht beendet, als am 25. Mai 1940 das Militär die Schulräume am Deákplatz in Anspruch nahm; so, daß wir gezwungen waren, die dortigen Klassen im Hauptgebäude unterzubringen. Die ungewisse Zeit rief auch mehrere Lehrer unter die Fahnen. So rückte *Árpád Friedrich* am 13. März v. J., und *Ludwig Preidl* am 14. März ein. Am 27. Mai wurde auch Lehrer *Josef Lagler* zum Militärdienst einberufen. Nach den Prüfungen am 22. Juni besetzten die Honvéds auch viele Schulräume des Hauptgebäudes. Erst am 3. Juni wurden unsere Klassen wieder leer. Dabei will ich nicht versäumen zu bemerken, daß während der Besetzung unserer Schulräume mit Militär die strengste Ordnung und Disziplin herrschte und nicht die geringste Unannehmlichkeit vorkam. Am Ende des Schuljahres wurde auch Lehrer *Michael Kindler* einberufen, bald hernach folgten ihm die Lehrer *Johann Nitschinger*, *Alexander Gats*, *Ladislaus Polster* und *Géza Tompa*. Von den Angeführten wurden vor Anfang des verflossenen Schuljahres aus dem Militärdienst die Lehrer *Kindler* und *Nitschinger* wieder entlassen. Die übrigen acht Kollegen übernahmen erst Mitte Oktober ihren gewohnten Arbeitskreis an unserer Schule. Das bewog uns, daß wir dieses Schuljahr mit 6 Stellvertretern begannen; zwei Klassen wurden zusammengezogen. Stellvertretende Lehrkräfte waren die Lehrerinnen: *Helene Kiss*, *Stefanie Hanzmann*, *Anna Gayer*, *Irene Wischy* und *Gertrud Pantzer*, bzw. Lehrer *Michael Völgyes*. Letzterer wurde in den einjährigen Budapester deutschen Fortbildungskurs aufgenommen, deshalb wurde seine Klasse am 14. September dem dipl. Lehrer *Paul Prinner* übergeben. Am 3. November dankte *Paul Tasch* von seiner Stelle ab und begab sich nach Pécs. Seine Klasse, die III. Knabenklasse versah vorerst dipl. Lehrer *Gustav Unger*, nach dessen Einberufung *Wilhelm Lehelvári*. Durch die Ernennung des Letzteren an die staatliche Schule in Pápa, ver-

waiste diese Klasse Ende März abermals. Diese, in ihrem Fortschritt so oft gestörte Klasse führte dann seit April die dipl. Lehrerin *Gertrud Pantzer*. Die derzeitige provisorische Leiterin der Aushilfsklasse, *Anna Gayer*, die bis 19. März diese Klasse mit großer Hingabe, Geduld und Liebe zur allgemeinen Zufriedenheit führte, erkrankte und mußte sich ärztlicher Behandlung unterwerfen. Zu unserem größten Bedauern mußten wir abermals Aushilfe suchen. Da sich der Gesundheitszustand *Anna Gayers* leider nicht änderte, sah sich das Präsidium veranlaßt, die dipl. Lehrerin *Ildiko Szentmiklóssy* bis Ende dieses Schuljahres mit der Leitung dieser Klasse zu betrauen.

Während der vierwöchigen Krankheit der Lehrerin Tit. Dir. *Irene Felkl* versahen den Unterricht unsere liebe, gewesene Kollegin Frau *Dr. Karl Karner* und Lehrerin *Irene Wischy* mit viel Liebe und Umsicht. Außer den schon erwähnten Lehrern, die während der Volkszählung die Stellvertretung in den einzelnen Klassen versahen, wirkten noch als solche die Lehrerinnen *Emilie Patzer* und *Irene Hackstock*, sowie einige Lehramtskandidaten der hiesigen evang. Lehrerseminar, die mit gütiger Erlaubnis ihres Direktors, des Herrn *Karl Rozsondai* uns über diese Periode weghalfen. Ihrer zuvorkommenen Bereitwilligkeit ist es zuzuschreiben, daß der Unterricht in den einzelnen Klassen ohne nennenswerter Störung gesichert werden konnte. Für ihre Dienstbereitschaft entbiete ich ihnen auch von dieser Stelle meinen herzlichsten Dank.

Dir.-Stellvertreter *Michael Kindler* wurde vom Kultus- und Unterrichtsminister in die VII. Gehaltsklasse ernannt.

Tit. Direktor *Irene Felkl* erhielt vom Julian-Verein ein Anerkennungsdiplom.

Selbst- und Fortbildung der Lehrer. Bei den jetzt herrschenden Verhältnissen kann von einer Weiterbildung im Auslande selbstverständlich keine Rede sein.

Im Juni vorigen Jahres nahmen die Lehrerinnen *Margarete Egész*, *Martha Ziermann*, *Stefanie Hanzmann* und Lehrer *Samuel Wallentin* in einer einwöchigen Evangelisation für Pädagogen in Miskolc teil, die unter der Leitung des Bischofs *Zoltán Turóczy* stand. *Karl Gottschling* und *Ladislaus Polster* begaben sich zu einem zweiwöchigen Fortbildungskurs für Vereinsleiter nach Fonyód-Bélatelep. Leider wurde *Ladislaus Polster* am 3. Juli einberufen, wodurch er seinen Aufenthalt in Fonyód abbrechen mußte. Ähnlich erging es *Johann Nitschinger*, der in

Cegléd an einer evang. Missionstagung teilzunehmen gedachte. Er bekam nämlich kurz vor seiner Abreise die Einberufung und mußte dann längere Zeit vaterländische Dienste versehen.

Alfred Mühl bereitete sich Monate hindurch auf die Übungsschullehrer-Prüfung vor. Im Monate Februar fuhr er auch nach Budapest, um die Fachprüfung zu erwerben. Durch ein Mißverständnis mußte er leider ohne Prüfung, resp. ohne Resultat wieder nach Hause kehren.

In den Lehrerkonferenzen wurden nicht nur Tagesfragen, Zuschriften und Verordnungen, sondern auch die wichtigsten und zeitgemäßen Abhandlungen der pädagogischen Blätter — hauptsächlich die im „*Néptanítók Lapja*“ erschienenen — besprochen und erläutert.

Zu unserem größten Leide unterblieben die Jahre hindurch gepflogenen Kreiskonferenzen, die Sr. Hochwürden Bischof *D. Béla Kapi* führte. Bischof Kapi mußte sie heuer wegen verschiedenen Familienangelegenheiten vertagen.

Schulvisitation. Studienrat Schulinspektor *Nikolaus Jung* besuchte in Begleitung des Konzipisten *Dr. Josef Imre* am 25. und 27. Februar, sowie am 12. März laufenden Schuljahres die Klassen der Zentralschule und am 22. und 24. März dieselben am Deákplatze. In der nachher abgehaltenen Lehrerkonferenz besprach er seine Eindrücke, die er in den einzelnen Klassen gewonnen hatte und gab dem Lehrkörper wertvolle Hinweise für die zukünftige Lehrtätigkeit. Die Seniorats-Schulkommission hielt ihren üblichen Schulbesuch am 21., 22. und 23. April. Sowohl der Schulinspektor, als auch die Schulvisitations-Kommission äußerten sich über die äußere und innere Ordnung an unsere Schule, sowie auch über die in der Schule geleisteten Arbeit in anerkennender Weise. Der Schuldirektor besuchte die Klassen im Laufe des Jahres zweimal, auch überprüfte er die Kataloge und Lehrskizzen der Lehrer, sowie die schriftlichen Arbeiten und Zeichnungen der Schüler.

Hospitieren der Lehramtskandidaten. Diejenigen Schüler der oberen Klassen des hiesigen evangelischen Lehrerseminar, die eine Befähigung zum Unterricht an deutschen Minderheitsschulen erlangen wollen, hospitierten auch im verflossenen Schuljahre in den Einheitstypus-Klassen unserer Volksschule.

Wir sind überzeugt davon, daß sowohl das Hospitieren, als auch das Unterrichten an unserer Schule zur praktischen Ausbildung der Lehramtskandidaten beigetragen hat.

Gesundheitszustand. — Schulversäumnisse. Der Gesundheitszustand unserer Schuljugend war im verflossenen Schuljahr im allgemeinen zufriedenstellend. Epidemische Krankheiten traten nicht auf und so mußte der Unterricht nicht unterbrochen werden. Auch im außergewöhnlich langen und kalten Winter hatten wir verhältnismäßig wenig Erkrankungen zu verzeichnen. Des öfters konnten aber die entfernt wohnenden Kinder, die Schule infolge der großen Kälte und der Schneewehungen wegen nicht besuchen. Vereinzelt Scharlach- und Masernfälle kamen das ganze Jahr hindurch vor. Wir wollen hoffen, daß die regelmäßige Benützung des Schulbades auf den Gesundheitszustand unserer Schuljugend von günstigem Einfluß sein wird.

Die alljährliche Augenvisitation wurde im Herbst, die Impfung gegen Diphtherie im Winter und die zweite Schutzpockenimpfung wurde im Laufe des Frühjahrs vorgenommen.

Unseren Bestrebungen — je mehr Kinder mit schwächerer körperlicher Konstitution in die *Manninger-Waldschule* zu bringen — konnte die Leitung genannter Schule wegen Mangel an Platz nicht nachkommen.

Im Dienste der gesundheitlichen Betreuung der Schuljugend steht auch die staatliche Gratzuckeraktion, wovon von Zeit zu Zeit 45 unserer unbemittelten Kinder mit je 1 kg beschenkt wurden. Unserer Erachtung nach wäre es ratsam, wenigstens dreimal so vielen Schulkindern diesen für die körperliche Entwicklung und Erhaltung der Gesundheit so wichtigen Gratzucker pünktlich alle Wintermonate aufzufolgen. Wie vielen Krankheiten könnte man so vorbeugen!

In der gesundheitlichen Betreuung der Schuljugend und bei vielen körperlichen Beschwerden unserer Kinder stand *Schularzt Dr. Emerich Patthy* dem Lehrkörper mit Rat und Tat zur Seite. Mit dem wachsamen Auge des gewissenhaften Arztes wachte er über die Gesundheit von mehr als 1000 Kinder. Er unterzog die Schüler aller Klassen einer eingehenden Untersuchung, erforschte auch die Familienverhältnisse und sammelte über die gesellschaftlichen, sozialen und gesundheitlichen Verhältnisse unseres Volkes wertvolle Daten. Er hat die Absicht, im nächsten Schuljahr, wenn er im Besitz der nötigen Personal-daten ist, wöchentlich Besprechungen mit den Eltern abzuhalten, um ihnen bei der Pflege und Erziehung ihrer Kinder mit ärztlichen Ratschlägen an die Hand zu gehen.

Durch die wohlwollende Opferwilligkeit der Kirchengen-

meinde konnten wir verflommenes Jahr in der Zentralschule — im Lokale der gewesenen Direktionskanzlei — ein ärztliches Ordinationszimmer einrichten. Dieses bietet mit seinen weiß gestrichenen Fenstern, Türen, Wänden und sonstigen Möbeln einen heimischen Eindruck. Da schaltet und waltet nun unser Doktor Tag für Tag in den Vormittagsstunden. Findet er an den Kindern etwas Regelwidriges, so setzt er sich mit den Eltern in Verbindung, um so mit vereinten Kräften alles zu tun zur körperlichen Ertüchtigung unserer Schüler.

Der Gesundheitszustand unseres Lehrkörpers war im verflommenen Jahr keinesfalls günstig zu nennen. Viele Lehrer mußten kürzere oder längere Zeit das Zimmer hüten, und die Klasse einem andern Lehrer anvertrauen. In einzelnen Fällen erwies sich die Krankheit als hartnäckig, einigemale umgaben das Krankenlager sogar ernstere Sorgen. Doch das Ausspannen von der nervenzermürenden Arbeit brachte immer gänzliche Genesung, so, daß die Kollegen nach Ablauf der Krankheit mit altgewohnter Ambition ihrem Amte nachkommen konnten. Einer Woche nicht überdauernden Krankheit unterlagen nachstehende Lehrer: *Géza Tompa* (2 Tage), *Wilhelm Lehelvári* (2), *Samuel Kastner* (3), *Rudolf Feiler* (4), *Helene Kiss* (4) und *Josef Lagler* (4). Längeren Krankenurlaub beanspruchten: *Ludwig Preidl* wegen Erkältung 1 Woche, *Karl Gottschling* wegen Halsentzündung 8 Tage. *Árpád Friedrich* lag 13 Tage an Influenza-Erkrankung, *Koloman Amminger* konnte wegen starker Erkältung 2 Wochen keine Gesangstunden erteilen. *Martha Ziermann* mußte wegen mehrmals wiederkehrenden rheumatischen Leiden insgesamt 10 Tage dem Unterrichte fernbleiben. Vor Ostern unterwarf sie sich einer Mandeloperation und verbrachte die Osterferien in Rekonvaleszenz. Seither ist ihr Gesundheitszustand zufriedenstellend. Am 26. November wurde Hon.-Dir. *Irene Felkl* von einem derart heftigen Nervenleiden heimgesucht, daß die totale Ausschaltung vom Lehramt, die hingebungsvollste Pflege und vollkommene Ruhe zur Wiederherstellung ihrer angegriffenen Gesundheit notwendig war. Mit frischen Kräften übernahm sie nach Neujahr wieder ihre Klasse. Sorgeneregend schien auch *Stefanie Hanzmanns* Erkrankung. Eine heimtückische Influenza-Erkrankung zwang sie 4½ Wochen das Bett zu hüten. Ihr Fieber gab nur allmählich nach und nur langsam kehrten die geschwundenen Kräfte wieder zurück. Ein schweres, inneres Leid zwang *Anna Gayer*, die Schule, für die sie lebte,

mit dem Spital zu vertauschen, um ihre stark angegriffene Gesundheit wieder zu erlangen. Da ihre Krankheit eine längere Behandlung forderte, mußte für sie eine andere Aushilfskraft gesucht werden. Wir wünschen der kranken Kollegin ehrlich und aufrichtig, sie baldigst wieder gesund und froh begrüßen zu können. *Alexander Gats* mußte im Februar wegen der Erkrankung seines Söhnchens auf ärztliche Anordnung 10 Tage die Schule meiden. Am 31. Mai aber war er gezwungen wegen Typhus seine friedliche Arbeitsstätte mit dem Krankenlager zu vertauschen. Wir wünschen ihm baldige Genesung.

Die Zahl der **Schulversäumnisse** war im verflommenen Schuljahr ziemlich groß. Die Ursache lag einerseits im nicht ganz zufriedenstellenden Gesundheitszustand der Schuljugend, andererseits in der unzulänglichen Bekleidung vieler Kinder. Es wäre sehr zu begrüßen, wenn das städtische Armenamt die Austeilung der Kleider und Schuhe für bedürftige Kinder nicht Ende Dezember, sondern im Herbst vornehmen würde.

Es meldete sich das fast schon zur Regel werdende Leid: Eltern kinderreicher Familien konnten oft mit besten Willen ihre schulpflichtigen Kinder darum nicht zum Unterricht schicken, weil sie die Eltern, die in Fabriken, Betrieben oder anderswo arbeiten, vertreten mußten, und auf ihre jüngeren Geschwister achtzugeben gezwungen wurden. Der Kampf um das nackte Dasein, um das tägliche Brot zwingt viele Eltern zu obigem, sehr beklagenswerten Vorgehen. Es wäre wünschenswert, und aus sozialen Gründen zeitgemäß, wenn größere Betriebe und Fabriken dazu angehalten würden, an Ort und Stelle geeignete Tagesheime zu errichten, wo die kleineren Kinder solcher Eltern unter beständiger Aufsicht wären.

Unentschuldigte Schulversäumnisse waren in der Alltagschule wenig zu verzeichnen. Solche kamen fast ausschließlich nur in der Wiederholungsschule vor.

Religiös-sittliche Erziehung.

Pflege des religiösen Gefühles. Wir leben in einer unruhigen Zeit. Throne stürzen, Länder verschwinden, neue Staaten und Völker kommen zum Vorschein. Immer weiter verbreiten sich die Wellen des Krieges und immer mehr und mehr Völker werden von diesem Weltbrand erfaßt. Entsagung, körperliches und seelisches Dulden sind die Folgen des Krieges. Wo anders finden wir da sicheren Halt und Trost als in unserem Glauben.

Ruhig, ohne Murren trägt der Gläubige die auferlegte Last mit dem festen Vertrauen: Gott verläßt die Seinen nicht. Da ist es nun Pflicht unserer Schule, daß daraus Gottvertrauen hinausströme in die einzelnen Familien und ihnen Trost und Beruhigung einflöße mit den Gaben des Glaubens.

Unsere Schule ist eine evangelische Schule. Äußerlich, aber auch innerlich dem Geiste nach. Das zeigt sich schon im äußeren Gepräge unserer Klassen. Am vornehmsten Platze befindet sich das Kreuz, welches stumm und doch so beredt an den verlässlichsten Führer unseres Daseins erinnert: an Christus und an sein größtes Gebot: Liebe deinen Nächsten als dich selbst! An der Stirnseite derselben ist das Bild unseres Reformators Luther angebracht; hoch über den Büchern liegt das Buch der Bücher, die Heilige Schrift, nebst einem Gesangbuche auf einem Pulte. Bilder aus dem Leben Christi und der Kirchengeschichte versinnbildlichen den christlich-evangelischen Charakter unserer Klassen. Auf jedem Klassentische liegt der Evangelische Schulkalender, aus dem wir jeden Tag vor Beginn des Unterrichtes Gottes Segen zu unserer Arbeit erleben.

Auch dem Wesen nach ist unsere Schule evangelisch.

Es ist eine allbekannte Tatsache, daß der Kern des Unterrichtes in der Erziehung liegt. Die Erziehung der evangelischen Jugend aber wurzelt in dem vom Glauben durchdrungenen, in voller Überzeugung übermitteltem Religionsunterricht. Darum sind wir bestrebt, die religiösen Gefühle unserer Kinder zu stärken und zu vertiefen, um eine Jugend heranzubilden, die treu mit ihrer Kirche verbunden, fest im evangelischen Glauben verankert und opferfreudig in der Nächstenliebe ist. Dieser Leitgedanke durchzieht nicht nur die Religionsstunden; er bildet auch den Grundton unseres ganzen Unterrichtes.

Der evangelische Geist und Sinn kommt auch in den Schüleraufsätzen, Zeichnungen, Gedichten usw. zum Ausdruck. In der Vermittlung des reichen evangelischen Kirchen- und Volksliederschatzes findet auch oben angeführter Gesichtspunkt seine Betonung. Die Schüler der IV.—VIII. Klasse nahmen sonntäglich unter Leitung ihrer Lehrer am Gottesdienst teil, während die Kinder der V.—VI. Klasse abwechselnd den Kindergottesdienst besuchten. Für die ungarischen Schüler der III. Klasse werden an der Theol. Fakultät ungarische Kindergottesdienste abgehalten.

Der Bischof Transdanubiens; Hochw. D. Béla Kapi, rief

vor einigen Jahren eine neue Institution, die sogen. **Kinder-gemeinde** ins Leben. In den Kindergemeinden, die in allen Klassen konstituiert wurden, soll sich das Leben der „großen“ Gemeinde widerspiegeln. Sie sollen gleichsam eine Übergangsform zur Gemeinde der Großen bilden und ein Bindeglied zu dieser sein. So lernen die Glieder dieser kleinen Kirchengemeinde das Leben der Kirchengemeinde kennen, sie wachsen sozusagen allmählich in die Arbeit, Sorgen, Pflichten und in das Gemeinschaftsleben letzterer hinein.

In dieser Religionsstunde wird aus jeder Klasse eine kleine Kirchengemeinde, wo neben der Nächstenliebe, Hilfe der Bedürftigen, Fragen des religiösen und sittlichen Lebens, auch aktuelle lokale Ereignisse besprochen werden. So lernen die Kinder im geschichtlichen Rückblick das Schicksal unserer lieben Kirche kennen, es wird unser Friedhof und die Pflege der Gräber erörtert. Ruft der Allmächtige ein Kind aus den Reihen der Bänke zu sich, so betet die Klasse für den Dahingegangenen. An den Begräbnissen der so früh verstorbenen Kleinen nimmt auch die betreffende Klasse unter Führung des Lehrers teil. Der Kranz und die Blumen, welche die Kinder als letzten Gruß auf das Grab legen, bilden reichlichen Stoff zum Erwecken der Pietät und des Mitleides.

Bei dieser Arbeit ist den Lehrern, wie den Schülern ein gern gelesener Wegweiser das Kirchenblatt „Gyermekgyülekezet“ (Kindergemeinde), welches für alle Klassen bestellt wurde.

Die kleine Monatsschrift, wie der tagtäglich gelesene Abreißkalender trägt viel zur Vertiefung des religiösen Lebens bei.

In jeder Klasse sind wir emsig bemüht, den Gemeinschaftsinn und die Liebe zu einander zu wecken und zu fördern. Einige Beispiele: Unsere Schüler unterstützen einander mit getragenen Kleidern, mit Schuhen und Lehrmitteln; sie teilen ihre Jause mit armen Schülern, helfen ihnen ihre Institutskleider besorgen, sammeln für Notleidende, überraschen ihre kranken Kameraden mit kleinen Gaben der Liebe und Aufmerksamkeit. Solche und ähnliche Liebestaten prägen sich in die Seele der Jugend und bringen gute Früchte.

Patriotische Erziehung.

Unser Lehrplan stellt die Lehrer vor eine zweifache Aufgabe: die Schüler sollen neben den sittlich-religiösen Grundsätzen auch zu selbstbewußten, patriotisch fühlenden Staats-

bürgern erzogen werden. Diese Gesichtspunkte fallen besonders in unserer Gemeinde schwerwiegend in die Wagschale. Sopron ist eine Grenzstadt an der Ost-Westachse mit all den Begleiterscheinungen, die solche Städte kennzeichnen. Die Eltern unserer Schulkinder sind teils ungarischer, teils deutscher Herkunft. Als gleichberechtigte Glieder der ungarischen Nation faßt sie der Begriff: Vaterland in eine unzertrennliche Einheit. Die Aufgabe, die für uns Lehrer daraus erwächst, kann nur eine sein: die gegenseitige Liebe und Achtung der Bewohner in obigem Sinne zu erwecken und zu fördern. Um dieses Ziel zu erreichen, sind wir bestrebt, die konfessionelle Frage und das Minderheitsproblem so zu behandeln, daß daraus Segen für Kirche und Vaterland ersprieße. Die Geschichte der ungarischen Nation, die „Staatsbürgerlichen Rechte und Pflichten“, die Heimatskunde und Geographie bieten reichlich Gelegenheit zur Erörterung obiger Fragen. Wenn wir die Geschichte der ungarischen Nation durchblättern, kommt man unwillkürlich auf den Gedanken, ob es wohl noch ein Volk am Erdenrund gibt, das so viel Gut und Blut geopfert hat für seine Freiheit und für das Christentum, als unser kleines Volk im Donaubecken. Die Tatareninvasion, die Türkenkriege, der Freiheitskampf, der Weltkrieg forderte Blut und wieder Blut. Ein Blutsvertrag einte und stärkte die alten Ungarn, als sie unter Führung des Fürsten Árpád in unser Vaterland zogen, um hier eine bleibende Heimat zu suchen und zu gründen. Für jede Scholle, die in Besitz genommen wurde, bluteten unsere Ahnen. Die Geschichte des ungarischen Volkes ist so unendlich reich an Helden, daß es überflüssig wäre, Beispiele aus dem Leben anderer Nationen zu holen. Das Opfer, welches die verschiedenen Nationalitäten an der Seite der Ungarn vergossen haben, brachte es mit sich, daß in unserem Vaterlande alle Bürger gleiche Rechte genießen, welcher Herkunft oder Nationalität sie auch sein mögen.

Zur Vaterlandsliebe kann nur der erziehen, der selber jederzeit mit Leib und Seele für sein Vaterland lebt. Das Wesentliche liegt hier in der Person des Lehrers. Ein von Vaterlandsliebe durchdrungener Erzieher versteht es, die Kinder aus der stillen Aufmerksamkeit in einen solchen Zustand der Spannung zu versetzen, daß sie dem Helden unwillkürlich raten, helfen und retten wollen. Und darauf kommt es an!

Wir wollen in friedlichem Zusammenwirken, mit unerschüt-

terlicher Treue zum tausendjährigen Vaterland, unsere Jugend in solch patriotischem Geiste erziehen.

Auch von hier ergeht der Mahnruf an unsere friedliche, ernste Bevölkerung: Lassen wir uns nicht verleiten durch Personen, die Friedlosigkeit stiften wollen! Behalten wir unsere Nüchternheit! Folgen wir nicht denen, die gegen unserne Nächsten Haß und Verachtung verbreiten, nur darum, weil sie anderssprachig sind. Unsere Interessen sind gemeinsam, ob wir deutsch oder ungarisch sprechen. Jeder spricht so, wie er es von der Mutter gelernt und im Leben geübt hat. Niemand will unser Recht zur Muttersprache antasten. Diesbezüglich war und gibt es keine Klage. Helfen wir einander mit gutmütigem Verständnis, wie es sich für Christen geziemt, und verrichten wir unsere Arbeiten anständig, dann werden auch wir uns wohl fühlen in diesem schönen Lande, so wie unsere Vorfahren, die jeder Zeit bereit waren für dieses Land zu arbeiten, zu leben, und so Gefahr drohte, dafür auch zu leiden, kämpfen und zu sterben.

Im verflossenen Schuljahre boten sich mehrere Gelegenheiten, welche die patriotische Ertüchtigung unserer Jugend unterstützten. Bei Eröffnung des Schuljahres erlebten wir mit Freuden den Heimkehr Nordsiebenbürgens und des Széklerlandes ins tausendjährige Vaterland. Den Einzug unserer Truppen in diese Gebiete und die beglückende Befreiung der dortigen Einwohnerschaft schauten wir uns im Städtischen Lichtspieltheater an, wo wir mit vor Freude bebenden Herzen Land und Leute vor unseren Augen sahen. Eine Schülerin, namens *Margarete Szombat*, wurde von diesen Begebenheiten und Feierlichkeiten so begeistert, daß sie ein hübsches patriotisches Gedicht verfaßte, welches sie bei der Prüfung mutig und mit Begeisterung deklamierte. Wir bringen dieses Gedicht im ungarischen Teile unseres Berichtes. Am 14. Dezember gedachten wir der einstigen Volksabstimmung in Sopron, da die deutsche und ungarische Bevölkerung unserer Stadt offen und ehrlich Zeugnis ablegte von der Treue zum ungarischen Vaterlande. Im April erinnerten wir an die unglückliche Schlacht bei Mohi, die uns aus 700jähriger Entfernung mahnend zuruft, daß uns nur Einigkeit und gegenseitiges Zusammenwirken beschützen kann gegen jedweden Feind. Am 4. April gedachten wir tief ergriffen des großen Verlustes, der durch den jähen Tod des Ministerpräsidenten *Graf Paul Telekis* das ganze Land mit Trauer und Weh-

mut erfüllte. Zu Ostern feierten wir in der Wiederkehr Südungarns ein schönes Auferstehen.

Im Dienste der religiösen und patriotischen Erziehung stehen noch mehr oder weniger die verschiedenen Schulfeste und Schulfeierlichkeiten, der Kinderchor, der Jugend-Rotkreuzverein, die Sammlungen für wohltätige Zwecke, mancherlei Veranstaltungen, wie der Muttertag, die Heldengräberpflege, der Tag der Vögel und Bäume, Alteisensammlung usw.

Alteisensammlung. Ähnlich, wie in anderen Volks- und Mittelschulen des Landes, wurden auch in unseren Klassen die Schüler zum Sammeln von Alteisen, Kupfer, Blei, Zinn usw. angeeifert. Das gesammelte Metall wurde kriegswirtschaftlichen Zwecken zugeführt. So wurden viele Böden geräumt, die Kinder aber zugleich zur patriotischen Hilfsbereitschaft und Sparsamkeit erzogen. Schon im verflossenen Schuljahre sammelten wir mit den Schülern der V.—VIII. Klassen. Gesammelt wurde bis Ende dieses Schuljahres: 570 kg schweres Eisen, 189 kg leichtes Eisen, 200 kg Gußeisen, 395 kg Blech, 13 kg Textilware, 3'3 kg Blei, 1'2 kg Messing und 6 kg Knochen. Bei der Verwertung erzielten wir einen Betrag von 47'33 P, den wir unter den sammelnden Schülern verteilten. Diese kauften dafür Turnschuhe, Wolle und andere nützliche Sachen. Leiter der Alteisensammlung ist *Ludwig Preidl*.

Schulfeierlichkeiten und Veranstaltungen. Am 15. September versammelten wir uns in Anwesenheit vieler Eltern und feierten mit patriotischer Begeisterung die Rückkehr der siebenbürgischen Landesteile und den Einzug unseres geliebten Reichsverwesers in Kolozsvár. Am 6. Oktober nahmen die Schüler der Oberklassen an dem Trauergottesdienst teil. Am 31. Oktober, am Reformationsfest, wurde für die Schuljugend ein Kindergottesdienst gehalten. Die uns anvertrauten Heldengräber im Militärfriedhof zu Sopronbánfalva pflegten und schmückten wir mit Blumen im Oktober und im Mai. Der 6. Dezember, der Namenstag Seiner Durchlaucht des Reichsverwesers war schulfrei. Am Abend vorher veransaltete der Jugend-Rotkreuzverein einen Vortragsabend. Am 15. Dezember war die Volksabstimmungsfeier im Rathaus, und an diesem Tage veranstalteten die Frauenvereine unter dem Titel „Nagykarácsony Éccakája“ Gesänge und Aufführungen aus der Weihnachtszeit, wo auch unsere Jugend tatkräftig mitwirkte. Am 21. Dezember hielt der Frauenverein eine Christbaumfeier mit nachfolgender Austeilung im

Prüfungssaal. Am 23. Dezember arrangierte die Pfadfindergruppe mit dem Jugend-Rotkreuzverein eine Christbaumfeier in der Turnhalle. Das übliche Weihnachtsstück wurde am 22. und 26. Dez. aufgeführt. Spielleiter war diesmal *Ludwig Preidl*. Am 15. März feierten wir im Prüfungssaal ein patriotisches Fest, Festredner war *Ladislaus Polster*. Am 10. Mai wurde im Stadttheater ein Sängerkonzert veranstaltet unter dem Titel: Singende Jugend, wo eine Gruppe von 140 Schülern aus unseren Oberklassen mitwirkte und allgemeines Lob erntete. Am 18. Mai feierten wir den Muttertag, bei welcher Gelegenheit *Alfred Mühl* die Festrede hielt. Am 24. Mai schmückten wir die Heldengräber. Am 30. und 31. Mai hielten wir den Tag der Vögel und Bäume. Am 4. Juni erinnerten wir die Schuljugend an den Gewaltfrieden von Trianon.

Der Kinderverband für Mission erstrebt mit seiner Wirksamkeit, daß die Kinder das Evangelium nicht bloß als einen Schulgegenstand, oder als eine Lehre betrachten sollen, deren man auch überdrüssig werden kann, sondern sie mögen das Wort von Christum stets als die lebenspendende Freudenbotschaft empfinden, deren Entgegennahme einen sieghaften Lebenswandel der Gemeinde zur Folge haben kann. Wie wir es im vorigen Jahr taten, rufen wir freiwillige Arbeiter ins Werk der Kinderevangelisation, wo nicht nur Diplomirte und Berufspersonen Platz haben. All die Arbeiten, die zur Rettung der Kinderseelen in der Gegenwart nötig sind, können die Lehrer keineswegs allein — ohne Eltern und ohne bewußte Gemeindeglieder — besorgen. Für die äußere Mission sammelten die Kinder 5'84 Pengö. Verbreitet wurde das Blatt: Weite Fahrt. Leiter des Verbandes ist *Johann Nitschinger*.

Rotes Kreuz. Die Jugendgruppe des Rotkreuz-Vereines hatte im abgelaufenen Schuljahr 71 Mitglieder. Die Zusammenkünfte fanden jeden Dienstag in den Nachmittagsstunden statt, geleitet von den Lehrerinnen Frau *Dr. Trostl* und *Ella Szij*. Bei gutem Wetter wurden Ausflüge unternommen, in den Wintermonaten aber wurden Handarbeiten gemacht oder gelesen. Am 5. Dezember wurde der übliche Nikolo-Abend abgehalten, dessen Reinertragnis zur Bekleidung bedürftiger Schulkinder verwendet wurde. Bei der Christbaumfeier am 23. Dezember erhielten 15 Schüler Kleidungsstücke. Die Gruppe feierte auch den 15. März, und veranstaltete am 18. Mai den Muttertag. Die

diesjährige Wirksamkeit fand Ende Mai mit einem Ausflug ihren Abschluß.

Die Schuljugend im Dienste der Wohltätigkeit. Zur Unterstützung wohlthätiger Vereine undbedürftiger Kinder hat auch die Schuljugend nach Möglichkeit mitgeholfen. Das Reinertragnis des Weihnachtsspieles wurde folgendermaßen aufgeteilt: der Notstandsfonds für arme Kinder erhielt 20 P, der Defizientenfonds 20 P, der Verwaltungsfonds 46'43 P. Die Schulsammlung im November ergab 439'48 P. Davon erhielt der Notstandsfonds 230 P, der Defizientenfonds 170 P, das Landes-Taubstummenheim 8 P, für Lehrmittel 31'48 P. Im Mai wurden 621'64 P gesammelt. Davon bekam der Notstandsfonds 391'64 P, der Defizientenfonds 100 P, der Nikolaus-Horthy-Fliegerfonds 80 P, die Seniorats-Hilfsanstalt 8 P, das Landes-Taubstummenheim 6 P, der Verwaltungsfonds 20 P, für ein Kanzleibild 16 P. Hier sei auch erwähnt, daß der Lehrkörper für die Hochwassergeschädigten heuer 102'26 P, d. i. 2% des Monatsgehaltesspendete, auch traten die meisten Lehrkräfte dem Soproner Leventeverein und dem Landes-Rotkreuz-Verein bei mit einem Jahresbetrag von 2, bzw. 1 P.

Der *Magyar Férfidalkör* unterstützte uns auch heuer in unserer erzieherischen und patriotischen Tätigkeit, indem er aus der Dr.-Michael-Thurner-Stiftung 10 fleißigen Kindern wertvolle Bücher spendete.

Intellektuelle Erziehung.

Neben der religiösen und moralischen Erziehung bildet die intellektuelle Erziehung die Hauptaufgabe der Volksschule. Der Lehrplan sagt: wir sollen Bürger erziehen, die sich die Grundelemente der Bildung angeeignet haben. Dieses Ziel konnte die sechsklassige Volksschule kaum erreichen. Zuständigen Ortes befaßte man sich eben in den letzten Monaten vor diesem Schuljahre mit dem Gesetzentwurf der achtklassigen Volksschule, laut welchem im ganzen Lande die siebente Klasse eröffnet werden soll. Aber bei der Durchführung nahm man es nicht so streng, da die unruhigen politischen Verhältnisse diesen Fortschritt nicht besonders begünstigten, und so blieb meist alles beim alten. Da ich diese Zeilen schreibe, erschien eben eine Ministerialverordnung, nach welcher im Jahre 1941/42 in mehr als 5000 in der Verordnung angeführten Gemeinden die VII.

Klasse, im darauffolgenden Jahre die VIII. Klasse errichtet werden muß.

So sind wir endlich nach langem Sehnen bei der gesetzlichen Errichtung der achtklassigen Volksschule angelangt, für welche die Lehrerschaft schon so lange kämpfte. Freilich muß aus dem Gesetzartikel noch manches ausgemerzt werden, wenn wir in der Schulbildung mit den westlichen Kulturländern Schritt halten wollen. So soll die Unterrichtsdauer der V. und VI. Klasse nichtangetastet werden, denn sonst bedeutet die zu schaffende achtklassige Volksschule keinen Fortschritt. Auch darf man vor gewissen Opfern nicht zurückschrecken, denn zu acht Klassen benötigt man mehr Lehrkräfte und auch mehr Lehrsäle.

Es erfüllt uns mit Freude und mit Stolz, daß unsere Schule auch in dieser Beziehung unter den Ersten ist. Viele Eltern kamen zur weisen Einsicht, daß ihre Kinder in der VII. und VIII. Klasse einen bedeutend wertvolleren Schatz fürs Leben erwerben, als in der Fortbildungsschule. Wir hatten ja bis jetzt auch schon Schüler, die freiwillig die VII. und VIII. Klasse besuchten. Doch zwingend für alle Schüler wurde dieser Schulbesuch erst im verflossenen Jahre, da laut Konventsbeschluß durchgeführt wurde, daß die erste Fortbildungsschule aufgelöst, an deren Stelle aber der Besuch der VII. Klasse obligatorisch erklärt wurde, weshalb alle Knaben und Mädchen der sechsten Klasse dort einzuschreiben sind. Und das wurde im vergangenen Schuljahr gewissenhaft verwirklicht. Lehrräume wurden zur Verfügung gestellt, diese mit Einrichtung und Lehrmitteln versehen und das Präsidium berief zur Leitung der VII. Mädchenklasse auf eigene Kosten eine Aushilfslehrerin. Im Schuljahre 1941/42 wird die II. Fortbildungsschule aufgelöst und die achte Klasse mit bindender Kraft für sämtliche Schüler der VII. Klasse eröffnet. So beginnt unsere Volksschule im nächsten Schuljahre als vollständige achtklassige Volksschule ihr Wirken. Ich sage meinen innigsten Dank dem Präsidium, der Schulkommission und allen Mitgliedern des Konventes, für das wohlwollende Verständnis, mit dem sie unserer Volksschule ein neues historisches Fundament legten und damit der ärmeren Jugend, die andere Schulen nicht besuchen kann, ermöglichen, daß sie sich zum heutigen Kampf ums Dasein eine höhere Bildung aneignen könne.

Bei der intellektuellen Erziehung erschwert besonders die Zweisprachigkeit unsere Arbeit. Aus dem statistischen

Ausweis am rückwärtigen Teile unseres Jahresberichtes ist ersichtlich, daß Ende dieses Schuljahres 1030 Schüler unsere Schule besuchten. Darunter waren 161 ungarischer Muttersprache, das 16% der gesamten Schülerzahl entspricht. 84% der Schüler sind deutscher Muttersprache. Das beruht aber nur so auf Wahrheit, wenn wir allein die Sprache der Mutter in Betracht ziehen. Viele Kinder deutschsprachiger Mütter eignen sich im Hause, auf der Gasse, im Verkehr mit ungarischer Umgebung die ungarische Sprache so gut an, daß sie bei Beginn der Schulpflicht besser und lieber ungarisch sprechen, als deutsch. Wenn wir das als Richtschnur nehmen, so ist der Prozentsatz unserer ungarischsprachigen Schüler mit 30—35% zu bezeichnen. Die ungarische Einwohnerschaft beträgt über 50%. So ist es zu verstehen, daß hier die Deutschsprachigen die ungarische Sprache, die mit ungarischer Sprache aber deutsch lernen. Und das ist natürlich und in Ordnung. Jedes Kind lernt zwei Sprachen, was ein großer Vorteil ist für alle. Hier an der Landesgrenze benötigen wir beide Sprachen. Die eine so wie die andere. Darum ist es für unsere Kinder deutscher Muttersprache von großem Nutzen, wenn sie auch fernerhin in die einheitliche oder gemischtsprachige Schule gehen, wo wir beide Sprachen in gleicher Weise unterrichten.

Neben diesen gemischtsprachigen Klassen haben wir auch ungarische Klassen für die Kinder ungarischer Muttersprache.

Kinder mit deutscher Muttersprache können die ungarischen Klassen nur auf ausdrücklichen Wunsch der Eltern besuchen, aber nur dann, wenn sich der betreffende Lehrer davon überzeugt hat, daß das Kind über die notwendigen Sprachkenntnisse verfügt. Und umgekehrt, Kinder mit ungarischer Muttersprache werden ebenfalls nur dann in eine Minderheitsklasse aufgenommen, wenn das Kind entsprechend deutsch kann und die Eltern die Aufnahme in eine solche Klasse verlangen.

Den eigenartigen Soproner Verhältnissen Rechnung tragend wird aber auch in den ungarischen Klassen Deutsch als Gegenstand unterrichtet, und zwar in der I. Klasse im Rahmen des Anschauungsunterrichtes, von der II. Klasse angefangen deutsch Lesen und Schreiben. Wir haben derzeit 16 einheitliche Minderheit- und 8 ungarische Klassen.

Im Dienste der intellektuellen Erziehung steht auch die *Fortbildungsschule* oder *Wiederholungsschule*, welche in diesem Schuljahr aus zwei Knaben- und zwei Mädchenklassen be-

stand. In den Knabenklassen unterrichteten *Géza Tompa* und *Samuel Kastner*, in den Mädchenklassen *Josef Lagler* und *Rudolf Feiler*.

Die *Aushilfsklasse*, die mit Unterstützung der Stadtgemeinde erhalten wird, konnte ihre Arbeit im vergangenen Schuljahr wieder ungehindert fortsetzen. Auf Vorschlag des Lehrkörpers hat der Schuldirektor dieser Klasse 14 Schüler zugewiesen, und zwar 8 Schüler für den I. und 6 Schüler für den II. Jahrgang. Von diesen bleiben aus 2, in Normalklassen werden versetzt 4 Schüler. Als Leiterin dieser Klasse wurde dipl. Lehrerin *Anna Gayer* provisorisch betraut, zur Zeit ihrer Krankheit dipl. Lehrerin *Il-dikó Szentmiklóssy*.

Sprachkurs. Für die Schüler ungarischer Muttersprache wurde auch im verflossenen Schuljahr ein deutscher Lehrkurs organisiert. Daran nahmen durchschnittlich 15—20 Schüler teil, die der deutschen Sprache unkundig waren. In den wöchentlich 4 Stunden machten die Kinder nach einer Spielmethode raschen Fortschritt im Gebrauch der alltäglichen Begriffe und im Verkehr mit den übrigen Kindern deutscher Zunge. Leiter des Sprachkurses war auch dieses Jahr *Alfred Mühl*.

Schulgarten. Die Schüler der Oberklassen erhalten in den Herbst- und Frühlingsmonaten eine praktische, wirtschaftliche Ausbildung im Schulgarten.

Als landwirtschaftlichen Übungsplatz haben wir einen Teil aus dem Garten des weiland Honorardirektors *Michael Schranz* benützt, der diesen schöngelegenen, 1 Katastraljoch großen Löwer für Schulzwecke der Kirchengemeinde hinterlassen hat. Hier haben wir mit unseren Schülern verschiedene Gartenarbeiten verrichtet und sie im Gemüse-, Blumenbau und in der Obstbaumpflege unterrichtet. Da aber das Wetter heuer außergewöhnlich ungünstig war, mußten diese Arbeiten zum großen Teil unterbleiben.

Lehrer- und Jugendbibliothek. Die Lektorbibliothek wurde auch im verflossenen Schuljahr durch Lehrer *Alexander Gats*, die Jugendbibliothek durch Lehrer *Josef Lagler* verwaltet. Die Jugendbibliothek zählt 729 ungarische und 792 deutsche, zusammen 1521 Bücher. Sie wird von den Schülern der oberen Klassen fleißig benützt. Die Lehrerbibliothek umfaßt 1475 Bände, Zuwachs in diesem Schuljahr 13 Bände. In der „*Michael Schranz'schen Bibliothek*“ sind 531 Bände, und zwar 141 pädagogische, 390 verschiedene wissenschaftliche Werke und 27 Jahr-

gänge der Zeitschrift „Kosmos“ à 12 Hefte. Abonniert wurde auf 14 Zeitschriften.

Lehrmittelsammlung, Inventar. Gekauft wurden Lehrbücher und Wandbilder. Die Kirchengemeinde kaufte ein neues Harmonium, für jede Klasse je ein Kreuz, in zwei Lehrzimmer neue, moderne Schulbänke, in eine Klasse modernisierte Bänke, und zwei Lehrsäle sind mit neuem Parkettboden versehen worden, wofür ich auch an dieser Stelle herzlich danke. Die Zahl der im Inventar unserer Schule aufgenommenen Gegenstände — die Lehrer-, Schüler- und Leihbibliothek ausgenommen — beträgt in der inneren Stadtschule 6511, ihr Wert 17.986 P; in der Deákplatz-Schule 7149 Gegenstände im Werte von 15.237 P; zusammen 13.660 Gegenstände, die einen Wert von 33.223 Pengö repräsentieren.

Von einer ästhetischen Erziehung kann nur in dem Sinne die Rede sein, daß wir — wie auch bei der religiös-sittlichen Erziehung — im Rahmen eines jeden Gegenstandes trachten, in die Herzen der Schüler die Liebe zum Schönen, Edlen und Guten einzuflößen. Der Zweck ist: den Geschmack der Kinder zu entwickeln. Wir wollen nicht Künstler heranbilden, aber das Kind bemerke das Schöne und finde Gefallen daran. Auch der neue Lehrplan betont es, daß die Reinhaltung des Schulgebäudes, Schulhofes und die Schmückung der Klassenzimmer mit lebenden Blumen und Bildern, ebenso die reinen, netten Arbeiten der Schüler wichtige Mittel der ästhetischen Erziehung bilden. Auf das achteten wir auch in diesem Jahre. Unsere neue Schule und deren Umgebung ist besonders geeignet, ästhetische Gefühle in den Herzen der Schüler zu erwecken.

Die Schönschrift- und Zeichenunterricht ist besonders geeignet in den Herzen der Kinder die Liebe zum Schönen und Geschmackvollen zu wecken. In unserer Schule wird auf Schönschreiben von jeher schon großes Gewicht gelegt. In mehreren Klassen der inneren Stadtschule unterrichtet das Zeichnen Lehrer *Alfred Mühl* und in zwei Klassen der Deákplatz-Schule Lehrer *Alexander Gats*.

Zeichen- und Handarbeitskurs. Außer den gesetzlich vorgeschriebenen Handarbeitsstunden, an denen jedes Kind teilnehmen muß, haben wir noch einen Handarbeitskurs für diejenigen, die sich in Handarbeiten fortbilden wollen. Leiter dieses Kurses ist Fräulein *Martha Stráner*.

Kinderchor. Gesangslehrer Koloman Amminger hat aus den stimmbegabten Kindern der oberen Klassen auch im verflossenen Jahre einen Kinderchor zusammengestellt, der sowohl in der Kirche, als auch bei verschiedenen Festlichkeiten erfolgreich auftrat.

Slöjd. In der Schule am Deákplatz richteten wir ein Lokal als Slöjdschule ein. Die Einrichtung derselben erhielten wir größtenteils von dem einstigen Kollegen und Direktor *Michael Schranz*, dem es in erster Linie zu verdanken ist, daß wir diese nutzbringende, Herz und Hand bildende Beschäftigung ausüben konnten.

Von den Zinsen seiner Stiftung können wir die Kursleiter honorieren und die notwendigen Werkzeuge und Materialien einschaffen. Der Unterricht geschieht auf Grund der von Michael Schranz zusammengestellten Musterkollektion. Solche Knaben nehmen teil an diesem Kurse, die Lust und Freude, aber auch besondere Fähigkeiten zeigen in der Bearbeitung des Holzes und in der Anfertigung verschiedener Hausgeräte. Der Kurs dauert von November bis April. Leider haben in diesem Jahre neue politische Strömungen diese Zöglinge auf andere Bahnen gelockt, so daß unser Handfertigungskurs in diesem Schuljahre unvollständig war. Kursleiter waren *Samuel Wallentin* und *Karl Gottschling*.

Ästhetische Erziehung

Das plan- und regelmäßige Turnen fördert sowohl die Gesundheit, wie auch die Kraft und Geschicklichkeit der Schüler, wirkt aber auch veredelnd auf den Charakter.

Seit vier Jahren steht unserer Schule die prächtige Turnhalle am Deákplatz zur Verfügung. Leider kann die Turnhalle von den Klassen der inneren Stadtschule nicht ganz ausgenützt werden, besonders bei schlechtem Wetter, wie dies auch heuer mehrmals der Fall war.

Im Dienste der körperlichen Erziehung steht auch das *Schulbad*. Dieses wurde 1939 errichtet. Im Badelokal wurde ein Kessel mit 500 Liter Wasserinhalt eingerichtet, ferner wurden fünf Brausen mit warmen und zu jeder Bräuse je ein Hahn mit kaltem Wasser aufmontiert. Der Kessel wurde mit einem Holzgitter umgeben, um eventuelle Unfälle zu verhindern.

Das Nebenlokal ist der Ankleidungsraum. Derselbe wurde mit neuem Fußboden, Bänken und Kleiderrechen versehen. Hier

ziehen sich die Schulkinder aus und an. Im Winter wurde dieses Lokal gut durchgeheizt, damit sich die Kinder nicht erkälten und wohl fühlen. Wegen der außergewöhnlichen Kälte konnten wir in den Wintermonaten nicht baden. Als sich aber die Witterung besserte, wurde das Baden wieder begonnen. Zu dieser Zeit hatten aber viele Kinder Husten und Schnupfen; diese konnten natürlich am Baden nicht teilnehmen. Kinder, die zu Hause regelmäßig baden, meldeten sich garnicht. Umso größer war die Freude bei solchen, denen es die armseligen Verhältnisse nicht erlaubten, den Segen des Badens zu Hause zu genießen. Der Baderaum wiederhallte vom freudigen Kinderjubiläum. Man sah glückliche, strahlende Gesichter. Einige Gruppen wollten das Badelokal garnicht verlassen. Wir gaben den Kindern genügend Zeit zum Einseifen, Brausen, Frottieren. Es sollte kein nervöses Hasten, sondern eine wohltuende Körperpflege und dabei auch ein Vergnügen sein. Dieses Schulbad ist besonders für unsere armen Schüler eine große Wohltat. Und doch gibt es gerade in den ärmsten Kreisen Eltern, die ihren Kindern verbieten, am Schulbad teilzunehmen. Es ist unbegreiflich, daß man in Familien, wo wegen Mangel an warmen Wasser die Körperpflege viel zu wünschen übrig läßt, daß man da die Kinder von diesem Reinigungsbad zurückhält. Aber wir sind der festen Überzeugung, daß die Freude der badenden Schüler, sowie Aufklärung, daß hier die Kinder keiner Gefahr ausgesetzt sind, sondern daß dieses Bad den Körper der Kinder stärkt und widerstandsfähiger macht, — diesem Vorurteil bald ein Ende machen wird. Dann wird allen Kindern ermöglicht, daß sie dieser so wichtigen Körperpflege vom Herbst bis Frühling teilhaftig werden. Das wäre der größte Segen und der schönste Dank der löblichen Kirchengemeinde gegenüber, die mit hochherziger Opferfreudigkeit diese zeitgemäße Institution ins Leben rief.

Auch *Spiel und Ausflüge* dienen der körperlichen Erziehung. Die natürlichste Leibesübung und Zerstreuung des Kindes bildet das Spiel. Die ernste Arbeit der Schule schließt das Spiel nicht aus, sie gehören zusammen und ergänzen sich gegenseitig. In den Unterrichtspausen tritt das Spiel in seine Rechte. Ohne Spiel kann man sich auch keine Schulausflüge denken, und sogar der stundenplanmäßige Turnunterricht der unteren Klassen geschieht im Rahmen verschiedener Kinderspiele. Beiden Schulen, der inneren Stadtschule, sowie auch der Schule

am Deákplatz steht ein geräumiger Hof als Spielplatz für die Schuljugend zur Verfügung.

In den Herbst- und Frühjahrsmonaten unternehmen alle Klassen jede Woche in den Nachmittagsstunden wenigstens einmal einen Spaziergang, die oberen Klassen alljährlich wenigstens einen Tagesausflug in die Umgebung unserer Stadt.

Die oberen Klassen unternahmen auch Studienausflüge in entferntere Gegenden.

Berzsenyi Dániel Pfadfindergruppe 383. Die Mitgliederzahl der Gruppe ist 37. Am 23. Dezember hatten wir unser Christbaumfest, an dem wir 24 bedürftige Kinder beschenkten. Gelegentlich der Zusammenkünfte trachteten wir Körper und Seele harmonisch zu erziehen. Die Gruppe nahm an allen National- und Schulfesten teil. Gruppenkommandant ist Lehrer *Karl Gottschling*.

Unterstützung armer Schulkinder.

Evangelischer Frauenverein. Zu den größten Wohltätern unserer bedürftigen Schuljugend zählt der Evangelische Frauenverein. Zu Weihnachten verteilte der Verein 13 Paar neue Schuhe, 14 Hosen, 15 Swetter, 39 Mädchenkleider, 50 Paket Bäckerei. Diese Naturalgaben repräsentieren einen Wert von 700 P. Die bedürftigen Konfirmanden erhielten Schuhe und Kleider im Werte von 341 P, so daß der Verein zur Unterstützung armer Kinder 1041 P verausgabte.

Der Hilfsanstalt-Frauenverein verteilte unter den Konfirmanden 77 Neue Testamente und 5 ungarische Gesangbücher. Wert: 76'40 Pengö.

Das Armenamt der Stadt Sopron verteilte an unsere bedürftige Schuljugend 61 Paar Schuhe, 68 Knabenanzüge und 68 Mädchenanzüge. Vom 9. Dezember bis 15. März wurden 219 arme Kinder unserer Schule ausgespeist. Sie bekamen täglich 2 Semmeln zum Frühstück; das Mittagsmahl, welches sie von der Volksküche bekamen, wurde in unserer Schule unter Aufsicht der Lehrer ausgeteilt. Zur Austeilung gelangten in dieser Zeit 32.850 Semmeln und 15.549 Mittagessen. Der Wert dieser Gaben beträgt 7.945'25 Pengö.

Aus der **staatlichen Zuckeraktion** erhielten durch Vermittlung der städtischen Sanitätsbehörde in den Winter- und Frühjahrsmonaten 45 bedürftige schwächliche Kinder monatlich 1 kg Gratiszucker im Werte von 291'60 Pengö.

Die älteste Gruppe des Jünglingsvereines beteiligte zu Weihnachten 21 arme Schulkinder mit Liebesgaben im Werte von 120 Pengö.

Der Jugendrotkreuz-Verein beschenkte zu Weihnachten 19 Schüler mit kleinen Christbäumchen und mit verschiedenen Liebesgaben. Wert: 206 Pengö.

Die Pfadfindergruppe bedachte zu Weihnachten 24 Kinder mit Kleidern und mancherlei anderen Geschenken im Werte von 134'88 Pengö.

Für einheitliche Anstalts-Mädchenkleider armer Schülerinnen erhielten wir 102 Pengö. Ausweis siehe auf Seite 31.

Von Bürgermeistersgattin Frau Dr. Michael Sopronyi-Thurners: „Mindenki karácsonyfája“ erhielten 100 Kinder Geschenke im Werte von 50 P.

Der Kameradschaftsverband der Artilleristen schenkte Liebesgaben im Werte von 20 P.

Schülernotstandsaktion. I. Naturalgaben bekamen wir im Werte von 58 P. — II. An Bargeld flossen ein 1353'13 P. Rechnung darüber legte die Konventskassa. Ausführlicher Ausweis auf Seite 32.

An Strafgeldern unentschuldigter Versäumnisse wegen sind bis 9. Juni 60'40 P eingeflossen, als Kassarest verblieben vom vorigen Jahr 24'74 P, zusammen 85'14 P. Dieses Geld verwendeten wir zur Unterstützung armer Schulkinder. Die Verrechnung überprüft nach Schulschluß der Verwaltungsausschuß.

Schulbücher-Leihbibliothek. Zu Beginn des Schuljahres erlitt der Bestand der Leihbibliothek eine Verminderung von 181 Büchern, die infolge Abnützung ausgeschieden werden mußten. Neu eingeschafft wurden 326 Bücher um 1214 P, so daß die Leihbibliothek derzeit 2578 Bücher zählt. In diesem Schuljahre wurden 416 arme Schüler mit Gratisbüchern versorgt. Der Wert der Gratisbücher beträgt 4800 Pengö.

Dr. Zergényi Jenő-Stiftung. Die Zinsen dieser Stiftung werden, der Stiftungsurkunde gemäß, am Schlusse des Schuljahres an vier fleißige, bedürftige Kinder ausgeteilt. Auf Antrag des Lehrkörpers hat die Stipendien-Verteilungskommission in ihrer am 3. Mai abgehaltenen Sitzung die diesjährigen Zinsen den Schülern, resp. Schülerinnen Irma Schmickl VI., Stefan Joó VII., Johann Wohlmuth V. und Elisabeth Köppel V. Klasse zuerkann.

Der Kameradschaftsverband der 18er Honvéds spendete

aus der Takách-Jenő-Stiftung dem Schüler der VII. Klasse: Wilhelm Rosenmayer 16'66 Pengö.

Alles in allem wurden zur Unterstützung armer Schulkinder im verflossenen Schuljahr 11.187'95 Pengö verausgabt.

Wir leben in einer schicksalsschweren Zeit, deren Lasten, Sorgen und Entbehrungen uns allen immer näher an den Leib rücken. Am schwersten trifft es dennoch jene Familien, die kinderreich sind und obendrein nicht selten erwerblos dahinleben. Wie viele Mütter müssen im heroischen Kampfe dem Vater beim Broterwerb zur Seite stehen, um die zu Hause gebliebenen hungrigen Kindermäuler alltäglich zu stillen, um nur das nötigste an Wäsche, Kleidern und Schuhen zu besorgen. Der knurrende Magen ist ein böser Ratgeber, und das ungeheizte Zimmer wirkt auch nicht beruhigend! Wie viele unserer Kinder wachsen unter solch kümmerlichen Verhältnissen auf! Wie kann dann ein solches Kind den Schulpflichten nachkommen! Das sind schwerwiegende Fragen, zu deren Lösung wir alle mithelfen sollen. Darum wende ich mich an die besser situierten Familien, an die warmfühlenden Mutterherzen: gedenken wir unserer armen Schulkinder! Unsere Jugend ist unser teuerstes Gut, unsere Zukunft! Helfen wir ihr nach besten Kräften! Lassen wir den Gottesglauben, den Glauben an die Menschlichkeit in unserer Jugend nicht schwinden und nicht warten, bis der Kommunismus seine Arme nach unserer Jugend ausstreckt. Hilfe tut not. Neben den vielen Wohltätigkeitsvereinen und barmherzigen Spendern, die uns bei der Linderung der Not zur Seite standen, möchte ich hier nur dem Beispiel der Frau „Endre Kovács“ gedenken. Die edle Seele, die sich hinter obigem Decknamen verbirgt, sandte der Direktion zur Unterstützung armer Schulkinder 50 Pengö. Diese Tat spricht für sich selbst! Wir sagen hierorts ein herzliches „Vergelts Gott!“ — Gottes reicher Segen sei auf den vielen Spendern und auf den Gaben.

Ich bin am Ende meines Jahresberichtes angelangt. Ein unruhiges, an Aufregungen reiches Jahr ist hinter uns. Aber der Allmächtige beschützte unsere Schule, deren Schüler und Lehrer. Ihm sei Lob und Dank dafür!

Wärmsten Dank sage ich auch denen, die dem Lehrkörper bei seiner schweren Arbeit mitgeholfen. Ich bitte sie, sie mögen uns auch ferner beistehen mit wohlwollender Hilfe, mit Rat und Tat, damit daraus Segen erwachse für Eltern und Kinder.

Sopron, am 14. Juni 1941.

Rudolf Polster

Aufnahme und Einschreibung der Schuljugend für das Schuljahr 1941—42.

Die Einschreibungen für das kommende Schuljahr werden am 16. und 17. Juni vormittags von 8—12 Uhr, die Nacheinschreibungen am 1. und 2. September im Prüfungssaale vorgenommen.

Am 3. September vormittags 9 Uhr wird das Schuljahr mit einem feierlichen Kindergottesdienst eröffnet. Bei dieser Gelegenheit findet ein Offertorium zu Gunsten der Allgemeinen Hilfsanstalt statt. Der regelmäßige Unterricht beginnt am 4. Sept.

Schulpflichtig ist jedes Kind vom 6.—15. Lebensjahr. In die erste Klasse werden laut Gesetz nur jene Kinder aufgenommen, die bis 15. September l. J. ihr 6. Lebensjahr vollenden. Neueintretende Kinder haben das Impfzeugnis mitzubringen. Der Matrikelauszug wurde der Schuldirektion seitens des Matrikelamtes schon zugestellt. Kinder, die nicht in Sopron geboren sind, haben einen Matrikelauszug mitzubringen, welchen ihnen das Matrikelamt kostenlos ausstellt. Die Eltern werden gebeten, ihre Kinder zu den Einschreibungen zu begleiten.

Nach einer am Ende dieses Schuljahres erschienenen Verordnung sind alle Kinder bis zu ihrem vollendeten 14. Lebensjahr verpflichtet, in die achtklassige Volksschule zu gehen. Wir machen alle Schulpflichtigen aufmerksam, bei den obenerwähnten Einschreibungen unbedingt zu erscheinen.

Schulgeld haben nur fremde und nichtevangelische Kinder zu entrichten. Dasselbe ist derzeit 10 Pengö.

An Einschreibengebühr zahlt jedes Kind 1— P, als Bibliotheksbeitrag ebenfalls 1— P. Dieser Verpflichtung enthoben sind nur diejenigen, die ein Armutzeugnis aufweisen können. Außerdem zahlt jedes Kind 50 Heller für den Jahresbericht.

Schüler, die von anderen Lehranstalten kommen, oder bisher Privatunterricht genossen haben, können auf Grund eines rechtskräftigen Zeugnisses, oder nach Ablegung einer Auf-

nahmsprüfung eingeschrieben werden. Die Taxe der Aufnahms-, resp. Privatprüfung beträgt 15 Pengö.

Die Nacheinschreibung der Wiederholungsschüler findet am 7. September vormittags von 8—12 Uhr statt. Zum Besuche der Wiederholungsschule sind bis zu ihrem vollendeten 15. Lebensjahre alle Knaben und Mädchen verpflichtet, die bereits das 13. Lebensjahr erreicht haben und die Alltagsschule oder eine andere Lehranstalt nicht mehr besuchen. Dieselben haben an Einschreibegebühr 50 Heller zu zahlen, sofern sie kein Armutszugnis aufweisen können. Die Pflicht der Einschreibung erstreckt sich auch auf Privatschüler.

Szlőjdtárgyak jegyzéke a Schranz Mihály-féle hagyatékból.

1 db. eresztőgyalu, értéke 5'20 P, 3 db. gerincgyalu 6'80.
1 db. síkpadgyalu 6'80, 1 db. hornyológyalu 5'40, 1 db. egyszerű
hornyológyalu 2'—, 1 db. alapgyalu 2'20, 2 db. simító vasgyalu
10'—, 2 db. simító fagyalu 10'—, 1 db. fogasgyalu 2'20, 1 db.
hajógyalu 2'—, 1 db. miniatűr völgyelőgyalu 1'50, 28 db. egyfor-
mannyelű véső 40'—, 19 db. egyformannyelű faragókés 9'50, 6 db.
egyformannyelű faragókés 3'—, 1 db. kanálvéső 1'—, 1 db. pad-
szolga 2'—, 4 db. csavarszolga 12'—, 9 db. különféle csavar-
szorító 13'50, 2 db. vascsavarszorító 4'—, 1 db. rézselőláda 4'—,
1 db. derékszögűvágó 2'—, 2 db. keretesfűrész 4'—, 1 db. róka-
farkú fűrész 3'—, 1 db. rókafarkú fűrész (gerinces) 3'—, 1 db.
lyukfűrész 1'—, 2 db. vonókés 1'—, 1 db. mélyítőkés 1'—, 1 db.
szabályozható szögmérő —'50, 2 db. derékszög 2'—, 1 db. rézselő
szögmérő —'50, 7 db. vonalzó 3'50, 1 db. sulyok —'50, 2 db.
jelző 1'—, 1 db. fűrészhajtogató 3'—, 1 db. központi fúró 3'—,
2 db. kiskalapács 2'—, 1 db. kaszanyujtó kalapács 1'—, 1 db.
nagykalapács 1'—, 2 db. kézifúró —'50, 1 db. laposfogó —'50,
1 db. bádoggoló —'50, 5 db. simítólap 1'50, 1 db. vastagság-
mérő körző —'20, 2 db. mérőléc —'50, 1 db. mérőléc (rézből)
—'50, 2 db. kefe 1'—, 5 db. rekeszes szegláda 2'—, 1 db. kösző-
rűkő (gyaluvásélesztő) —'20, 1 db. víztartály —'50, 6 db. re-
szelő 1'50, 2 db. lyukasztó —'20, 1 db. szerszámláda 2'—, 1 db.
nagyológyalu 2'— pengő értékben.

tikai kimutatása az 1940—41. tanévről.

A tanév végén nyílv. és magán- tanuló összesen		E z e k k ö z ü l															
		vallás szerint						anyanyelv szerint						Nem magyar anyany. ltv., de magyarul beszél	Konfirmáltak	Ingenykönyvet kapott	Az osztályt ismételle
		evan. g.		ref.	r. kath.	baptista	magyar		német		tót		otasz				
		fiú	leány				fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány	fiú
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22					

i s k o l a

13	19	12	19	1	—	—	—	—	5	4	8	15	—	—	—	—	8	15	—	—	2	2	1	2	
32	16	32	14	—	—	2	—	—	—	—	32	16	—	—	—	—	27	15	—	—	5	2	2	1	
17	16	16	15	—	1	—	—	—	7	7	10	9	—	—	—	—	10	9	—	—	5	4	1	1	
27	15	25	15	—	2	—	—	1	2	2	25	13	—	—	—	—	25	13	—	—	4	3	5	1	
49	—	48	—	—	1	—	—	—	—	—	49	—	—	—	—	—	49	—	—	—	31	—	2	—	
—	45	—	44	—	—	1	—	—	—	2	43	—	—	—	—	—	43	—	1	—	15	—	2	—	
41	—	34	—	4	3	—	—	—	14	—	27	—	—	—	—	—	27	—	—	10	—	—	—	—	
—	47	—	44	2	—	1	—	—	—	20	27	—	—	—	—	—	27	—	—	—	13	—	3	—	
55	—	53	—	1	1	—	—	—	5	—	50	—	—	—	—	—	50	—	6	—	32	—	2	—	
—	65	—	64	—	—	1	—	—	—	7	58	—	—	—	—	—	58	—	12	—	13	—	—	—	
25	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	25	—	—	—	—	—	25	—	1	—	6	—	—	—	
27	—	27	—	—	—	—	—	—	2	—	25	—	—	—	—	—	25	—	10	—	7	—	1	—	
35	—	35	—	—	—	—	—	—	4	—	31	—	—	—	—	—	31	—	8	—	34	—	—	—	
23	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	23	—	—	—	—	—	23	—	2	—	23	—	—	—	
—	31	—	31	—	—	—	—	—	—	1	30	—	—	—	—	—	30	—	8	—	31	—	—	—	
—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	
344	257	330	249	6	2	8	5	—	1	39	43	305	214	—	—	—	—	300	213	27	21	159	86	14	10

i s k o l a

10	17	8	16	1	1	1	—	—	4	7	6	10	—	—	—	—	6	10	—	—	1	2	1	—
28	18	27	18	—	1	—	—	—	—	—	28	18	—	—	—	—	28	18	—	—	—	2	2	2
11	19	8	19	3	—	—	—	—	8	11	3	8	—	—	—	—	3	8	—	—	2	4	1	1
21	16	21	16	—	—	—	—	—	—	3	21	13	—	—	—	—	21	13	—	—	5	6	2	3
48	—	42	—	4	2	—	—	—	19	—	29	—	—	—	—	—	29	—	—	—	19	—	2	—
—	45	—	41	—	—	4	—	—	—	19	26	—	—	—	—	—	—	26	—	—	11	—	—	—
37	—	37	—	—	—	—	—	—	3	—	34	—	—	—	—	—	36	—	—	—	37	—	—	—
—	48	—	47	—	1	—	—	—	—	—	48	—	—	—	—	—	48	—	1	—	48	—	5	—
—	48	—	48	—	—	—	—	—	—	4	44	—	—	—	—	—	44	—	33	—	7	—	—	—
27	—	26	—	—	1	—	—	—	—	—	26	—	—	—	—	—	26	—	12	—	5	—	—	—
24	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—	—	—	—	—	24	—	4	—	5	—	—	—
7	1	7	1	—	—	—	—	—	—	—	7	1	—	—	—	—	2	1	—	—	7	—	7	1
6	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	2	—	2	—	4	—	6	—
219	212	206	206	8	1	5	5	—	—	35	44	184	168	—	—	—	177	168	18	34	85	78	21	12
563	469	536	455	14	3	13	10	—	1	74	87	489	382	—	—	—	477	381	45	55	244	164	35	22

i s k o l a

50	—	50	—	—	—	—	—	—	4	—	46	—	—	—	—	—	46	—	—	—	—	—	—	—
50	—	50	—	—	—	—	—	—	1	—	49	—	—	—	—	—	49	—	—	—	—	—	—	—
—	53	—	53	—	—	—	—	—	—	5	48	—	—	—	—	—	—	48	—	—	—	—	—	—
—	55	—	55	—	—	—	—	—	—	3	52	—	—	—	—	—	—	52	—	—	—	—	—	—
100	108	100	108	—	—	—	—	—	5	8	95	100	—	—	—	—	95	100	—	—	—	—	—	—
663	577	636	563	14	3	13	10	—	1	79	95	584	482	—	—	—	572	481	45	55	244	164	35	22

Tartalomjegyzék.

	Oldal
Észak-Erdély, Délvidék, — Felderül a magyar ég! . . .	3
Iskolai hatóság	5
A tanítótestület az 1940—41. tanévben	6
A tanítói kar tagjainak az egyházban és társadalomban viselt tisztségei	8
Jelentés az 1940—41. tanévről	9
Tájékoztató az 1941—42. iskolai évre	36
A tanulók névsora	37
Herzlich Willkommen!	49
Geschichte des Schuljahres 1940—41.	52
Aufnahme und Einschreibungen der Schuljugend	77
Szülődtárgyak jegyzéke a Schranz Mihály-féle hagyatékból	79
Statisztikai kimutatás	80
